

Лукагай дуулгаһан Һайн Мэдээсэл

Юундэ Лука энэ ном бэшэһэн байгааб

1 ¹ Эрхим хүндэтэ Феофил! Манай дунда болоһон ушар ябадал-нууд тухай туужа олон зон бэшэхэ гэжэ шармайна. ² Эхинһээн байлсаһан, болоһон бүгэдые хараһан зоной маанадта хөөрэһые тэдэ нүхэд буулгажа бэшэнэ. ³⁻⁴ Бишье баһа болоһон бүгэдые эхинһээн нарин нягтаар шудалаад, шамда номногдоһон хургаалай сохом үнэниие мэдэжэ байхыншни тула тохёолдоһон бүгэдые үнэн байдалаарнь хойно хойноһоонь дараалан шамда бэшэжэ дамжуулха гэжэ шийдэбэб.

Уһаар Арюудхагша Иоаннай түрэнэн тухай айладхагдаба

⁵ Иудейн орон нютагые Ирод хаанай зонхилжо байхада Захария Елизавета гэжэ нэрэтэй үбгэ һамга хоёр ажаһуугаа: үбгэниинь Авия бүлэгэй санаартан, тиин һамганиинь Аарон гэжэ ахамад санаартанай үри һадаһан мүн байгаа. ⁶ Тэдэ хоюулан Бурханай хүсэл бодото дээрэн бээлүүлэн, Хуулиин захяа заабаринуудые жэншэдгүй һайханаар сахидаг һэн. ⁷ Елизавета һамганиинь анханай үригүй байжа, тэдэ хоёр үндэр һаһа һаһалтараа үхибүүгүй байгаа.

⁸⁻⁹ Нэгэтэ Захария санаартанай Бурханда алба хэхэ уялгата үдэрэй ерэхэдэ, тэрээндэ жээрэбээр Эзэн Бурханай Һүмэ соо орожо, сан табиха ехэ үршөөл тудаб. ¹⁰ Сан санзай уталгын тэрэ үедэ үй түмэн зон Һүмын хорёо соо мүргэжэ зальбаржа байба. ¹¹ Харин Һүмэ дотор сан табидог шэрээгэй баруун таладань гэнтэ Бурханай Эльгээмэл бии болобо. ¹² Тэрэниие хараад, Захария мэгдэшэбэ, тэрэнэй айдаһаниинь хүрэшэбэ. ¹³ Харин Бурханай Эльгээмэл иигэбэ: «Захария, бү ай, шинии зальбаралые Бурхан дуулаа, Елизавета һамганшни шамда хүбүү түрэхэ. Хүбүүгээ Иоанн гэжэ нэрлэхэш. ¹⁴ Ши ехээр баярлаха, хүхихэш, тиин үшөөшье олон бусад зон хүбүүнэйшни

түрэхэндэ баярлаха, ¹⁵ юундэб гэхэдэ, хүбүүншни Бурханай нюдэндэ агуухэ хүн байха: архи дарһа амсахагүй, бүри эхынгээ умайда байхадаа Нангин Һүлдэ тогтоожо абаха, ¹⁶ Израилиин олон зониие өөһэдынь Бурхан болохо Дээдын Эзэндэ һөөргэнь бусаажа хандуулха. ¹⁷ Хүбүүншни Дээдын Эзэнэй түрүүндэ Илиядал адли һүр хүсөөр, һүнэхэ һүлдөөр дүүрэн ерэхэ. Тиигэжэ үбгэ эсэгэнэрые үри хүүгэдтэйнэ эблэрүүлхэ, өөрынхээрээ ябадаг хүнүүдые Бурханай эрхэ хүсэл бөөлүүлхэ тээшэнь тэгүүлхэ. Иигэжэ арад зониие Дээдын Эзэнтэй уулзуулхада бэлэн болгожо байха».

¹⁸ «Би үбгэрөөб, һамгамнишье һаһатай болонхой. Тиимэхэ хэлэһэн үгэнүүдшни хүсэлдэхэ юм гэжэ би яагаад этигэхэ гээшэбиб?» – гэжэ Захария Бурханай Эльгээмэлһэ һураба.

¹⁹ «Би болбол Бурханай ойро оршодог Гавриил гээшэб. Энэ һайн мэдээсэл дуулгахыемни Бурхан намайе шамда эльгээгээ юм. ²⁰ Сагайнгаа ерэхэдэ хүсэлдэхэ эдэ үгэнүүдтэмни этигээгүй юм хадаа, эдэ бүгэдын тохёолдохо үдэр болотор ши аниргүй, дуугаржа шадахагүй ябахаш», – гэжэ Бурханай Эльгээмэл хэлэбэ.

²¹ Тиигэхэ зуурань арад зон Захариягай гарахые хүлээжэ, Һүмэ соо яагаа удаан болоноб гэжэ гайхажа байгаа һэн. ²² Тэрэнэй Һүмэһөө гараад, дуугаржа шадахагүй байхыень харахадаа, Һүмэ соо хий үзэгдэл хараа байна гэжэ зон ойлгобо. Хэлэгүй болоһон Захария гар хургаараа заажа байгаад зонтой ойлголсобо. ²³ Албаяа хэжэ дүүргээд, Захария гэртээ хариба. ²⁴ Уданшьегүй тэрэнэй Елизавета һамганиинь хээлитэй болоод, табан һарын туршада гэрһээн гарабагүй. ²⁵ «Одоошье Дээдын Эзэн намайе үршөөгөө, хүн зоной хэлэ аманһаа хамгаалаа», – гэжэ тэрэ эхэнэр өөртөө хэлэжэ байба.

²⁶ Елизаветын зургаадахи һарадаа ябахата, Бурхан Гавриил гэдэг Эльгээмэлээ Галилейн Назарет хотодо ажаһуудаг ²⁷ Мария басаганда эльгээбэ. Тэрэ басаган Давид хаанай үри һадаһан болохо Иосиф гэжэ хүнтэй хуби заяагаа холбохоо байгаа. ²⁸ Бурханай Эльгээмэл Марияда ерээд: «Амар мэндэ, аза жаргалтай басаган! Дээдын Эзэн шамтай байна, шамайе буян хэшэгтээ элбэг дэлбэгээр хүртөөбэ!» – гэжэ хэлэбэ. ²⁹ Иимэ юумэ дуулахадаа, Мария ехээр мэгдэжэ сошобо, юун гэбэ гээшэб гэжэ бодобо. ³⁰ «Бү ай, Мария, ши Бурханай буян хэшэгтэ хүртэбэш. ³¹ Ши хүндэ болохош, хүбүү түрэхэш, тэрээндээ Иисус гэжэ нэрэ үгэхэш. ³² Тэрэшни агуухэ хүн болохо, Дээдын Бурханай Хүбүүн гэжэ нэрэшэхэ. Эзэн Бурхан хүбүүешни үбгэ эсэгэ Давидтайнь адли хаан болгохо. ³³ Тиигэжэ тэрэ

Израилиин арад зониие хэтын хэтэдэ захирха, тэрэнэй хаан түрэ хээээш хүнэхгүй», – гэжэ Бурханай Эльгээмэл хэлэбэ.

³⁴ «Минии хадамда гараагүй байхада яажа тиимэ юумэн болохоб?» – гэжэ Мария асууба.

³⁵ Бурханай Эльгээмэл харюусаба: «Нангин Һүлдэ шам дээрэ бууха, Дээдын Бурханай хүсэн шамайе хушаха. Тиимэһээл түрэхэ нангин үришни Бурханай Хүбүүн гэжэ нэрлэгдэхэ. ³⁶ Тиихэдэ шинии түрэл садан Елизавета наһатай болоошые хаа, баһал хүбүүтэй болохо гэжэ байна. Үригүй гэжэ хэлүүлдэг байһан аад, мүнөө зургаадахи нара дээрээ ябана. ³⁷ Бурханай хэжэ шадахагүй юумэн үгы ха юм».

³⁸ «Эзэн Бурханай мэдэлдэ ха юмбиб даа. Хэлэһэнтнай бээлхэнь болтогой!» – гэжэ Мария хэлэбэ. Тиигээд Бурханай Эльгээмэл ба саганһаа холодобо.

³⁹ Удангүй Мария яаралтайгаар харгыда гаража, хадалиг Иудей уласай хото хүрөөд, ⁴⁰ Захариягай гэртэ орожо, Елизаветые мэндэшэлбэ. ⁴¹ Мариягай мэндээ хэлэхэтэйн адли Елизаветын хэбэлдэ байһан үхибүүн тэршэлээд абаа һэн ха. Тэрэ дороо Елизавета Нангин Һүлдөөр дүүрэбэ, ⁴² тиигээд шангаар хэлэбэ: «Ши бусад эхэнэрнүүдһээ үлүү ехээр Бурханай буян хэшэгтэ хүртэбэш, мүн хэбэл соо хэбтэһэн үришни буян хэшэгтэ хүртэбэ! ⁴³ Минии Дээдын Эзэнэй эжы, иимэ һайнаар намда орожо ерэндэшни би баяртай байнаб. ⁴⁴ Шинии мэндэшэлгэ дуулахатаймни сасуу, хүбүүмни хэбэл соом баясажа тэршэлээл. ⁴⁵ Эзэн Бурханай айладхаһан үгэ бээлхэ гэжэ этигэһэн ши амар жаргалтайш!»

⁴⁶ Тиихэдэнь Мария иигэжэ үгэлбэ:

«Би үнэн сагаан сэдхэлһээ

Эзэн Бурханаа алдаршуулан магтанаб,

⁴⁷ *Бурхан тухай, намайе Абарагша тухай сэдхэн,*

Эльгэ зүрхэмни урма баяраар халиба.

⁴⁸ *Ахир жаахан намайе Бурхан хаража,*

Агуу эбигээл хайрадаа хүртөөбэ.

Бүхы угсаата зон энээнһээ хойшо намайе

Амар жаргаланта эхэнэр гэжэ

нэрлэдэг болохонь гээшэл.

⁴⁹ *Түгэс хүсэтэ Бурхан*

туйлай ехэ хэрэг намда бүтээгээл,

тэрэнэй алдар нэрэнь арюун нангин лэ!

⁵⁰ *Өөртэнь бэшэрдэг, этигэдэг зониие*

- Үршөөл хайрадаа тэрэ
Үеын үедэ хүртөөжэ байдаг лэ!*
- 51 *Тэрэ өөрынгөө гараар
агуу хүсэ үзүүлэн,
ехэрхүү найзгайнарые харнюулаа.*
- 52 *Һүр хүсэтэй засаг баригшадые
хаан шэрээһэнь буулгаад,
номгон даруу зоние дээшэнь үргөө.*
- 53 *Үлэсхэлэн үгытэйшүүлдэ
элбэг дэлбэг юумэ үгөөд,
дээрэлхүү баяшуулые
гар хоонон ябуулаал.*
- 54 *Үбгэ эсэгэнэртэмнай амалһанаа
Тэрэ гүйсэд бэлүүлээл,
Израиль зарасадаа аша туһатай байгаал,*
- 55 *манай үдэрнүүд хүрэтэр мартангүй
Абраһамда болон тэрэнэй үри һадаһадтань
үеын үедэ үршөөл хайраа хайрлажа байгаал!»*
- 56 Мария гурба һара шахуу Елизаветэтэй хамта байгаад, гэртээ харья бэлэй.

Уһаар арюудхагша Иоаннай түрэн түүхэ

57 Елизаветын хүнгэрхэ саг ерэжэ, тэрэ хүбүү түрэбэ. 58 Дээдын Эзэнэй Елизаветэдэ хүртөөһөн эбигээл хайра арьбадхаба гэжэ дуулахадаа, хүршэнэрынь, түрэл саданиинь тэрээнтэй хамта ехэтэ баярлаба.

59 Түрэнөөр наймадахи үдэртэнь нарай хүбүүнэй бэлгэ отолуулха ёһололдо хүнүүд сугларжа, тэрээндэ Захария гэжэ эсэгынь нэрэ үгэхэ гэлсэбэ. 60 Тиихэдэнь эхэнь: «Үгы, хүбүүндээ Иоанн гэжэ нэрэ үгэхэбди», – гэбэ. 61 «Түрэл саданайтнай дунда тиимэ нэрэтэй хүн оройдоо үгы ха юм», – гэжэ Елизаветэдэ хэлэбэд. 62 Тиигээд хэн гэжэ нэрэ хүбүүндээ үгэхэбши гэжэ эсэгэһэнь гараараа заажа харуулжа байгаад һурахадань, 63 Захария багахан хабтагай асаруулаад, «Хүбүүнэймни нэрэ – Иоанн!» гэжэ бэшэбэ. Хүнүүд булта гайхалсаа һэн. 64 Тэрэ дары Захариягай аман нээгдэжэ, хэлэниинь табигдажа, тэрэ Бурханиие магтажа оробо. 65 Энэ ушарһан гайхамшагта үйлэ хэрэг тухай һураг бүхы Иудейн хадалиг улас соогуур таража, оршондонь ажаһуудаг зон булта айн хүрдэбэ. 66 Дуулаһан

хүнүүд энээниие сэдхэл зүрхэндөө бүхөөр хадуужа: «Энэ хүбүүн хэн юун болохо хаб?» – гэлдэбэ. Үнэхөөрөөшье Иоаннай хажууда Дээдын Эзэнэй оршожо байһань эли байба.

Захария Дээдын Эзэнэй абарал буулгана

⁶⁷ Нарай хүбүүнэй эсэгэ Захария Нангин Һүлдөөр дүүрэжэ, иимэ абарал буулгаба:

- ⁶⁸ *«Израилиин Бурхан болохо
Дээдын Эзэндэ алдар соло дуудаял!
Аюул оһолһоо абархая
Тэрэ арадтаа ерээ.*
- ⁶⁹ *Зараса Давидайнгаа үри һаһаһаһаа
Манда һүр хүсэтэй Абарагышые үгөөл.*
- ⁷⁰⁻⁷¹ *Дайсаһаатнай, таниие үзэн ядагша
бүхы зонһоо абархаб гэжэ
тэрэ эртэ урдын сагта
гэгээн лүндэнишэдөөрөө дамжуулан,*
- ⁷² *үбгэ эсэгэнэрыетнай найдууһан ёһоор
таанадые үршөөл хайрада хүртөөхэб,
мүн өөрынгөө нангин хэлсээ,*
- ⁷³ *танай үбгэ эсэгэ Абраһамда үгэһэн
тангаригаа дурдан һанахаб,*
- ⁷⁴ *Дайсадайтнай гарһаа мулталан абархаб гээ.
Тиимэһээ бидэ айлтагүйгөөр Эзэндээ алба хэжэ,*
- ⁷⁵ *Наһан туршадаа арюун найханаар,
боди сэдхэлээр тэрээндэ
мүргэл хэжэ ябаха заяатайбди.*
- ⁷⁶ *Тиин ши, жаахан хүбүүмни,
Дээдын Бурханай лүндэнишэ гэжэ нэрлэгдэхэши,
Дээдын Эзэнэй урдань ябажа,
заларха замыень бэлдэхэши.*
- ⁷⁷ *Нүгэлөө арилгажа абарагдахат гэжэ
Бурханай арадта ши айладхахаш.*
- ⁷⁸ *Бурхамнай гүн ехэ хайраараа
огторгойһоо шараһан Гэгээн Наран мэтээр*
- ⁷⁹ *үхэлэй харанхы һүүдэртэ хушагдаһан маанадые гэрэлтүүлхэ,
энхэ тайбанай замаар хүтэлэн,
алхамуудыемнай шэглүүлхэ юм».*

⁸⁰ Хүбүүхэн урган боргожожо, сэдхэл зоригын хатуужажа байба. Израилийн арадта айлдхаха сагаингаа ерэтэр тэрэ хүбүүн сүл губида байба.

Иисусай түрэнэн түүхэ

2 ¹Тэрэ үедэ Римэй хаан Август гэгшэ орон дайдынгаа бүхы зонй тоо бүридхэхэ гэнэн зарлиг гаргаба нэн ха. ²Тэрэн Сири уласые Квиринийн зонхилжо байха үедэ хэгдэнэн хүн зонй анха түрүүшын тоо бүридхэл бэлэй. ³Хүн зон булта нэрээ бэшүүлхээ өөһэдынгөө түрэнэн хото ошожо байгаа. ⁴Давидай обогһоо уг гарбалтай Иосиф гэгшэ Галилейн Назарет хотоһоо гаража, Давид хаанай тоонто нютаг болохо Иудейн Вифлеем хото руу мүн лэ нэрээ бэшүүлхээ ошобо. ⁵Тиихэдээ үхибүү түрэхөө байһан, хамганиин болохо Мариятайгаа хамта ошобо. ⁶Вифлеемдэ ерээд байхадань, Мариягай хүнгэрхэ сагын ержэ, ⁷тэрэ ууган хүбүүгээ түрөө нэн. Тэрэнэ мансылаад, малай эдюур соо абаашажа табиба, юундэб гэхэдэ, зонй буудга газарта тэдэндэ нуури хүртөөгүй нэн.

Малшад тухай

⁸Тэрэ сагта Вифлеемһээ холо бэшэ талада малшад хүниндөө малаа манажа хонодог нэн ха. ⁹Тэдэндэ гэнтэ Бурханай Эльгээмэл буужа, Эзэн Бурханай алдарай гэрэлэй туяархада, малшад айхын ехээр айн хүрдэбэ. ¹⁰Бурханай Эльгээмэл тэдэндэ хэлэбэ: «Бү айгты! Би бүхы арад зоние ехэтэ баясуулха хайн мэдээсэл таанадта дуулгахаяа ерээб: ¹¹мүнөөдэр Давид хаанай хотодо танай Абарагша түрэбэ, Бурханай табисуурта Дээдын Эзэн мүндэлбэ. ¹²Тэрэниие иимэ дүлгэ тэмдэгээр танихат: мансытай тэрэ хүбүүхэнэй малай эдюур соо хэбтэхые харахат».

¹³⁻¹⁴ Гэнтэ дээрэнэ үй түмэн Бурханай Эльгээмэлнүүд буужа:

«Дээдын огторгойдо Бурхан алдаршай!»

Бурханай хайра дура татадаг хүн бүхэн

Газар дэлхэй дээрэ амгалан тэнюун ажалуунай!» – гэжэ Бурханда магтаал соло дуудаба.

¹⁵Бурханай Эльгээмэлнүүдэй огторгойдо бусахадань: «Вифлеем хото ошожо, энэ ушарһан бүхэниие хараял, Дээдын Эзэнэй хэлээшыень үзээл!» – гэжэ малшад бэе бээдэ хэлэбэ. ¹⁶Тиигээд тэдэнэр яаралтайгаар хото ошожо, Мария Иосиф хоёрые, мүн малай эдюур соо хэбтэнэн хүбүүхэниие хараба. ¹⁷Иисусые хараад, тэдэ малшад

энэ хүбүүн тухай Бурханай Эльгээмэлэй хэлээшые хүн зондо хөөрбэ. ¹⁸ Малшадай хэлэһэн юумэ дуулаһан хүнүүд булта гайхажа байгаа. ¹⁹ Тиин Мария эдэ үгэнүүдыень сэдхэл зүрхэндөө бүхөөр хадужа, ханажа дурдажа ябадаг һэн. ²⁰ Малшад Бурханай Эльгээмэлэй дуулгаһые нюдөөрөө хараһанайнгаа, шэхээрээ дуулаһанайнгаа түлөө Бурханаа алдаршуулан, магтан гэртээ харибад.

Хүбүүндэ Иисус гэжэ нэрэ үгэбэ

²¹ Хүбүүхэнэй түрэхөөр найман үдэрэй үнгэрһэн хойно бэлгэ отолуулха ёһололой болоходо, эхынь хээлитэй болохын урда тээ Бурханай Эльгээмэлэй айлдхаһан ёһоор нарай нялхада Иисус гэжэ нэрэ үгтөө һэн.

Симеон Дээдын Эзэндэ магтаал соло дуудана

²²⁻²⁴ Моисейн Хуулида бэшэгдэһэнэй ёһоор: «Эхын хээлиһээ гараһан түрүүшын хүбүүн бүхэниие Эзэн Бурханда зорюулха ёһотой». Тиихэдээ хоёр түүтэй шубуу гү, али гулабхаагай хоёр дальбараа тахил болгон үргэхэ зэргэтэй. Тиин Моисейн Хуулийн ёһоор арюудхалгын ёһолол хэхэ болзор Мария Иосиф хоёртошые тудабэ. Тэдэ хоёр Иисус хүбүүгээ Дээдын Эзэндэ зорюулха гэжэ Иерусалим абажа ерэбэ.

²⁵ Боди һайхан сэдхэлтэй, Бурханда бэшэрэн хүгэдэдэг, Нангин Һүлдэдэ хүртэһэн Симеон гэжэ хүн Иерусалим хотодо ажаһуугаа. Тэрэ хүн Израилийн абарагдахые хүлэжэ байгаа. ²⁶ «Дээдын Эзэн Христосые хараагүйдөө ши үхэхэгүйш!» – гэжэ Нангин Һүлдөөр Симеондо элирхэйлэгдэһэн байгаа. ²⁷ Нангин Һүлдөөр хүтэлэгдэн, Симеоной Бурхан Һүмэ соо ороод байхада, эхэ эсэгэ хоёр Хуулида бэшэгдэһэн ёһо бүтээхэ гэжэ нарай нялха Иисус хүбүүгээ асарба. ²⁸ Симеон тэрэ хүбүүень гар дээрээ абажа, Бурханда баяр баясхалан хүргэбэ:

²⁹ *«Дээдын Эзэмни, ши амалһанаа дүүргэбэши,
богоол намайгаа мүнхэдөө амархыемни
мүнөө табижа байнаш.*

³⁰ *Эльгээһэн Абарагыешни би нюдөөрөө үзэбэб.*

³¹ *Бусад арадуудшые булта тэрэ абаралыешни харахал:*

³² *Тэрэшни бүхы угсаатаниие гэгээрүүлхэ
гэрэл болохол,*

Израилиншни арадта алдар соло асархал».

³³ Иисус тухай Симеоной хэлэһэн эдэ үгэнүүдые дуулахадаа, Иосиф Мария хоёр ехээр гайхаба. ³⁴ Симеон тэдэ хоёрые адислаад, Иисусай

эхэ Марияда хэлэбэ: «Израильда олониие унагаажа хүнөөхын, мүн олониие хэргээжэ абархын тула Бурхан энэ хүбүүниие шэлэжэ абаа юм. Энэ хүбүүн хэргылхэн хүлдэ тэмдэг болохо. Олон зон энээниие буруушаажа, ³⁵ сэдхэл ханалаа элирхэйлхэ. Мүн шинишье зүрхэ сэдхэлые уйдхар зоболон хурса жадаар хадхаһандал адляар зобоохо».

³⁶ Хүмэ соо Асир обогой Фануил гэдэг хүнэй удам болохо Анна лүндэншэн байгаа. Тэрэ наян дүрбэтэй хүгшэн залуудаа хадамда гарабашье, долоон жэл нүхэртээе хуугаад, хүүлдэнь бэлбэһэн боложо үлөө. ³⁷ Мүнөө тэрэ үдэр хүнигүй Бурханда мүргэжэ, масаг сахижа, Бурхан Хүмэһөө холододоггүй хэн. ³⁸ Энэшье үедэ эндэ ерэжэ, Бурханда магтаал соло дуудажа, Иерусалим хотын эрхэ сүлөөтэй болохы хүлеэжэ найдажа байһан хүн бүхэндэ Иисус нялха тухай хөөрөжэ үгэбэ.

Назарет хото руугаа харйба

³⁹ Дээдын Эзэнэй Хуулида тогтоогдоһон бүхы юумые хэжэ дүүргээд, Мария Иосиф хоёр Галилейн Назарет хото гэртээ бусажа ерэбэ. ⁴⁰ Хүбүүниинь боргожон бэежэжэ, хүбэлгэн, хурса ухаатай, Бурханай буян хэшэгтэй үхибүүн ургажа байба.

Иисус хүбүүн Бурхан Хүмэ соо

⁴¹ Жэл бүри Паасхын һайндэртэ Иисусай аба эжынь Иерусалим хото ошодог байгаа. ⁴² Хүбүүнэйнгээ арбан хоёртойдо тэдэ жэл бүри һайндэртэ ошодог заншалаараа Иерусалим ошобо. ⁴³ Һайндэрэй дүүрэхэдэ Иисус Иерусалимда үлэбэ, гэбэшье гэртээ бусажа ябаһан түрэлхидынь хүбүүнэйнгээ үлэшэһые ойлгоогүй бэлэй. ⁴⁴ Хүбүүмнай суг ябаһан хүнүүдээрээ ябаа юм ааб даа гэжэ һанаад, бүхэли үдэртөө замда ябаһанайнгаа хүүлээр түрэл гарал болон танил хүнүүдэйнгээ дунда тэрэнэйнгээ үгы байхые ойлгожо, ⁴⁵ бэдэрхээе һөөргөө Иерусалим хото бусаа хэн. ⁴⁶ Хэдэн хоног бэдэрээд, гурбадахи үдэртөө Иисус хүбүүгээ Бурхан Хүмэ соо олобо. Тэрэнь багшанарай дунда хуушанхай, номнолынь шагнажа, өөрөө тэдэнһээ юмэ һуража байгаа. ⁴⁷ Өөртэнь табигдаһан асуудалнуудта хурса тодо харюу үгэхыень шагнаад, Бурхан Хүмэ соо байгшад булта сэсэн ухаатайень гайхажа байба.

⁴⁸ Хүбүүгээ хараад, Иосиф Мария хоёр ехэтэ гайхаба. «Хүбүүмни, юундэ бидэниие иигэжэ зобоош? Эсэгэ бидэ хоёршни шамайгаа үгы болгоод, һанаагаа зобохон, бэдэрһэн гээшэмнай!» — гэжэ эхэнь хэлэбэ. ⁴⁹ «Юундэ намайе бэдэрээ зомта? Намайе Эсэгынгээ гэртэ

байха ёһотой гэжэ мэдэхэгүй юм аалта?» – гэжэ хүбүүнийнь харюусаба. ⁵⁰ Түрэлхидынь хүбүүнэйнгээ хэлэһэн үгэнүүдэй үнэн удха ойлгобогүй.

⁵¹ Иисус аба эжытэйгээ Назарет хотодоо бусажа ерээд, үгөөрнь байба. Мария эхэнь тэрэ болоһон ушар мартахагүйгөөр ой ухаандаа хадуун абаа. ⁵² Харин Иисус сэсэн ухаагаараа, энэрхы сэдхэлээрээ Бурхандашые, хүн зондошые найшаагдан үдэжэ, ехэ боложо байгаа хэн.

Уһаар арюудхагша Иоаннай номнол

З ¹ Тибери хаанай арбан табадахи жэлээ Римэй хаан орон захиржа байхадань, Израилиин Иудей можо Понтий Пилат, Галилей можо Ирод, Итурия болон Трахинот орон нютагуудые Иродэй дүү Филипп, Абилини можо Лисаний гэгшэд зонхилжо байгаа. ² Анна болон Кайафа гэгшэд ахамад санаартан байгаа. Тэрэ үедэл Захариягай Иоанн хүбүүнэй сүл губида байхадань, Бурхан тэрээндэ зарлигаа мэдүүлбэ. ³ Тиимэһээ Иоанн Иордан голой оршон тойрон газар дайдаар ябажа: «Нүгэл шэбэлнүүдээ хүлисүүлхын тула Бурханда хандан, уһаар арюудхуулагты», – гэжэ айладхаба. ⁴⁻⁶ Исаяя лүндэншын ном соо Иоанн тухай иигэжэ бэшээтэй байдаг:

*«Дээдын Эзэнэй ябаха замыень бэлдэгты,
алхаха харгыень дардам сэхэ болгогты:
жалга бүхэн жэсгдэрхэ ёһотой,
хада гүбээ бүхэн набтар болохо зэргэтэй,
хотирхой нугархай харгы сэхэ болохо,
ялхитай болдогтой зүргэ тэгшиэ болохо ёһотой!
Хүн түрэлхитэн бүгэдэ
Бурханай абаралые үзэхэ гэжэ
хэн бэ даа сүл губида хашхарба».*

⁷ Тиин уһаар арюудхуулхаяа ерэхэн олон зондо Иоанн хэлэбэ: «Хорото могойн таһардаһад! Бурханай буулгаха хэһээлтэһээ иигээд хулжахыетнай таанарта хэн заагаа? ⁸ Таанар буянтай найн хэрэгүүдые бүтээжэ, Бурханда хандаһанаа харуулагты. Үбгэ эсэгэмнай Абраһам юм гэжэ өөһэд тухайгаа бү бодогты, юундэб гэхэдэ, Бурхан энэ хэбтэһэн шулуугааршые Абраһамда үри хүүгэдые бүтээжэ шадаха юм гэжэ танда хэлэхэ байнаб. ⁹ Модо үндэһөөрнь таһа сабшаха алма хүхэ бэлэн байна: найн үрэ жэмэс үгэдэггүй алишые модон таһа сабшагдаад, галда хаягдаха».

¹⁰ «Тиихэдээ бидэ юу хэхэ ёһотойбибди?» – гэжэ арад зон Иоаннаа асууба. ¹¹ «Хоёр самсатай хүн нэгыень самсагүй хүндэ үгэг, эдихэ, ууха юумэтэй хүн бусадтай хубаалдаг», – гэжэ тэрэ харюусаба.

¹² Алба татабари суглуулагшад уһаар арюудхуулхаяа Иоаннда ерэжэ: «Багша аа! Бидэ юу хэхэ ёһотойбибди?» – гэжэ тэрээнһээ һураба. ¹³ «Албатан зонһоо тогтоогдоһонһоо үлүү түлэбэри бү нэхэгты!» – гэжэ Иоанн тэдээндэ хэлэбэ. ¹⁴ «Харин бидэ юу хэхэ ёһотой болонобибди?» – гэжэ сэрэгшэд мүн лэ асууба. «Хүн зоной юумэ бү дээрмэдэгты, бү булягты, салин хүлһөөрөөл ажамидааргты!» – гэжэ Иоанн харюусаба.

¹⁵ «Энэмнай Христос өөрөө бэшэ аа гү?» – гэжэ зон гайхалдажа, найдан хүлэһээр байба. ¹⁶ Тиихэдэнь Иоанн бултанда хандажа хэлэбэ: «Би таанарые уһаар арюудханаб. Харин намтай жэшээлхэгүй дээгүүр хүн иишэ ерэнэ. Би тэрэнэй гуталайнь оһорыешье тайлаха эрхэгүйб. Тэрэ ерэхэдээ таанадые Нангин Һүлдэ гал хоёроор арюудхаха. ¹⁷ Тэрэ таряагаа сэбэрлэхээр хүрээе гартаа адхаад байна: таряагаа суглуулжа өөрынгөө амбаарта хадагалха, харин мэхиннэ голоомыень залиршагүй галда шатааха».

¹⁸ Иоанн үшөөшье олон арга янзаар Һайн Мэдээсэл зондо номножо, ажаמידаралаа хубилгахыень идхажа һургажа байба. ¹⁹ Ирод хаанниие дүүгэйнгээ һамган Иродиатай һууһанайнь түлөө, мүн олон ондоо нүгэлтэ ябадал хэһэнэйнь түлөө Иоанн тэрэниие элишэлэн зэмэлһэн байгаа. ²⁰ Һүүлэй һүүлдэ Ирод хаан Иоанные түрмэдэ хаажа, бүришье аймшагтай нүгэл үйлэдэбэ.

Иисусые уһаар арюудхаба

²¹ Бүхы арад зоной уһаар арюудхуулжа байхада, мүн Иисусые уһаар арюудхуулба. Тэрэнэй Бурханда зальбархада, огторгой нээгдэжэ, ²² гулабхаадал мэтэ Нангин Һүлдэ тэрээндэ бууба. «Ши минии хайрата хүбүүмниш, шамаар би таларханаб», – гэһэн абяан огторгойһоо дуулдаба.

Иисусай элинсэг үбгэ эсэгэнэр

²³ Иисус һургаалаа номножо эхилхэдээ гушаадтай ябаа. Хүнүүд Иисусые Иосифой хүбүүн гэжэ һанадаг байба. Иосиф болбол Илиягай хүбүүн байгаа, ²⁴ Илия – Матадай, Матат – Левиин, Левий – Мелхийн, Мелхий – Янайын, Янай – Иосифой хүбүүн, ²⁵ Иосиф – Мататиасай, Мататиас – Амосой, Амос – Наумай, Наум – Эслиин,

Эслий – Нагайын хүбүүн, ²⁶ Нагай – Маатай, Маат – Мататиасай, Мататиас – Семейнэй, Семейн – Иосэхэй, Иосэх – Йодын хүбүүн, ²⁷ Йода – Иоанамай, Иоанам – Ресайын, Ресай – Зоробабэлэй, Зоробабэл – Шеалтиэлэй, Шеалтиэл – Нириин хүбүүн, ²⁸ Нирий – Мэлхийн, Мэлхий – Адиин, Адий – Косамай, Косам – Элмадамай, Элмадам – Эрэй хүбүүн, ²⁹ Эр – Йосиин, Йосий – Елиэзэрэй, Елиэзэр – Иоримой, Иорим – Матадай, Матат – Левиин хүбүүн, ³⁰ Левий – Симеоной, Симеон – Иудын, Иуда – Иосифой, Иосиф – Ионанай, Ионан – Элиакимай хүбүүн байгаа, ³¹ Элиаким – Мелейын, Мелей – Менын, Мена – Матадай, Матат – Натанай, Натан – Давидай хүбүүн, ³² Давид – Иесейн, Иесей – Обидой, Обид – Боазай, Боаз – Салмоной, Салмон – Нахшоной хүбүүн, ³³ Нахшон – Аминадабай, Аминадаб – Админай, Админ – Арниин, Арни – Ёэцронной, Ёэцрон – Перецэй, Перец – Иудын хүбүүн, ³⁴ Иуда – Яковай, Яков – Исаагай, Исаак – Абраһамай, Абраһам – Терахай, Терах – Нахорой хүбүүн, ³⁵ Нахор – Сэрүгэй, Сэрүг – Рэүгэй, Рэү – Пэлегэй, Пэлег – Эберэй, Эбер – Шелахай хүбүүн, ³⁶ Шелах – Кайнанай, Кайнан – Арпакшадай, Арпакшад – Шимэй, Шим – Нойн, Ной – Ламехэй хүбүүн, ³⁷ Ламех – Метушлайын, Метушлай – Енохой, Енох – Иарэдэй, Иарэт – Маалалэлэй, Маалалэл – Кенанай хүбүүн, ³⁸ Кенан – Эношой, Энош – Шэтэй, Шэт – Адамай, Адам болбол Бурханай хүбүүн байгаа.

Иисусые хорхойтуулан туршана

4 ¹ Иисус Иордан мүнрэнһөө Нангин Һүлдөөр дүүрэн бусажа, Һүлдэ тэрэниие сүл губи руу хүтэлжэ абаашаба. ² Тэндэ Иисусые дүшэн хоногой туршада шолмос хорхойтуулан туршаба. Тэдэ бүхы үдэрнүүдтэ Иисус юушье эдингүй ябаа, һүүлдэнь гэдэһэниинь аргагүй ехээр үлдөө һэн.

³ «Ши Бурханай Хүбүүн юм һаа, хилээмэн боло гэжэ энэ шулуунда захирал даа», – гэжэ шолмос Иисуста хэлэбэ. ⁴ «Хүн гээшэ ганса хилээмээр амидардаггүй гэжэ Нангин Бэшэг соо хэлэгдэнэ», – гэжэ Иисус шолмосто харюусаба.

⁵ Шолмос тэрэниие үндэр дээрэ гаргажа, юртэмсын бүхы хаан ороноудые саг зуура харуулба. ⁶ «Эдэ хаан түрэнүүдэй хамаг эрхэ засагыге, хамаг эрдэни баялигыге би шамда үгэхэб. Эдэ бүгэдэ минии гарта үгтэнхэй, тиин би дуратайл хүндөө тэрэниие үгэхэ эрхэтэйб. ⁷ Хэрбээ хүлдэм унажа мүргөө һаашни, эдэ бүгэдэ шинии болохо», – гэжэ

шолмос хэлэбэ. ⁸ «Эзэн Бурхандаа шүтэжэ, гансал тэрээндээ алба хэжэ бай! – гэжэ Нангин Бэшэг соо бэшээтэй байдаг», – гэжэ Иисус харюусаба.

⁹ Һүүлэй Һүүлдэ шолмос Иисусые Иерусалим хото абаашажа, Бурхан Һумын орой дээрэ байлгаад: «Хэrbээ ши үнэхөөрөө Бурханай Хүбүүн юм наа, эндэһээ доошоо хүрэ! ¹⁰ „Шамайе аршалан хамгаалхые Бурхан өөрынгөө Эльгээмэлнүүдтэ захиралта үгэхэ“ гэжэ, ¹¹ мүн „Шулуунда бүдэржэ унахагуйншни тулада тэдэ Эльгээмэлнүүд шамайе гар дээрэ үргөөд ябаха“ гэжэ Нангин Бэшэг соо бэшээтэй ха юм», – гэжэ шолмос хэлэбэ. ¹² Иисус харюудань: «Бурханшни болохо Дээдын Эзэнэе бү турша гэжэ Нангин Бэшэг соо хэлээтэй байдаг», – гэжэ шолмосто хэлэбэ. ¹³ Элдэб янзаар туршан хорхойтуулжа ядаад, шолмос Иисусые халта зуура орхижо ошобо.

Иисус ажалдаа оробо

¹⁴ Һүүлдэнь Нангин Һүлдын хүсөөр дүүрэнэн Иисус Галилейдэе бусажа ерэбэ. Тэрээн тухай мэдээсэл бүхы орон нютагаарнь хаа хаанагүй тараба. ¹⁵ Иисус мүргэлэй гэртэ хүн зондо хургаалаа номножо, бүгэдэ зоной магтаалда хүртэжэ байгаа.

Назаредэй хүн зон Иисусые буруушааба

¹⁶ Иисус үдэжэ хүмүүжэнэн Назарет хотоёо бусажа, заншалта ёһоороо субботодо мүргэлэй гэртэ орожо, Нангин Бэшэг сооһоо хэнэг уншахаяа зоной урда зогсобо. ¹⁷ Тэрээндэ Исаяя лүндэншын ном үгтэбэ. Иисус тэрэ ном нээжэ уншаба:

¹⁸ *«Дээдын Эзэнэй Нангин Һүлдэ зосоомни оршобо,
үгытэй ядуушуулда һайн мэдээсэл номнохыемни
Дээдын Эзэн намайе шэлэжэ абаба.
Хаалтада байһан, олзологдоһон хүнүүдтэ
эрхэ сүлөө айладхахыемни,
һохор зоние хараатай болгохыемни,
хашуулан дарлуулһан зоние сүлөөдэ табихыемни
Дээдын Эзэн эльгээгээ юм.*

¹⁹ *Арад зондоо үршөөлөө хайрлаха сагын ерээ
гэжэ баһа дуулгахаар намайе эльгээгээ юм».*

²⁰ Иисус номоо хаажа, мүргэлэй гэрэй нэгэ туһалагшада бусажа үгөөд, һууба. Мүргэлэй гэр соо байһан хүнүүд булта тэрээн тээшэ хараһаар байгаа. ²¹ «Энэ номһоо минии уншаһан, таанадай

дуулахан зүйл бүхэн мүнөөдэр бөөлжэ байна», – гэжэ Иисус тэдэндэ хэлэбэ.

²² Бүгэдэ зон Иисус тухай хэлсэбэ, уран найхан үгэнүүдтэнь гайхалсан: «Энэмнай Иосифой хүбүүн бэшэ аал?» – гэлдэбэ. ²³ Иисус тэдэндэ хэлэбэ: «Эмшэн, түрүүн өөрыгөө найнаар аргалжа эдэгээ гэдэг үгэ таанад намда хэлэхэ ханаатайт гэжэ мэдэнэб. Капернаум хотодо гайхамшагта үйлэ хэрэг бүтээхэн тухаймни таанад дуулаат. Тиимэл гайхамшаг хэрэг мүнөө эндээ, түрэн нютагтаа бүтээ гэхэтнай гээбы. ²⁴ Таанадта үнэн зүрхэнхөө хэлэхэ байнаб: ямаршые лүндэншые түрэн нютагтань тоодоггүй юм! ²⁵ Таанадта нэгэ иимэ ушар хөөрэхүү: лүндэншэ Илиягай ажамидарха үедэ Израильда олон бэлбэхэн эхэнэрнүүд байгаа, тиихэдэ гурбан жэл хахад хура бороо оронгүй, ехэ ган боложо, хүнүүд хаа хаанагүй айхабтар ехэ үлэсхэлэндэ нэрбэгдэхэн юм. ²⁶ Теэд тэдэнэй нэгэндэшые Илия эльгээгдээгүй, харин гансал Сидон нютагай Сарепта хотын бэлбэхэн эхэнэртэл тэрэ эльгээгдээ бшуу. ²⁷ Елисей лүндэншын ажамидарха үедэ Израильда хэлхэ бузар үбшэнтэн олон байгаа, теэд тэдэнэй нэгэнэньшые арюудхагдан эдэгээгүй байхада, Сири уласай Нееман лэ гансаараа эдэгэхэн байгаа».

²⁸ Мүргэлэй гэр соо байхан зон Иисусай иимэ юумэ хэлэшые дуулахадаа, уур хилэнсэдэ абтажа, ²⁹ байрхан хүрэн бодоод, Иисусые хотоһоо шэрэжэ гаргаад, хадын орой дээрэ асарба. Назарет хото тэрэ хада дээрэ бодхоогдоһон байгаа. Тиигээд зон Иисусые хада дээрэхээ түлхижэ унагаахаяа забдаба, ³⁰ харин Иисус тэдэнэй дундуур хаха эсхэн гаража, өөрынгөө харгыгаар ябашаба.

Ада шүдхэртэ барюулхан хүн

³¹ Тиигээд тэрэ Галилей можын Капернаум хото ошожо, суббото бүхэндэ тэндэхи зоние хургадаг болобо. ³² Хүнүүд тэрэнэй номнол шагнахадаа, ехээр гайхадаг хэн, юундэб гэхэдэ, хургаалынь хүнэй зүрхэ сэдхэл аргагүй татажа байгаа бшуу. ³³ Мүргэлэй гэр соо ада шүдхэртэ барюулхан нэгэ хүн байжа: ³⁴ «Һэ-ээ! Назаредэй Иисус, ши бидэниие яаха гээбши? Ши маниие үгы хэхээ ерээ гүш? Би шамайе мэдэхэб: ши Бурханай нангин Хүбүүнши!» – гэжэ шангаар хашхарба. ³⁵ «Абья аниргүй болоод, энэ хүнхөө гара!» – гэжэ Иисус ада шүдхэртэ захирба. Ада шүдхэр тэрэ хүниие зоной дунда унагаагаад, халташ гэмтээнгүй, бөөхөөнь гаража арилба.

³⁶ Тэндэ байгшад булта ехээр гайхалдажа, бэе бээдээ: «Энэмнай ямархан хургаал гээшэб? Яаһан ехэ эрхэ засагтай, шэдитэ хүсэтэй хүн гээшэб? Ада шүдхэрые гара гэхэдэнь, тэрэнь гаража ябаша-бал!» – гэлсэбэ. ³⁷ Тиигээд лэ Иисус тухай хураг оршон тойронхи нютагуудаар дэлгэрэн тараба.

Иисус олон зониие эдэгээбэ

³⁸ Мүргэлэй гэрһээ гараад, Иисус Симонэй гэртэ оробо. Тэндэ Симонэй хадам эхэ халууржа байгаа. Тэрэниие аргалжа эдэгээ-хыень Иисусые гуйба ха. ³⁹ Иисус тэрэ үбшэн эхэнэртэ дүтэлжэ, халуунда бөөһэнь гара гэжэ захирба. Халууниинь бууража, эхэнэр дары бодоод, айлшадаа хүндэлжэ ороо хэн.

⁴⁰ Наранай орохо багта элдэб үбшэндэ нэрбэгдэһэн бүхы зоболон-тодые түрэлхидынь Иисуста асараа хэн. Иисус үбшэн хүн бүхэнэй дээрэнь гараа табяад лэ эдэгээжэ байгаа. ⁴¹ Олон хүнүүдэй досооһоо ада шүдхэрнүүд гарахадаа, хашха хуугай табилдан: «Ши Бурханай хү-бүүнши», – гэлдэбэ. Ада шүдхэрнүүд тэрэнэй Бурханай табисуурта байһые мэдээ бшуу. Харин Иисус энээн тухай хэлэхыень тэдэниие хорижо байгаа.

⁴² Хойто үдэрынь Иисус гэрһээ гаража, нэгэ эзэгүй газарта ошобо. Хүн зон тэрэниие бэдэржэ олоод, өөһэдһөөн табиха дурагүй хажуудаа барижа байлгаба. ⁴³ «Би ондоошые хотонуудаар ябажа, Бурханай хаан түрэ тухай хайн мэдээсэл дэлгэрүүлхэ ёһотой хүм. Бурхан намайе энэ хэрэгээр лэ эльгээгээ ха юм!» – гэжэ Иисус тэдээндэ хэлэбэ. ⁴⁴ Тиигээд Иисус Иудей можын мүргэлэй гэрнүүдээр ябажа, хургаалаа номнобо.

Иисус түрүүшынгээ шабинарые шэлэжэ абана

5 ¹ Нэгэтэ хүн зон олоороо Иисусые тойроод, шахасалдан, Бурханай үгэ номнохыень шагнаба. Иисус тиихэдэ Геннисарет далайн эрьедэ зогсожо байгаа. ² Далайн эрьедэ хоёр онгосын байхые Иисус хараба. Загаһашад эрье дээрэ гаража, гүльмээе угаажа заһана. ³ Тэдэ хоёр онгосын нэгэниинь Симонэй байгаа. Иисус тэрэ онгосодо хуужа:

«Эрьһээ нэгэ бага холо болоё», – гэжэ Симондэ хэлэбэ. Тиигээд онгосоһоо арад зониие хургаба.

⁴ Иисус хэлэжэ дүүргэһэн хойноо: «Гүнзэгы газарта ошожо, загаһа баридаг губшуураа хаягты», – гэжэ Симондэ хэлэбэ. ⁵ «Багша аа,

бидэ бүхэли хүнндөө загаһашалаад, юушые баряагүйбди. Теэд танай хэлээ хада губшуураа хаяһуул даа», – гэжэ Симон харюусаба. ⁶ Загаһашад губшуураа хаяжа, аргагүй ехэ загаһа бариба. Даажа яданаһан губшуурынъ таһаржа хахаржа байба. ⁷ Тиигээд тэдэнэр нүгөө онгосынхидоо даллан, ерэжэ туһалхыень дуудаба. Тэдэнь ерэжэ, хоёр онгосоёо загаһаар дүүргэбэ. Тиихэдэнь онгосонуудынъ уһанда шэнгэхэхээ нааша болоо бэлэй. ⁸ Иимэ олзотой болоһон Симон Пётр Иисусай урда үбдэглэн хэхэрэн хүгэдэжэ: «Дээдын Эзэн аа, намайе орхижо ошогы! Би нүгэлтэй хүнби», – гэжэ хэлэбэ.

⁹ Иимэ ехэ загаһа бариһандаа Симон болон тэрээнтэй ябаһан бүхы хүнүүд, ¹⁰ мүн тэрэшэлэн Зэбэдэйн хүбүүд, Симонэй нүхэд Яков Иоанн хоёр гайхажа хүрдэжэ байбад. «Бү ай, ши энээнһээ хойшо загаһа барихын орондо хүнүүдые намда хандуулдаг болохош», – гэжэ Иисус Симондэ хэлэбэ. ¹¹ Онгосоёо эрье дээрэ гаргаад, загаһашад бүхы юумээ тэндэ орхижо, Иисусай хойноһоо ябаба.

Иисус үбшэн хүниие эдэгээнэ

¹² Иисусай нэгэ хотодо ошоод байхаданъ, арһанай халдабарита үбшэнтэй хүн ерэбэ. Иисусые хараһаар, урданъ газар мүргэн унажа: «Дээдын Эзэн, аа! Хэрбээ ши хүсэбэл, намайе арюудхан эдэгээжэ шадахаш», – гэжэ гуйба. ¹³ Иисус тэрээндэ гараараа халта хүрэжэ: «Эдэгээхэ хүсэлтэйб, арюун больш даа», – гэбэ. Тэрэ дороо арһанай халдабарита үбшэниинъ эдэгэшэбэ. ¹⁴ «Энээн тухай хэндэшые юумэ бү дуулгаарай. Зүгөөр санаартанда ошожо, бээ үзүүлээрэй, тиигээд эдэгэһэнээ бултанда гэршэлхын тула ши Моисейн зарлигай ёһоор үргэл хээрэй», – гэжэ Иисус хэлэбэ.

¹⁵ Тиибэшые Иисус тухай мэдээсэл бүри холуур таража, арад зон бүри олоороо тэрэниие шагнаһаяа, үбшэнөө аргалуулһаяа ерэжэл, ерэжэл байба. ¹⁶ Харин Иисус өөрөө үе үе болоод лэ эзэгүй газарта ошожо, Бурханда мүргэдэг бэлэй.

Иисус саа үбшэнтэниие эдэгээнэ

¹⁷ Нэгэтэ Галилей болон Иудей можын бүхы нютагуудһаа, Иерусалим хотоһоо ерэхэн фарисейнүүдэй болон Хуули заадаг багшанарай суглараад һуухада, Иисус хүнүүдые һургажа байба. Бурханһаа үгтэһэн шэдитэ хүсөөр Иисус ямаршые үбшэн эдэгээжэ шадаха байгаа. ¹⁸ Энэ үедэ саа үбшэндэ дайруулһан нэгэ хүниие шэрдэгтэйнъ тэлээд абажа ерэбэ. Үбшэнтэниие гэртэ оруулжа, Иисусай урда

табиха гэбэ. ¹⁹Тээд хара мянган зоной дундуур оруулха аргагүй байжа, гэрэй орой дээрэ гаража, хушалтыень задалаад, гарахан нүхөөр үбшэнтэнөө шэрдэгтэйн доошонь буулгажа, Иисусай урда табиха. ²⁰Тэдэнэй аргагүй ехэ этигэлтэй байһыень хаража: «Нүгэлнүүдшни хүлисэгдэбэ, нүхэрни», – гэжэ Иисус тэрэ хүндэ хэлээ бэлэй.

²¹Хуули заадаг багшанар болон фарисейнүүд хоорондоо зүбшэжэ: «Энэмнай хэн гээшэб? Бурхание доромжолжо байнал. Ганса Бурханһаа ондоо хэн хүнэй нүгэл хүлисэдэг юм?» – гэлдэбэ. ²²Иисус тэдэнэй юун тухай бодожо байхые мэдээд: «Юундэ тиигэжэ сэдхэлдээ бодобот? ²³„Нүгэлнүүдшни хүлисэгдэбэ“ гэхэдэ бэлэн хилбар гү, али „Бодоод яба!“ гэхэдэ гү? ²⁴Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнэй газар дэлхэй дээрэ нүгэл шэбэлнүүдые хүлисэхэ эрхэтэй байһые таанар мүнөө мэдэхэт», – гэжэ Иисус хэлэбэ. Тиигээд саа үбшэнтэй хүндэ хандан: «Бодоод, дэбисхэрээ абаад, гэртээ хари», – гэбэ. ²⁵Тэрэнь хүнүүдэй хараһаар байтар бодоод, хэбтэһэн шэрдэгээ абажа, Бурхание магтан зальбарһаар гэртээ харйба. ²⁶Хүн зон булта гайхажа сошожо, Бурханаа алдаршуулан: «Гайхалтай юумэ энэ үдэр үзэбэди даа!» – гэжэ айн хүрдэн үгэлбэд.

Иисус Левийе шэлэжэ абана

²⁷Энээнэй хүүлээр Иисус газашаа гарахадаа, алба татааша Левий гэгшын татабари суглуулдаг газартаа һуухыень хараад: «Хойноһоо яба», – гэбэ. ²⁸Тэрэнь бодожо, бүхы юумээ орхёод, Иисусай хойноһоо ябаба.

²⁹Левий Иисусые гэртээ урижа, ехэ хайнаар хүндэлбэ. Тэндэнь Иисустай хамта алба татаашадшые, мүн бусадшые олон хүнүүд һуулсаа. ³⁰«Юундэ таанад алба татаашадтай, нүгэл хэгшэдтэй хамта эдеэлжэ, ундалжа һуунабта?» – гэжэ фарисейнүүд болон Хуули заадаг багшанар Иисусай шабинарта хандажа, гэмэр-гутар гэлдэбэ. ³¹«Элүүр уладта эмшэн хэрэггүй, харин үбшэн хүнүүдтэ хэрэгтэй юм. ³²Бурханда хандахыень би үнэн сэдхэлтэниие бэшэ, харин нүгэл хэгшэдые дуудахаяа ерээ хүнби!» – гэжэ Иисус тэдээндэ харюусаба.

Масаг сахиха тухай асуудал

³³«Иоаннайшые, фарисейнүүдэйшые шабинар үргэлжэ масаг сахиха, Бурхандаа мүргэжэ байдаг лэ, харин шинии шабинар эдихэ, уухыел мэдэнэл», – гэжэ фарисейнүүд ба Хуули заадаг багшанар Иисуста хэлэбэ. ³⁴Тиихэдэнь Иисус тэдээндэ харюусаба: «Таанар

түрэ хурим дээрэ найрлажа байһан айлшадые хүрьгэн хүбүүнэй байха сагта масаг сахигты гэжэ баадхаха аалта? ³⁵ Зүгөөр хүрьгэн хүбүүниие тэдэнһээ абаад ябаха үдэрэй ерэхэдэнь, тэдэ айлшад масаглахал».

³⁶ Иисус тэдээндэ иимэ хургаалта үгэнүүдые хэлэбэ: «Хэншые хуушан хубсаһанда шэнэ бүдөөр халааһа табидаггүй бшуу. Тиигэхэ болоо хаа, шэнэ хубсаһаа хахалжа хаяад, хуушандааш тааруулжа шадахагүйл. ³⁷ Һая нэрэһэн архияа хуушан туламда хэдэггүйл, хээ һаань, тэрэ архинь эһээд, хуушан туламаа хахалжа, архиньшые, туламыньшые хэндээшые хэрэггүй болохол. ³⁸ Шэнэ архиие шэнэ хүхүүртэл юулэхэ ёһотой. ³⁹ Хуушан архи уужа үзэһэн хүн шэнэ архи амталха дурагүй байдаг, юундэб гэхэдэ, „хуушан архинь дээрэ“ гэдэг ха юм».

Субботын тухай асуудал

6 ¹ Нэгэ субботодо Иисус шабинартая таряалангай газараар үнгэржэ ябаа. Шабинарын хоолос таһалжа, альган дээрээ үйрүүлээд, орооһыень эдибэ. ² «Субботодо хэжэ болохогүй юумэ юундэ хэнэбта?» – гэжэ фарисейнүүдэй зариманиинь хэлэбэ. ³ Иисус тэдэндэ иигэжэ харюусаа хэн: «Давид хаанай хамта ябалсагшадтайгаа үлэсхэлэн ябахандаа юу хэһэн тухайнь таанар уншаагүй аалта? ⁴ Давид хаан Бурханай гэртэ ороод, үргэлэй хилээмэ абажа эдеэд, суг ябаһан хүнүүдтээ үгэһэн байна. Харин санаартанһаа ондоо хэншые тэрэ хилээмэ эдихэ эрхэгүй байгаа». ⁵ Саашань Иисус: «Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн субботыншые Эзэн мүн», – гэжэ нэмэбэ.

Гар хатанхай хүн тухай

⁶ Иисус баһа нэгэ субботодо мүргэлэй гэртэ орожо, хургаалаа номнобо. Тэндэ баруун гараа хатанхай нэгэ хүн байгаа. ⁷ Субботодо хатаһан гартай хүниие эмшэлэгшэ аа гү гэжэ Иисусые зэмэлхэ һанаатай Хуули заадаг багшанар болон фарисейнүүд тэрэниие гэтэн ажаглажа байбад. ⁸ Иисус тэдэнэй хара һанаае мэдэжэ, хатаһан гартай хүндэ хандан: «Бодоод, эндэ хүнүүдэй урда гаража зогсо!» – гэжэ хэлэбэ. Тэрэнь бодоод, зоной урда зогсобо. ⁹ Иисус үнөөхи Хуули заадаг багшанарта болон фарисейнүүдтэ хандажа: «Субботодо бидэ һайн юумэ хэхэ гү, али муу юумэ үйлэдэхэ ёһотой гүбди? Хүнэй ами абарха гү, али хүнөөхэ ёһотой гүбди? Таанад юун гэхэ байнат?» – гэжэ асууба. ¹⁰ Тиигээд Иисус тэдэниие бултыень шэртэн

хаража, гараа хатанхай хүндэ: «Гараа харбай!» — гэбэ. Тэрэнэйн гараа харбайхада, гарын эдэгэшээн байба. ¹¹ Тиихэдэ Хуули заадаг багшанар ба фарисейнүүд галзууралдан, энэ Иисусые яхамнайб гэжэ хоорондоо зүбшэбэ.

Иисус арбан хоёр элшэнэрээ шэлэжэ абаа

¹² Тухайлбал, тэрэл үедэ Иисус хадын оройдо гаража, бүхэли хүниндөө Бурхандаа мүргэбэ. ¹³ Үглөөгүүрын Иисус шабинараа дуудаж, тэдэнэйнгээ дундаһаа арбан хоёрыень шэлэжэ, элшэнэрээр томилбо. ¹⁴ Тэдэнь хэд бэ гэхэдэ, Симон (Иисус тэрэниие Пётр гэжэ нэрлээ), Андрей (Симон ба Андрей хоёр аха дүүнэр байгаа), Яков, Иоанн, Филипп, Варфоломей, ¹⁵ Матвей, Фома, Алфейн Яков хүбүүн, зелотуудай бүлгэмэй гэшүүн Симон, ¹⁶ Яковай Иуда хүбүүн, мүн хожомын урбаһан Иуда Искариот гэгшэд болоно.

Иисус хургана, номноно, эмшэлнэ

¹⁷ Иисус шабинартайгаа хамта хада дээрэһээ буужа, тэгшэ талада тогтобо. Тэндэнь олон шабинарын, мүн бүхы Иудей можоһоо, Иерусалимһаа, далайн эрьедэ оршодог Тир, Сидон хотонуудһаа тоогүй олон зон сугларба. ¹⁸ Тэдэ зон Иисусай номнол шагнаһаа, үбшэнһөө аргалуулһаа ерээ. Мүн ада шүдхэрнүүдтэ баригдаһан хүнүүдые ерэжэ эмшэлүүлэн эдэгэбэ. ¹⁹ Тэдэ зон Иисуста гараараа халта хүрэхые оролдоно, юундэб гэхэдэ, тэрээнһээ шэдитэ хүсэн сасаржа, хүн бүхэниие эдэгээжэ байгаа бшуу.

Баяр жаргал ба уйдхар гашуудалнууд

- ²⁰ Иисус шабинар тээшээ хараад, иигэжэ хэлэбэ:
*«Бурханай Хүлдые угаа хүсэгшэд, жаргалтайт,
 Бурханай хаан түрэ танай ха юм.*
- ²¹ *Мүнөө үлэсхэлэн байгшад, жаргалтайт,
 Таанад элбэг дэлбэг эдихэ юумэтэй байхат.
 Мүнөө уйлаашад жаргалтайт,
 Таанад баярладаг хүхидэг болохот.*
- ²² Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнһээ боложо таанадые хүнүүдэй үзэн ядажа, доромжолоошые хаань, мүргэлэй гэрһээ намнаашые хаань, үнэн нэрыетнай гутаагаашые хаань, таанад жаргалтайт. ²³ Мүнөө таанарые үзэн ядагшадай үбгэ эсэгэнэрынышые урдань лүндэншэдтэ баһал иимэ муугаар хандадаг байһан юм. Тиимэһээ таанадые

тиигэжэ доромжолжо, дарамталжа байбалнь, ехэл баясагты, хүхижэ хүрэжэ байгты! Таанад тэнгэридэ агуухэ шагналда хүртэхэ бшуут!

²⁴ *Зүгөөр, таанар баяшуул, гашуудал зоболон үзэхэт,
Таанад жаргалаа хүсэд эдлэжэ бараа ха юмта.*

²⁵ *Мүнөө дуран соогоо садхалан байгаашад,
Таанар үлэн хооһон ябажа, гашуудал зоболон үзэхэт.
Мүнөө энээлдэжэ ханяалдажа байгаашад,
Уйлаха бархирха сагтнай ерэжэ, зобохот.*

²⁶ Таанадые бүхы хүнүүдэй аргагүй ехээр магтажа байбалнь, таанар уй гашуудал үзэхэт! Таанадые магтаашадай эсэгэнэрынь хуурмаг лүндэншэдые баһал тиигэжэ магтадаг байгаа бшуу.

Дайсадаа хайрлажа байха тухай

²⁷ Намае шагнажа байгшад, таанадта иигэжэ хэлэнэб: дайсадтаа дуратай байгты, таниие үзэн ядагшадта һайниие хэгты, ²⁸ таниие хараалай муухайгаар хараагшэдые юрөөгты, таниие доромжологшодой түлөө зальбарэгты. ²⁹ Нэгэ хасарыетнай альгадаһан хүндэ нүгөө хасараа табижа үгэгты, дэгэлыетнай буляжа абаһан хүндэ самсаяа тайлажа үгэгты. ³⁰ Танһаа юумэ эриһэн хүндэ хэрэгтэйень үгэгты, юумыетнай абаа һаань, һөөргөнь бү нэхэгты. ³¹ Бусад хүнүүд танда ямараар хандаһай гэжэ һананабта, тон тэрээндэл адляар таанад өөһэдөө хүнүүдтэ хандагты. ³² Таанадта хайра дуратай зониел хайрлажа байбалтнай, Бурхан таниие магтаха аал? Нүгэлтэншье өөһэдыень энхэрэн талархадаг хүнүүдтэ дуратай байдаг ха юм. ³³ Тандал һайниие хэһэн хүнүүдтэ һайниие хэдэг һаатнай, Бурхан тэрэнэйтнай түлөө танда талархаха аал? Нүгэлтэншье өөһэдтэнь һайн хүнүүдтэ һайнаар хандадаг ха юм! ³⁴ Бусаажа үгэхэ гэжэ найдаһан хүндөөл юумэ урьһалдаг һаатнай, Бурхан тэрэнэйтнай түлөө танда талархаха аал? Нүгэлтэншье бэе бээдээ юумэ зээлеэр үгэлсэхэдөө, һөөргөнь тэрэнээ бүхэлеэр бусаажа абахаар үгэдэг ха юм. ³⁵ Харин таанад дайсадаа энхэрэгты, һайниие хэгты, харюудань юушье хүлээнгүй урьһаар үгэгты. Тэрэнэйнгээ түлөө агуухэ шагналда хүртэхэт, Дээдын Бурханай үхибүүд байхат. Ашые харюулдаггүй, муу һанаатай хүнүүдтэшье Бурхан энэрхы һайн байдаг бшуу. ³⁶ Эсэгынтай танаа энхэржэ хайрлажа ябадагтал адляар таанадшье бусад зониие энхэржэ хайрлажа ябагты.

Бусад зониие шүүбэрлэн зэмэлхэ тухай

³⁷ Бусад зониие бү шүүбэрлэн зэмэлэгты, тиигэбэл Бурхан таанадые шүүбэрлэн зэмэлхэгүй. Бусадые бү муушалагты, тиихэдээ өөһэдөө муушалуулхагүйт. Бусадые хүлисэжэ байгты, тиихэдэтнай Бурхан таанадые хүлисэхэ. ³⁸ Бусад зондо юумэ үгэдэг байбалтнай, Бурханшые таанадта үгэжэ байха. Үгэһэн юумэнтнай элбэг дэлбэгээр, хэмжээнһээ үлүүгээр, обогор болоод, хормойдотнай дүүрэн бусажа ерэхэ. Хүндэ ямар хэмжээгээр юумэ үгэнэт, тиймэл хэмжээгээр Бурхан өөһэдтэтнай үгэхэ».

³⁹ Иисус тэдээндээ иимэ хургаалта үгэнүүдые хэлэбэ: «Һохор хүн һохор хүниие хүтэлэн ябажа шадаха аал? Хоюулаа нүхэ руу унаха бэшэ гү? ⁴⁰ Шабинь багшаһаа үлүү байхагүй, харин эрдэмдэ һурахадаал, багшынгаа зэргэ боложо шадаха. ⁴¹ Нүхэрэйнгөө нюдэндэ байһан гэшүүһэ хараад, өөрынгөө нюдэндэ байһан модо юундэ обёорногүйбши? ⁴² Өөрынгөө нюдэндэ байһан модо харахагүй аад лэ: „Байза, би шинии нюдэндэ ороод байһан гэшүүһэ гаргаһууб“, – гэжэ яаж хэлэхэ болонош? Хоёр нюуртан! Түрүүшээр өөрынгөө нюдэнэй модо гарга, тийгээ һаа, нүхэрэйнгөө нюдэнэй гэшүүһэ яаж гаргахые мэдэхэлши.

Модон болон тэрэнэй үрэ жэмэс тухай

⁴³ Һайн модондо муу үрэ жэмэс ургадаггүй, харин муу модонһоо һайн үрэ жэмэс гарадаггүй. ⁴⁴ Модондой шанарынь үрэ жэмэсээрнэ мэдэгдэдэг! Үүргэнэ модондо үзэм жэмэс ургадаггүй, үрмэдэһэ һөөгһөө үзэм жэмэс гарадаггүй. ⁴⁵ Һайн хүн сэдхэлэйнгээ үнэтэ баялиг сооһоо һайниенһе гаргадаг, харин хара һанаатай хүн харата дорой сэдхэлэйнгээ суглуулбарихаа мууень гаргадаг. Зүрхэ сэдхэлдэ байһан юумэн хэлэнэй үзүүртэ гарадаг ха юм.

Хоёр барилгашан тухай

⁴⁶ Минии заһанай ёһоор һайн юумэ үйлэдэхэгүй аад, юунэйхиие Дээдын Эзэн, Дээдын Эзэн гэжэ намайе нэрлэнэбта? ⁴⁷ Намда ерэжэ, хургаалыемни шагнаһан, тэрэниием бээлүүлһэн хүн хэндэ адлиб гэжэ таанадта хэлэжэ үгэхүү. ⁴⁸ Жэшээнһе, нэгэ хүн газар гүнзэгыгөөр малтажа, гэрэйнгээ һуури шулуун дээрэ табиба гэе. Ехэ үер боложо, тэрэ гэртэнь уһан эбхэрэн ерэбэшье, һууриһаанһе хүдэлгэхэгүй, юундэб гэхэдэ, тэрэ гэр һайнаар баригдаһан байна. Һургаалыемни шагнажа, бээлүүлжэ байһан хүн тиймэ гэр баригшада адли.

⁴⁹ Харин хургаалыем шагнаад, тэрэниие дүүргэдэггүй хүн гэрээ шулуун нууриггүйгөөр газар дээрэ барихан хүндэл адли. Уһанай эбхэрэн ерэхэдэ, тэрэ гэрынь дары бутаржа, эбдэржэ халаха».

7 ¹ Эдэ бүгэдые хүн зондо хэлэһэн хойноо Иисус Капернаум хото ошобо. ² Тэрэ хотодо зуунай нэгэ даргын эгээн шухала хэрэгтэй зарасань хүндөөр үбшлөөд, үхэхөө хэбтэбэ ха. ³ Тэрэ дарга Иисус тухай дуулахадаа, «Манайда ерэжэ, зарасыемни абарыт даа» гэхэн гуйлтатайгаар тэрээндэ еврейнүүдэй ахамадуудые эльгээгээ хэн. ⁴ Ахамадууд Иисуста ерэжэ: «Энэ хүмнай туһа хүргэмөөр хайн хүн юм. ⁵ Энэ хүн арад зондомнай дуратай юм, манда өөрөө мүргэлэй гэр барижа үгөө юм», – гэжэ ехэтэ гуйба. ⁶ Тиимэһээ Иисус тэдээнтэй ошолсобо. Гэртэнь дүтэлжэ ябахадань, зуунай дарга урдаһаань нүхэдөө эльгээжэ: «Эзэн, бөөэ бү зобоогты даа. Би таниие гэртээ оруулхаар бэшэ ахир дорой амитанби. ⁷ Тиимэһээ би өөрөө танда ошохоёо зүрхэлөөгүйб. Гансал зарлигаа буулгажа хайрлыта, тийбэлтнай зарасамни эдэгэшэхэл. ⁸ Ушарынь хэлэбэл, бишье баһал дээрээ ноёдтой, мүн мэдэлдээ сэрэгшэдтэй хүнби. Тэдэнэйнгээ нэгэндэнь: „Ошо“ гэхэдэм ошодог, нүгөөдэдэнь: „Ер“ гэхэдэм ерэдэг, зарасадаа: „Тэрээниие хэ“ гэхэдэм хэдэг юм». ⁹ Иисус энээниие дуулаад, ехээр гайхаба. Тиигээд дахажа ябаһан олон зон тээшэ эрьежэ: «Би израильшуудайшье дунда иимэ хүзэг этигэлтэй хүниие үзөөгүйб», – гэбэ. ¹⁰ Даргын эльгээһэн хүнүүдэй һөөргөө бусажа ошоходонь, зараса эдэгэшоод байгаа хэн.

Иисус бэлбэһэн эхэнэрэй хүбүүе бодхооно

¹¹ Удангүй Иисус Наин хото ошоо хэн. Тэрээниие шабинарынь, мүн хүн зон олоороо дахажа ябаа. ¹² Хотын хаалгада хүрэхэдэнь, олон зон наһа бараһан хүниие хүдөөлүүлжэ ябаба. Тэрэнь бэлбэһэн эхын ори ганса хүбүүн байгаа. ¹³ Иисус эхыень харахадаа, аргагүй ехээр хайрлажа: «Бү уйла», – гэжэ хэлэбэ. ¹⁴ Тиигээд хажуудань ошожо, тэлүүрэйнь ойро хүрэбэ. Тэлэжэ ябаһан хүнүүд зогсоодхибо. Иисус наһа бараһан хүндэ: «Залуу хүбүүн, бодо!» – гэжэ хэлэбэ. ¹⁵ Наһа барагшань тэлүүр дээрээ һуугаад, юмэ хэлэжэ эхилээ хэн. Иисус тэрэ хүбүүе эхэдэнь абаашажа үгэбэ.

¹⁶ Хүн зон бүгэдэ айн хүрдэбэ, Бурханиие алдаршуулан магтаба: «Агууехэ лүндэншэ манай дунда мүндэлбэл, арад зондоо туһалхаяа Бурхан морилжо ерэбэл», – гэлдэбэ.

¹⁷ Иисус тухай энэ мэдээсэл бүхы Иудей уласаар, оршон тойронхи газар нутагуудаар тараба.

Ухаар арюудхагша Иоанн тухай

¹⁸ Энэ ушар тухай Иоаннда шабинанынь дуулгаба. ¹⁹ Иоанн хоёр шабияа дуудаж: «Ерэхэ ёһотойнь ши гээшэ гүш, али бидэ ондооо хүлээхэ ёһотой гүбди гээд нуража ерэгты», – гэжэ тэдэнээ Иисуста эльгээбэ. ²⁰ Тэдэнэ Иисуста ерээд: «Бурханһаа заларжа ерэхэ ёһотойнта гээшэ гүт, али бидэ ондооо хүлээхэ гүбди гээд мэдэжэ ерэхыемнай Ухаар арюудхагша Иоанн танда эльгээгээ», – гэжэ хэлэбэ. ²¹ Эгээл энэ үедэ Иисус олон хүнүүдые үбшэ хабшанһаань эдэгээбэ, ада шүдхэрнүүдһээнэ сүлөөлбэ, олон хохор хүниие хараатай болгобо. ²² Иисус Иоаннай шабинарта хандажа: «Хохор хүнүүдэй дахин харадаг болоһые, дохолон хүнүүдэй ябадаг болоһые, арһанай халдабарита үбшэнтэй хүнүүдэй арюудхагдаһые, дүлии хүнүүдэй һонор болоһые, үхэхэн хүнүүдэй үндын бодоһые, үгытэй хүнүүдэй Бурханай хаан түрэ тухай номнол дуулаһые, хараһанаа, мүн дуулаһанаа Иоаннда ошожо хэлэгты. ²³ Нам тушаа һэжэг түрөөгүй хүн жаргалтай юм», – гэжэ хэлэбэ.

²⁴ Иоаннай шабинарай ябаһан хойно Иисус арад зондоо Иоанн тухай хэлэжэ оробо: «Иоаннда сүл губи руу ошоходоо, ямархан юумэ харахаяа найдаабта? Һалхинда найгалзажа байһан хуһа харахаяа гү? ²⁵ Таанар юу үзэхээ тиишэ ошообта? Зөөлэн хубсаһа үмдөөд ябаһан хүниие гү? Теэд ялагар салагар, үзэсхэлэн һайханаар хубсалһан хүнүүд хаанай ордонуудтал ажаһуудаг ха юм. ²⁶ Таанар юу үзэхээ тиишэ ошообта? Лүндэншые гү? Тиимэ даа, тиихэдэ таанад лүндэншэһөө дээгүүр хүниие хараалта гэжэ таанарта хэлэнэб. ²⁷ Нангин Бэшэг соо: „Шинии ябаха харгы бэлдэхыень би түрүүндэшни өөрынгөө Эльгээмэлые ябуулнаб“, – гэжэ Бурхан Иоанн тухай хэлэнэ. ²⁸ Иоаннһаа агуухэ хүн эхын умайһаа түрөөгүй юм. Зүгөөр Бурханай хаан орондо байгшадай эгээлэй багань Иоаннһаа ехэ юм».

²⁹ Иоаннай хургаһан ёһоор ухаар арюудхуулһан бүхы зон, тэрэнэй тоодо алба татаашадшые, Иисусай хэлээшые шагнаад, Бурханыи алдаршуулба. ³⁰ Харин Иоаннай хургаһанай ёһоор ухаар арюудхуулһаһаа арсаһан фарисейнүүд болон Хуули заадаг багшанар Бурханай айлдхаһан зарлигые дуулаха дурагүй байба.

³¹ Иисус үргэлжэлүүлэн хэлэбэ: «Зай, энэ оршон үеын зониие хэд юудтэй жэшэлтэйб, юрэдөө эдэнэр хэдтэй адли гээшэб? ³² Эдэнэр газар хууһан үхибүүдэй:

*„Бидэнэй жэмбүүрээр наадахада,
таанар хатараагүйт.
Бидэнэй гунигтай дуу дуулахада,
таанар уйлаагүйт“, – гэжэ
бэе бээдээ хэлэнхэндэл адли юм.*

³³ Иоаннай ерэхэдээ, хилээмэ эдидэггүй, архи уудаггүй байхадань, таанар тэрэниие „ада шүдхэртэ барюулхан хүн“ гэбэт. ³⁴ Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнэй ерээд, юумэ эдидэг, дарһа болгодог байхадань, таанар „Харыт, энэмнай эдимэр, архиншан, алба татаашадай, нүгэл хэгшэдэй нүхэрынь байнал“ гэбэт. ³⁵ Тиигэбэшье Бурханай сэсэн мэргэниинь үри хүүгэдээрнь баталагдадаг юм».

Симон гэдэг фарисейн гэртэ

³⁶ Нэгэ фарисей Иисусые үдын хоолдо гэртээ уриба. Иисус гэртэнь орожо, хоол барихаяа һууба. ³⁷ Хотын зоной дунда нүгэлтэй гэжэ суурхалан нэгэ эхэнэр Иисусые фарисейндэ хоол барина гэжэ дуулаад, шабар домбо соо найхан хангалтай тоһо абажа ерээ. ³⁸ Тиигээд Иисусай ара талада хүлдэнь һуугаад, уйлажа байгаад, нюдэнэйнгөө нулимсаар хүлыень угааба, толгойнгоо үһөөр аршан, таалан, найхан хангалтай тоһо хүлдэнь түрхибэ. ³⁹ Гэртээ Иисусые уриһан фарисей иигэжэ байһыень хараад: «Энэ хүн үнэхөөрөө лүндэншэ байгаа һаа, хүлыень ямар эхэнэрэй хүрэжэ байһые мэдэхэл һэн даа; нүгэлтэй эхэнэр байна гэжэ тухайлхал һэн даа», – гэжэ зосоогоо бодобо. ⁴⁰ Теэд Иисус тэрээндэ: «Симон, би шамда нэгэ юумэ хөөррэхүү», – гэбэ. «Хөөрыш даа, багша», – гэжэ Симон харюусаба. ⁴¹ «Нэгэ хүн хоёр хүндэ мүнгэ урьһалаа һэн ха: нэгэндэнь – табан зуун динари*, нүгөөдэдэнь – табин динари. ⁴² Тэдэ хоёрой үриез бусааха аргагүй байһыень ойлгоод, мүнгэ урьһалагша хойулыень хүлисөө һэн. Урииень хүлисэгшэдэ тэдэ хоёрой алиниинь үлүү ехээр энхэрхэ байнаб?» – гэжэ Иисус һураба. ⁴³ «Ехэ үритэй байжа хүлисүүлһэн хүниинь ааб даа гэжэ һананаб», – гэжэ Симон харюусаба. «Зүб хэлэнэш», – гэжэ Иисус хэлэбэ. ⁴⁴ Тиигээд эхэнэр тээшэ эрьелдэн, Симондэ хэлэбэ: «Энэ эхэнэрые харана гүш? Танайда ороходом, ши хүл угааха уһа үгөөгүйш, харин энэ эхэнэр нюдэ-нэйнгөө нулимсаар хүлыем угаагаад, үһөөрөө аршаа. ⁴⁵ Ши намайе

* Динари – римэй жэжэ мүнгэн, хүлһэншэ хүдэлмэришэнэй нэгэ үдэрэй ажалай салин болодог байгаа.

таалаагүйш, харин энэ эхэнэр танайда орохооом хойшо хүлыем таһалгаряагүй таалажа байгаа. ⁴⁶ Ши толгойем оливай тоһооршье түрхээгүйш, харин энэ эхэнэр үнэтэй хангалтай ургамалай тоһоор хүлыем түрхээ. ⁴⁷ Энэ эхэнэрэй хэһэн олон нүгэлынь хүлисэгдөө. Тиимэһээл энэ намайе иимэ ехээр энхэржэ хайрлажа байна. Зүгөөр багаар хүлисүүлэгшэд бирагүйхэн энхэрэл хайра үзүүлдэг юм». ⁴⁸ Тиигээд Иисус эхэнэртэ: «Нүгэлшни хүлисэгдэбэ», – гэжэ хэлэбэ. ⁴⁹ Бэшэ айлшадынь доро дороо: «Нүгэл хүлисэжэ байдаг энэ хүмнай хэн гээшэб?» – гэжэ бодобо. ⁵⁰ «Этигэлшни шамайе абарба, амгалан мэндэ ябыш даа», – гэжэ Иисус үнөөхи эхэнэртэ хэлэбэ.

Иисуста тухалдаг эхэнэрнүүд тухай

8 ¹ Удаань Иисус хото турануудаар, хүдөө нютагуудаар ябажа, Бурханай хаан түрэ тухай һайн мэдээсэл номнобо. Тэрээнтэй хамта арбан хоёр шабинарынь ябалсаа. ² Мүн Иисусаар үбшэн зоболонгоо эдэгээлгүүлһэн, ада шүдхэрнүүдээ намнуулһан хэдэн эхэнэрнүүд тэрээнтэй ябалсаа гэбэл: бэеһээн долоон ада шүдхэр гаргуулһан Мария Магдалина, ³ Ирод хаанай түшэмэл Хуза гэгшын Иоанна һамган, Сусанна болон бусад олон хүнүүд ябалсаба. Тэдэ эхэнэрнүүд Иисусые, шабинарыень тэдхэжэ байгаа. ⁴ Нэгэтэ хото бүхэнһөө хүн зоной олоороо суглархада Иисус иимэ хургаалта үгэнүүдые хэлэбэ: ⁵ «Нэгэ таряшан таряа тарихаяа гараба. Үрэхээ сасахадань, зариманиинь харгын хажууда унажа гэшхүүлбэ, шубууд тэдэниинь тоншобо гэхэ. ⁶ Зарим үрэхэниинь шулуутай газар унажа, бултайгааш һаа, шииг нойтогүйдэжэ, гандашаба. ⁷ Бэшэ зарим үрэхэниинь үүргэнын дундуур унажа, тэндэнь ехээр ургаһан буртаг үбһэндэ даруулшаба. ⁸ Зарим үрэхэниинь үрэхэлтэй газарта унажа бултайгаад, һайн ургаса үгэбэ: тариһан үрэхэнһөөнь зуу дахин ехэ ургаса гараба». Түгэхэлдэнь Иисус: «Шэхэтэй юм һаа, анхарагты», – гэхэн үгэнүүдээр хөөрөөгөө дуусхаба.

Хургаалта үгэнүүдэй зорилго

⁹ «Энэ хургаалта үгэнүүдтнай ямар удхатай юм?» – гэжэ шабинарынь Иисусаа хурабад. ¹⁰ «Бурханай хаан түрэ тухай гүн нюусанууд таанадтал тайлбариллагдана, харин бусад хүнүүдтэ хургаалта үгэнүүдээр лэ хэлэгдэнэ. Тиимэһээ тэдэнэр хаража, шагнажа байһан мүртөө үнэн удхыень ойлгодоггүй.

Иисус таряашан тухай хургаалта үгэнүүдые тайлбарилна

¹¹ Эдэ хургаалта үгэнүүдэй удха иимэ: үрэнэн гээшэнь Бурханай үгэ мүн. ¹² Харгын хажууда унаһан үрэнэн гээшэнь – Бурханай номнол үгэнүүдые шагнагшад мүн, теэд удаань шолмос ерэжэ, ойлгоһон юумыень сэдхэлһээнэ ходолжо абаашана, тиихэдэнь тэдэ хүнүүд этигэхэеэ болижо, абарагдахагүй болоно. ¹³ Шулуутай газарта унаһан үрэнэн гээшэнь – номнол үгэнүүдые шагнаад, тэрэниие ойлгожо баярлабашье, тэрэ үгын сэдхэлдэнь гүнзэгы үндэлһөөгүй ушарһаа тиимэ хүнүүд саг зуура хүзэглэбэшье, хатуу бэрхэ сагай ерэхэдэ хүзэглэхэеэ болишодог. ¹⁴ Үүргэнэ соо унаһан үрэнэн гээшэнь – номнол үгэнүүдые шагнабашье, урдынхидаал адли хубиингаа хэрэгтэ дашуурһаар, эд зөөриин барлаг болоһоор, бээ жаргуулха шуналда абтаһаар ямаршые аша үрэ асарангүй халагшад тухай хэлэгдэнэ. ¹⁵ Үрэжэлтэй газарта унаһан үрэнэн гээшэнь – номнол үгэнүүдые шагнажа, сэдхэлдээ бүхөөр хадагалжа, тэсэбэритэй ябажа, аша үрэ асарагшад тухай хэлэгдэнэ.

Гэрэл туяа тухай

¹⁶ Зула аһаагаад, хэншые тэрэнээ амһартаар бүглэдэггүй, орон дооро табидаггүй, харин ороһон хүнэй гэрэлыень харахын тула табюур дээрэ табидаг ха юм. ¹⁷ Эгээл тэрээн шэнги элидэ гараагүй далда юмэн байхагүй, мэдээжэ болоогүй нюуса байхагүй. ¹⁸ Таанар анхаралтайгаар шагнагты! Ушарынь юуб гэбэл, юумэтэй байһан хүндэ нэмэгдэжэ үгтэхэ. Юумэгүй байһан хүнһөө өөртэнь бии гэжэ ханаһан хүлшын юумэнииньшые абтаха».

Иисусай эжы, аха дүүнэр тухай

¹⁹ Эжынь, дүүнэрынь Иисуста ерэбэ. Хара мянган зоной байһан дээрэнээ өөртэнь ойртожо шадабагүй. ²⁰ «Эжышни, дүүнэршни шамтай уулзахаяа ерээд, газар байна», – гэжэ хүнүүд Иисуста дуулгаба. ²¹ «Бурханай үгэ шагнажа, тэрэ үгөөр ябагшад хадаа эжымни, аха дүүнэрни гээшэ», – гэжэ Иисус харюусаба.

Иисус далайн шуурга номгоруулна

²² Нэгэтэ Иисус шабинартаяа онгосодо хууба. «Далайн нүгөө эрьедэ гараябди», – гэжэ тэрэ хэлээ. Тиигээд тэдэнэр эрьехээ холодобо. ²³ Онгосоор тамарха зуураа Иисус унташаба. Гэнтэ ехэ шанга

һалхин буужа, онгосо руунь уһан орожо, шэнгэхэ аюул тохёолдоо һэн ха. ²⁴ Шабинаны Иисусые һэрэжэ: «Багша! Багша! Уһанда шэнгэжэ хосорхоёо байналди!» – гэбэд. Иисус һэрээд, дошхорһон һалхине, долгитонһон уһые хорибо. Тиихэдэнь далай аалин номгон болошобо. ²⁵ «Таанарай этигэлтнай яашоо гээшэб?» – гэжэ Иисус шабинарһаа һураба. Тэдэнь ехээр гайхаһан, һүрдэһэн амитад: «Энэ һалхи, уһанда захиралта үгэжэ, мэдэлдээ оруулдагнай Хэн гээшэб?» – гэжэ хоорондоо хэлсэбэ.

Иисус ада шүдхэрнүүдтэ барюулһан хүниие эдэгээбэ

²⁶ Тэдэнэр онгосоороо Галилей далайн нүгөө эрьедэ оршодог Гераса хотын тушаа тамаржа ерэбэ. ²⁷ Иисусай онгосоһоо буужа эрье дээрэ гарахада, досоогоо ада шүдхэрнүүдтэй хотын нэгэ хүн дайралдаба. Тэрэ хүн үнинэй хубсаһа хунар үмдэхээ, гэртэ байхаяа болёод, агы соохи үхээрийн газарта байрладаг һэн ха. ²⁸ Иисусые хараһаар тэрэ хүн хашха хуугай табяад, хүлдэнь унажа: «Иисус, Дээдын Бурханай Хүбүүн, би танда ямар хамаатай хүнбиб? Намайе бү зобоогыт даа, ехэтэ гуйнаб!» – гэжэ ори дуу табиба. ²⁹ Юундэ тиигээб гэхэдэ, Иисус тэрэ хүн сооһоо үтэр гара гэжэ ада шүдхэртэ захираа бшуу. Тэрэ хүнэй досоонь ада шүдхэр оло дахин шэгэжэ ородог байгаа бшуу. Хүнүүд тэрэ зоболонтые хүлээдшые, гэнжэдэ һуулгаадшые, харуһалаадшые ядалсаа һэн. Досоонь ороһон ада шүдхэр гэнжыень таһа татаад, тэрээниие эзэгүй хоһон газарта намнажа абаашадаг байгаа. ³⁰ «Нэрэшни хэн бэ?» – гэжэ Иисус тэрээнһээ һураба. «Үй түмэн», – гэжэ тэрэ харюусаба. Юундэб гэхэдэ, тоогүй олон ада шүдхэрнүүд тэрэ хүнэй досоонь орожо, шэгэшоод байгаа бшуу. ³¹ «Маниие тамын оёоргүй нүхэ руу оро гэжэ бү баалыт даа», – гэжэ ада шүдхэрнүүд Иисусые гуйжа оробо. ³² Ехэ һүрэг гахай хадада бэлшэжэ ябаа. «Тэдэ гахайнуудта шэгэжэ орохыемнай зүбшөөгыт даа», – гэжэ ада шүдхэрнүүд Иисусые гуйба. Иисус зүбшөөгөө һэн. ³³ Хүнэй бэһеһээ гараад, ада шүдхэрнүүд гахайнууд руу оробо. Гахайн һүрэг гүйлдэжэ, эгсэ эрье дээрэһээ далай руу һүрэжэ, уһанда шэнгэшэбэ.

³⁴ Гахай адуулагшад тиимэ юумэ хараад, тэндэһээ гүйлдэжэ, хото хүдөөгөөр үзэһэн ушар тухайгаа хөөрэбэ. ³⁵ Юунэй болоһые харахаяа хүн зон ерэхэдэ, ада шүдхэрөө гаргуулжа, элүүр ухаантай, эдэгэһэн хүнэй хубсаһа хунараа үмдэнхэй, Иисусай хүлдэ һуужа байхые хараад, айн һүрдэбэ. ³⁶ Досоогоо ада шүдхэртэй хүнэй яажа

эдэгэхые хараһан хүнүүд ерэхэн зонтой һониноороо хубалсаба. ³⁷Тэнсэлгүйгөөр айн хүрдэхэн Герасын бүхы зон Иисусые нютагнаань гаража ябахые гуйба. Иисус онгосодоо һуужа, Галилейдээ бусаба. ³⁸Досооһоо ада шүдхэрнүүдээ гаргуулһан үнөөхи хүниинь суг ябалсахаар зүбшөөл гуйба. Теэд Иисус тэрэниие абангүй: ³⁹«Гэртээ хари, Бурханай хэды ехэ юумэ бүтээһэн тухай хүн зондо хөөрө», – гэжэ хэлэбэ. Тэрэ хүн Иисуста аргалуулһан тухайгаа бүхы хотоор ябажа хөөрөбэ.

Амяа табижа байһан басаган ба үбиэн эхэнэр тухай

⁴⁰Иисусай бусажа ерэхэдэнь, үнинэй хүлээжэ байһан арад зон тэрэниие баяртайгаар угтаба. ⁴¹Нэгэ Иаир гэжэ нэрэтэй мүргэлэй гэрэй даргань Иисуста ерээ һэн. Тэрэ хүн Иисусай хүлдэ унан мүргэжэ: «Манайда морилжо хайрлыт даа», – гэжэ гуйба. ⁴²Юундэ тиигэб гэхэдэ, тэрэнэй арбан хоёртойхон ори ганса басаганиинь ехээр үбшэлөөд, үхэхэ туйлдаа хүрэхэн байгаа.

Иисусай тэрэ айлда ошожо ябахата, тэрэниие тойроод хүн зон олошорбо. ⁴³Нэгэ эхэнэр арбан хоёр жэлдэ шуһа гоожоод тогтодоггүй ушарһаа ехээр зобожо байгаа. Эмшэдтэ аргалуулжа, хамаг зөөри зөөшээ бараашье һаа, тэрэ эдэгээгүй ябаа. ⁴⁴Тэрэ эхэнэр Иисусай араһаа ерэжэ, хубсаһандань гараараа халта хүрөбэ ха. Тэрэ дороол шуһаниинь тогтошобо. ⁴⁵«Хэн намайе хүрөөб?» – гэжэ Иисус һураба. Тэндэ байһан хүнүүдэй бил хүрөөгүйб гэжэ булта хэлэхэдэнь, Иисустай суг ябаһан Пётр болон бусад шабинарынь: «Таниие тойроод байһан зон эндэ тэндэхэтнай түринэл. „Хэн намайе хүрөөб“ гэжэ юундэ асуугаа юмта?» – гэбэ. ⁴⁶«Үгы даа, нэгэл хүн намайе хүрөө. Бөөһэмни элшэ хүсэнэй гарахые мэдэрээб», – гэжэ Иисус хэлэбэ. ⁴⁷Нюужа шадахагүйгөө ойлгоһон тэрэ эхэнэр Иисусай ойро шэшэрэн ерэжэ, хүлдэнь унаад, Иисуста юундэ хүрэхэнөө, хайшан гэжэ тэрэ дороо эдэгэхэнээ бүхы зондо дуулгаба. ⁴⁸«Басаган, этигэлшни шамайе абараа. Амгалан тайбан ябаарай», – гэжэ Иисус хэлэбэ.

⁴⁹Иисусай иигэжэ хэлэжэ байхада, мүргэлэй гэрэй даргада нэгэ хүн ерэжэ: «Басаганшни һаһа барашабал даа. Багшые үшөө зобоогоод яахабши даа», – гэбэ ха. ⁵⁰Харин ерэхэн хүнэй хэлэхые дуулаһан Иисус: «Бү ай. Этигээд лэ бай, басаганшни элүүр мэндэ байха», – гэжэ Иаирта хэлэбэ. ⁵¹Тэрэ айлда ерэжэ, сугтаа ябаһан хүнүүдһээ гансал Пётр, Иоанн, Яков болон тэрэ басаганай эхэ эсэгэ

хоёрто орохыень зүбшөөгөөд, ондоо нэгэшье хүниие оруулбагүй.
⁵² Хүн зон булта басагые алдаһандаа шаналжа, үбсүүгээ альгадан уйлалдажа байгаа.

«Бү бархиралдагты. Энэ басаган наһа бараа бэшэ, миин лэ унтажа байна», – гэжэ Иисус хэлэбэ. ⁵³ Басагые үхэшөө гэжэ мэдэжэ байһан зон Иисусые наада барин энеэлдэбэ. ⁵⁴ Иисус үнөөхи басагые гарһаань баряад: «Басаган, бодо даа!» – гэжэ шангаар хэлэбэ. ⁵⁵ Басаган амидыржа, тэрэ дороо бодобо. Басагаяа эдеэлүүлхыень Иисус захиба. ⁵⁶ Басаганай аба эжы хоёр гайхахын ехээр гайхаа хэн. Зүгөөр энэ болоһон ушар тухай хэндэшье бү хэлэгты гэжэ Иисус тэдэндэ захиба.

Арбан хоёр элиэнэртээ захяа заабари үгэнэ

9 ¹ Иисус арбан хоёр шабияа дуудажа, бүхы ада шүдхэрнүүдые даран гаргаха, үбшэнүүдые аргалха хүсэ шадабари, эрхэ засаг тэдэндэ олгобо. ² Удаань Бурханай хаан түрэ тухай номнохыень, үбшэнтэниие эдэгээхыень тэдэнээ эльгээбэ. ³ «Харгыдаа тулга таягшые, туулмаг сүүмхэшье, эдихэ юумэшье, мүнгэшье, һэлгэхэ хубсаһашые, бүри юушые бү абагты. ⁴ Шэнэ газар ерээд, ямар айлда буунабта, тэрэ нютаһаа гаража ошотороо тэрэл айлдаа байгты. ⁵ Харин таанадые хүн зоной хүлеэжэ абахагүй байбалнь, хотоһоонь гарахадаа, хүлдэтнай халдаһан тооһо һэжэрэн дурагүйлхэхэнөө мэдүүлээрэйгты», – гээд Иисус захиба. ⁶ Тиин шабинарынь хүдөө нютагуудаар ябажа, һайн Мэдээсэл номнобо, ябаһан газартаал үбшэнтэниие эдэгээбэ.

Иродэй мэгдэһэн соһоһон тухай

⁷ Боложо байһан эдэ ушарнууд тухай дуулаад, Ирод хаан ехэл сошожо мэгдэбэ, юундэб гэхэдэ, нэгэ зариман Иоанн үхэхэнөө амидыраа гэжэ хэлсээ. ⁸ Нүгөө зариман Илия ерээ гэлдээ, баһа бусад зониинь эртэ урдын лүндэншэдэй нэгэн амидыраа гэжэ хэлсээ. ⁹ «Би Иоаннай тархи таһалуулаа бэлэйлби. Теэд хүн зоной анхарал иигэжэ татажа байһан энэ хэн гээшэб?» – гэжэ Ирод хэлээд, Иисустай уулзахаяа һанаа хэн ха.

Иисус таба мянган хүниие эдеэлүүлжэ садхааба

¹⁰ Элшэнэр Иисуста бусажа ерээд, юу хэхэн тухайгаа хөөрэбэ. Иисус тэдэнээ дахуулжа, бусадһаа холодон, Бетсаида гэжэ хото

ошобо. ¹¹Тээд арад зон хайшаа ошоһыень мэдээд, хойноһоонь дахабад. Иисус тэдэниие найнаар угтажа, Бурханай хаан түрэ тухай айладхаба, бэе муутайшуулые аргалжа эдэгээбэ.

¹²Нара орохо дүхэжэ байхада арбан хоёр шабинанынь Иисуста ерэжэ: «Бидэ мүнөө эзэгүй сүл газарта байнабди, дахажа ябаһан эдэ олон зоноо хажуугаархи тосхон, хүдөө нютаг руу эльгээгты, тэндэ хонохо, эдеэлхэ газараа олог лэ», – гэбэд. ¹³«Таанад өөһэдөө эдэ зондо эдихэ юумэ үгэгты», – гэжэ Иисус шабинартаа хэлэбэ. «Бидэ оройдоол табан монсогор хилээмэтэй, хоёр загаһатай байнабди. Эдэ зондо эдихэ юумэ худалдажа абаагүй хаа, бултандань хүртэхэгүйл», – гэжэ тэдэнь харюусаба. ¹⁴Табан мянга шахуу ганса эрэшүүл тэндэ ябалсаа бшуу.

«Эдэ зониие таби-табин хүнөөр бүлэглүүлэн хуулгагты!» – гэжэ Иисус шабинартаа хэлэбэ. ¹⁵Тэдэнь бүхы зониие бүлэг бүлэгөөрнь таһалжа хуулгаба. ¹⁶Иисус тэрэ табан монсогор хилээмэ, хоёр загаһа абаад, тэнгэри өөдэ шэртэн, Бурханда баяр баясхалан хүргөөд, хилээмэ загаһаяа хухалаад лэ, зондо хубаахыень шабинартаа дамжуулба. ¹⁷Хүнүүд булта эдеэлжэ садаа. Үлөөдэһыень суглуулхадань, арбан хоёр түрсүүг болоо һэн.

Иисус гээшэмнай хэн бэ?

¹⁸Нэгэтэ Иисусай гансаараа Бурханда зальбаржа байхада, тэрээндэ шабинанынь ерэбэ. «Намаие арад зон хэн гэжэ һанана хаб?» – гэжэ Иисус тэдэһээ һураба. ¹⁹«Зариман таниие Уһаар арюудхагша Иоанн гэлсэнэ, нүгөө зариман Илия гэлсэнэ, харин бусаднынь эртэ урдын лүндэншэдэй нэгэниинь амидыраа гэжэ һанана», – гээд шабинанынь харюусаба. ²⁰«Таанар намаие хэн гэжэ һананабта?» – гэжэ Иисус һураба. «Бурханай табисуурташ гэжэ һананабди», – гэжэ Пётр харюусаба.

Иисус зобохо, үхэхэ тухайгаа хэлэнэ

²¹«Энээн тухай хэндэшые ама бү гарагты», – гэжэ Иисус шабинартаа хатуугаар захиба. ²²Тиигээд үшөө хэлэбэ: «Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн аргагүй ехээр зобохо, ахаматууд, ахамад санаарта болон Хуули заадаг багшанар тэрэһээ арсаха. Тэрэниие алаха, теэд гурбадахи үдэртөө тэрэ дахин амидырха».

²³Тиигээд Иисус бүхы хүнүүдтэ хандажа хэлэбэ: «Намтай ябалсаха дуратай хүн өөр тухайгаа бодохоёо болёод, үдэр бүхэн хэрээһээ

үргэлөөд*, хойнохоомни яба. ²⁴ Ушарын хэлэбэл, ами наһаяа абарха ханаатай хүн тэрэнээ алдаха, харин минии түлөө ами наһаяа үгэбэл, тэрэнээ абарха. ²⁵ Хүн бүхы дэлхэйе олзолоод, харин ами бээе хүнөөһэн гү, али гэмтээһэн байбал, ямар ашаг олзотой байхаб даа? ²⁶ Намһаа, минии хургаалһаа эшэбэлтнай, би, Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн хожом өөрынгөө, Эсэгынгээ, мүн Бурханай Эльгээмэлнүүдэй алдар нэрэ нэрлүүлэн, энэ дэлхэйдэ ерэхэдээ, таанадһаа өөрөөшье эшэхэб. ²⁷ Эндэ байгшадай зариман Бурханай хаан түрэ үзөөгүйдөө үхэхэгүй гэжэ таанадта үнэн зүрхэнһөө хэлэхэ байнаб!»

Иисусай бодото алдар

²⁸ Иигэжэ хэлэһэнэйнгээ һүүлээр найма хоноод, Иисус Пётр, Иоанн, Яков гурбые абаад, Бурхандаа зальбархаяа хадын оройдо гараба. ²⁹ Мүргэжэ байхадань, Иисусай шэг шарай гэнтэ хубилжа, хубсаһаниинь ялалзан, саб сагаан болошобо. ³⁰ Гэнтэ Иисустай хөөрэлдэжэ байһан хоёр хүн харагдаба. Тэдэ Моисей Илия хоёр байгаа. ³¹ Тэнгэрийн алдараар толорон бии болоһон тэдэ хоёр Иерусалим хотодо Иисусай нүгшэлэй ямар удхатай байха тухай хэлээ. ³² Пётр болон нүгөө хоёрын бүхөөр унтаж байһанаа гэнтэ һэрин гэхэдээ, Иисусай хүр жабхаланта байдалые, мүн хажуудань хоёр хүнэй зогсохы хараба. ³³ Тэдэ хоёрой Иисустай хахасажа байхада: «Багша! Эндэ байхадамнай манда ямар хайн гээшэб! Гурбан майхан бодхоое, нэгыень шамда, нэгыень Моисейдэ, үшөө нэгыень Илияда», – гэжэ Пётр юун гэжэ байһанаа өөрөөш мэдэнгүй дуугаржархиба. ³⁴ Тиигэжэ Пётрой хэлэһээр байтарын үүлэн буужа, тэдэниие һүүдэрээрээ хушаба. Үүлэндэ хушагдахадаа, тэдэнэр айжа абаба. ³⁵ «Энэ минии шэлэжэ абаһан Хүбүүн юм! Тэрэнэй үгөөр ябагты!» – гэжэ абьяан үүлэн сооһоо хэлэбэ. ³⁶ Тэрэ абьяанай дуулдахаяа болиходо харахадань, Иисус гансаараа байба. Пётр, Иоанн, Яков гурбан тиихэдэ хараһан үзэһэнөө нюужа, хэндэшье хэлэбэгүй.

Иисус ада шүдхэртэ барюулан хүбүүе эдэгээбэ

³⁷ Үглөөдэрын Иисусай гурбан шабитаяа хадһаа буухада, тэдэниие ехэ олон зон угтажа байгаа. ³⁸ Зоной дундаһаа гэнтэ нэгэ хүн Иисуста хандажа хашхарба: «Багша аа, минии хүбүүе үзэжэ үгыт

---

* Зоболон туйлахадашье, үхэлэй саазада хүртэхэдэшье бэлэн байха гэһэн удхатай.

даа, би таниие ехэтэ гуйнаб. Энэ ори ганса хүбүүмни юумэл! ³⁹ Ада шүдхэрэй добтолходо, энэ хүбүүмни гэнтэ хашхаран хуугайлна, шүрбэйһэнийн таталдажа, амаараа хөөһэ бурана, шадал тэнхээн баргадажа, ехээр ядарһанайн лэ һүүлээр тэрэ ада шүдхэр тэрэниие орижио ошоно. ⁴⁰ Ада шүдхэрые гаргажа үгыг гэжэ шабинарыетнай гуйһамни, шэгэһэн ада шүдхэрые тэдэ даража шадаагүй». ⁴¹ «Этигэл һүзэггүй, забхай ябадалтай зон аа! Үшөө хэды шэнээн таанадтай байхабиб? Үшөө хэды болотор таанадые тэсэжэ байхабиб? Хүбүүгээ абаад ерэ!» – гэжэ Иисус тэрээндэ хэлэбэ. ⁴² Хүбүүнэй дүтэлжэ ябахада, шэгэһэн ада шүдхэр тэрэниие газарта унагаагаад, шүрбэйһэны таталдуулжа оробо. Харин Иисус ада шүдхэрые хорижио, хүбүүе эдэгээгээд, эсэгэдэнь тушааба. ⁴³ Бурханай агууехэ хүсэ шадалые харан бүгэдэ зон гайхалдаа һэн.

Иисус дахин үхэхэ тухайгаа хэлэнэ

Иисусай бүтээһэн шэдитэ үйлэ хэрэгүүдтэ хүн зоной гайхан ханажа байхада: ⁴⁴ «Хэлэхэ юумыемни бүхөөр хадуужа абагты: Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн хүнүүдэй гарта тушаагдахань», – гэжэ Иисус шабинартаа хэлэбэ. ⁴⁵ Теэд шабинарын хэлэһэн үгэнүүдэйн удха ойлгобогүй, юундэб гэхэдэ, үнэн удха тэдэнһээ далдалаатай байгаа бшуу. Тиигээдшые тайлбарилан багшаһаа һурахаяа зүрхэлбэгүй.

Хэн агууехэб?

⁴⁶ Тиигэжэ байтараа, хэмнай агууехэб гэжэ шабинарын доро доро бодобо. ⁴⁷ Тэдэнэйнгээ һанал бодол мэдэһэн Иисус нэгэ үхибүүе абажа, хажуудаа байлгаад, ⁴⁸ тэдээндээ хэлэбэ: «Минии нэрээр энэ үхибүүе тогтоожо абаһан хүн намайе тогтоожо абаһан болоно, намайе тогтоожо абаһан хүн намайе иишэ эльгээһэн Бурхание тогтоожо абаһан болоно. Юундэб гэхэдэ, таанадай эгээн даруу номгонтой эгээл агууехэтнай гээшэ».

Иисусай талада, мүн тэрээндэ эсэргүү талада байһан зон тухай

⁴⁹ «Багша аа, шинии нэрээр ада шүдхэрнүүдые дарадаг хүниие бидэ хараабди. Тиин маанадаар суг ябалсаагүй юм хадань бидэ тэрэниие хорёобди», – гэжэ Иоанн хэлэбэ. ⁵⁰ «Хорихо гэжэ бү оролдогты! Танда эсэргүүсээгүй хүн танай талада байна», – гэжэ Иисус Иоаннда болон бусад шабинартаа хэлэбэ.

Самаряан тосхонойхин Иисусые угтажа абахаяа һэдэбэ

⁵¹ Тэнгэридэ абтаха сагайнгаа ойртожо байхада Иисус Иерусалим хото ошохо гэжэ хатуугаар шиидэбэ. ⁵² Түрүүлэн тэрэ хэдэн түлөөлэгшэдөө хэрэгтэй бүхы юумэ бэлдэжэ байхаарнь самаряан тосхон эльгээбэ. ⁵³ Теэд Иисусай Иерусалим хото ошохо байһые мэдэһэн тосхонойхид тэрэниие угтажа абахаяа һэдэе бэлэй. ⁵⁴ Тиихэдэнь Яков Иоанн хоёр шабинарын: «Эзэн аа, тэнгэриһээ гал буулгажа*, эдэ зониие бултыень шатаахамнай гү?» – гэжэ багшаһаа һураба. ⁵⁵ Тиихэдэнь Иисус эрьен хаража, тэдэниие хорибо**. ⁵⁶ Тиигээд тэдэ ондоо тосхон ошоо бэлэй.

Иисусые дахаха дуратай байһан гурбан хүн тухай

⁵⁷ Замда ябахадань нэгэ хүн Иисуста: «Танай хаанашье ошоо һаа, би һалангүй дахаад ябахаб», – гэжэ хэлэбэ. ⁵⁸ «Араата үнэгэн орохо нүхэтэй, тэнгэрийн шубуун хонохо уургайтай юм, харин Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн толгойгоо табижа амарха газаргүйл», – гэжэ Иисус тэрээндэ хэлэбэ.

⁵⁹ Үшөө нэгэ хүндэ Иисус: «Намаие дахажа яба», – гэбэ. «Дээдын Эзэн, аа! Түрүүшээр гэртээ харижа, эсэгээ хүдөөлүүлээд ерэхьемни табиш даа», – гэжэ тэрэнь урдаһаань хэлэбэ. ⁶⁰ «Үхэхэн хүнүүд өөһэдөө үхөөшэдөө хүдөөлүүлэг лэ. Харин ши ябажа, Бурханай хаан түрэ тухай номно», – гэжэ Иисус тэрээндэ хэлэбэ.

⁶¹ «Эзэн аа, би таниие дахахал байнаб. Теэд түрүүн гэр бүлынхидтээ баяраа хэлсээд ерэхьемни зүбшөөгүт», – гэжэ баһа нэгэ хүн хэлэбэ. ⁶² «Газар хахалхаяа анзаһа бариһан аад, гэдэргээ хаража сүхариһан хүн Бурханай хаан түрэдэ хэрэггүй», – гэжэ Иисус тэрээндэ хэлэбэ.

Иисус далан хоёр хүниие шэлэжэ даалгабаритай ябуулна

10 ¹ Тэрэнэйнгээ һүүлээр Иисус үшөө далан хоёр хүниие шэлэжэ абаад***, өөрынгөө ошохо гэхэн хото хүдөө руу хоёр хоёроор

* Зарим эхэ бэшэгүүд соо: «хэзээ нэгэтэ Илиягай хэһэндэл адляар» гэжэ нэмээтэй байдаг.

** Зарим эхэ бэшэгүүд соо иигэжэ нэмээтэй байдаг: «Ямар хүлдэтэй байһанаа таанад мэдэнэгүй гүт? Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн хүнүүдэй ами хүнөөхэеэ бэшэ, харин абархаяа ерээ юм», – гэжэ хэлэбэ.

*** Зарим гар бэшэгүүдтэ далан шаби гэжэ бэшээтэй байдаг.

эльгээхэдээ, иигэжэ захиба: ²«Ургаса ехэ байна, теэд тэрэниие суглуулха хүнүүдынь үсөөн лэ. Тиимэһээ ургасаяа суглуулха хүдэлмэрилэгшэдые ябуулхыень Ургасын Эзэндэ зальбарагты. ³Ябагты даа! Хүрэг шононууд руу хурьгадые тууһан мэтэл таанадые эльгээнэб. ⁴Мүнгэншье, туламшье, гуталшье бү абажа ябагты, харгыдаа хүниие мэндэшэлжэ сагаа бү гээгты. ⁵Ямаршье айлда ороходоо, түрүүнэй түрүүндэ: „Танай гэр бүлынхид амгалан тайбан нуухатнай болтогой!“ – гэжэ юрөөгөөрэйгты. ⁶Хэрбээ тэндэ амгалан тайбаниие хүсэдэг хүнүүдэй ажамидардаг юм хаань, танай юрөөһөн амгалан тайбантнай тэдэн дээрэ тогтохо; харин амгалан тайбаниие хүсэдэггүй зоной байбалнь, тэрэнтнай таанартаа бусаха. ⁷Бууһан айлдаал хоножо, үгэһэн юумыень эдижэ, уужа байгты: хүдэлмэрилэгшэ ажалайнгаа түлөөһэ абаха эрхэтэй бшуу. Айлнуудые хэлгэжэ бү гүйгты. ⁸Тиигээд али нэгэн хотодо ороходотнай, хүн зоной таанадые угтажа абабал, үгэһэн юумыень эдигты. ⁹Тэндэхи үбшэнтэниие эдэгээгты, тиигээд: „Бурханай хаан түрэ эндэтнай мэнэ гэһээр тогтохо“, – гэжэ хүн зондо хэлэжэ ябагты. ¹⁰Али нэгэн хотодо ороходотнай, тэндэхи зоной таанадые угтажа абаха дуррагүй байбалнь, гудамжада гараад: ¹¹„Таанадые хэргылэн, хүлдэмнай халдаһан хотынтнай тооһыешье гүбижэ таанадта орхинобди. Зүгөөр Бурханай хаан түрэ оршон тогтохо дүтэлөө гэжэ мэдэгты!“ – гээрэйгты. ¹²Зарга шүүбэриин болохо Үдэр таниие угтажа абаагүй хотынхид Содом хотынхидһоо бүри үлүү аймшагтай хэһээлтэдэ хүртэхэ. Зүгөөр Содом хотынхидые ямар аймшагтайгаар хэһээхэб гэжэ бодоод үзэгты.

Этигэл хүзэггүй хото тухай

¹³Хоразин хотынхид, таанад уй гашуудал үзэхэт! Бетсаида хотынхид, таанад уй гашуудал үзэхэт! Хэрбээ танай хотонуудта бүтээһэн гайхамшагта хэрэгүүдээ Тир Сидон хотонуудта үзүүлһэн байбални, тэдэ хотын зон үни гэһээр Бурханда хандаха һэн. Тэдэнэр хахархай хубсаһа үмдэжэ, тархи дээрээ үнэһэ адхажа нүгэлнүүдээ гэмшэһэнээ баталха бэлэй. ¹⁴Тиин Зарга шүүбэриин болохо Үдэр Бурхан Тир, Сидон хотынхидтэ таанадта ороходоо бүри үршөөл хайратайгаар хандахал. ¹⁵Капернаум хотынхид, таанад огторгойдо алдаршаха ханаатай байна гүт? Таанад тамын оёрто унахат!

¹⁶Түлөөлэгшэдни, таанадые шагнажа байһан хүнүүд намайешье шагнана, таанадые буруушаһан хүнүүд намайешье буруушаана. Харин намайе буруушаһан хүнүүд намайе иишэ эльгээһэн Бурханиие буруушаана гээшэ», – гэжэ хэлэбэ.

Далан хоёр түлөөлэгшэдэй бусажа ерэн тухай

¹⁷ Далан хоёр түлөөлэгшэдын хото хүдөөгөөр ябаһанаа ехэ баяртай бусажа ерээд: «Эзэн аа, танай нэрэнээ захирхадамнай ада шүдхэрнүүдше үгыемнай дуулана», – гэжэ хэлэбэд. ¹⁸ Тиихэдэнь Иисус тэдээндээ хэлэбэ: «Тэнгэриһээ Сатанагай сахилгаан мэтээр доошоо унаһые би хараһан байнаб. ¹⁹ Шагнагты даа, могой болон хорото абаахайнуудые, мүн хамаг дайсадай хүсые дараха засаг таанадта барюулааб. Тиимэнээ таанадта ямаршые хүсэн хоро хэжэ шадахагүй. ²⁰ Таанад ада шүдхэрнүүдые мэдэлдээ оруулһандаа бэшэ, харин нэрээ тэнгэридэ бэшүүлһэндээ баярлагты!»

Иисус Эсэгэдээ баяр баясхалан хүргэнэ

²¹ Энэ үедэ Нангин Ёулдын Иисусые баяраар дүүргэхэдэ, тэрэ: «Газар тэнгэрийн Дээдын Эзэн, Эсэгэмни! Сэсэн мэргэн, эрдэм номтой зонһоо далдалан нюуһан юумээ эгээлэй юрын зондо нээжэ элирүүлһэнэйшни түлөө шамда баяр баясхалан хүргэнэб. Зүб даа, Эсэгэмни, ши иимэл юумэнэй болохые хүсэжэ байгаа ха юмши. ²² Бүхы юумые Эсэгэмни намда үгөө. Эсэгэнээ ондоо хэншые Хүбүүе мэдэхгүй, мүн Хүбүүнһээ, баһа Хүбүүнэй дуулһаһан хүнүүдһээ ондоо хэншые Эсэгые мэдэхгүй», – гэжэ айладхаба.

²³ Тиигээд Иисус шабинартаа аминдань хандан хэлэбэ: «Таанадай хаража байһан юумые хараһан хүн аза жаргалтай. ²⁴ Олон лүндэншэд, хаашуул таанадай хаража байһан юумые харахые ехээр хүсэбэшые, хараагүй, таанадай дуулажа байһан юумые дуулаха дуратай байгаад, дуулажа шадаагүй гэжэ таанадта хэлэхэ байнаб».

Энэрхы сэдхэлтэй самарян хүн

²⁵ Нэгэ Хуули заадаг багша һууриһаа бодожо, Иисусые туршаха хүсэлтэйгөөр: «Багша аа, мүнхэ амидаралтай байхын тула би юу хэхэ ёһотойбиб?» – гэжэ асууба. ²⁶ «Хуули соо юун гэжэ бэшээтэй байдаг бэ? Тэрэниие яжа ойлгодогбта?» – гэжэ Иисус урдаһаань һураба. ²⁷ «„Дээдын Эзэн Бурхандаа бүхы зүрхэ сэдхэлээрээ, бүхы хүнэнэ һүлдөөрөө, бүхы хүсэ шадалаараа, бүхы ухаан бодолоороо дуратай бай“, баһа „Дүтын хүндөө өөртөө адли дуратай бай“ гэжэ тэндэ бэшээтэй байдаг», – гэжэ тэрэн харюусаба. ²⁸ «Ши зүб харюусабаш. Эдэ заабаринуудые дүүргэжэ ябаа һаа, ши мүнхэ амидаралтай байхаш», – гэжэ Иисус тэрээндэ хэлэбэ. ²⁹ Харин Хуули

заадаг багша бээ сагааруулхые оролдон: «Дүтымни хүн хэн болоноб?» – гэжэ Иисучаа хураба. ³⁰ Иисус тэрэ дороо харюусаба: «Нэгэ хүн Иерусалимнаа Иерихон хото руу ошожо ябаба ха. Харгыдаа тэрэ дээрмэшэдтэ баригдашаба гэхэ. Дээрмэшэд байһан юумыень буляжа абаад, зада сохёод, арай амиды голтой юумые орхёод зугадаба. ³¹ Тушаан боложо нэгэ санаартан тэрэ харгыгаар ябаа. Гэбэшье тэрэниие хараад, хажуугаарнь гарашаба. ³² Баһа нэгэ левит хүн тэрэ газартань ерэжэ, хэбтэһэн хүниие хараад, хажуугаарнь гарашаба. ³³ Мүн тэрэл харгыгаар ябаһан нэгэ самаряан хүн гэмтэгшые хараад, хажуудань ерээд, аргагүй ехээр хайрлаба. ³⁴ Шархыень улаан архяар угаагаад, тоһо түрхин уяба, элжэгэндээ һуулгажа, зоной буудаг газарта абаашаад, тэрэ хүнөө харууһалжа хонобо. ³⁵ Хойто үдэрынь айлшадай буудаг газарай эзэндэ хоёр динари мүнгэ үгөөд, „Энэ хүниие харууһалжа байгаарай, үлүү гаргаша гаргаа һааш, бусаха замдаа түлэхэб“, – гэбэ». ³⁶ Тиигээд Иисус нүгөө Хуули заадаг багшаһаа: «Юун гэжэ һананаш, эдэ гурбанай хэниинь дээрмэшэдтэ сохюулһан хүндэ эгээн ойро дүтэ болоноб?» – гэжэ хураба. ³⁷ «Хайрлажа, амиинь абарһан хүн», – гэжэ нүгөөдынь харюусаба. «Шишье тиимэ юумэ хэжэ ябаарай!» – гэжэ Иисус тэрээндэ хэлэбэ.

Марфа Мария хоёр тухай

³⁸ Замда ябажа байхадаа Иисус шабинартаяа нэгэ тосхондо хүрэбэ. Марфа гэжэ нэрэтэй нэгэ эхэнэр тэрэниие гэртээ оруулжа хүндэлөө. ³⁹ Тэрэ эхэнэрэй Мария дүүнь Дээдын Эзэнэй хүлдэнь һуугаад, хэлэһэн үгыень шагнаба. ⁴⁰ Харин Марфа айлшанаа хүндэлхэ гэжэ туха сүлөөгүй хүдэлнэ. Тиигээд Иисуста дүтэлжэ: «Эзэн аа, энэ минии дүүгэй хамаг ажалаа нам дээрэ хаяад байхыень харанагүй гээшэ гүт? Эгэшэдээ тухала гэжэ дүүдэм хэлыт», – гэбэ. ⁴¹ «Марфа, нүхэрни, ши дан олон юумэндэ һанаагаа табижа, хаанааш хүрэнэгүйш. ⁴² Харин нэгэл юумэндэ гол һанаагаа табижа хэрэгтэй. Мария дүүшни дэмбэрэлтэ һайхан хэрэг шэлэнхэй, тэрэниинь хэншье болюулжа шадахагүй», – гэжэ Иисус айладхаба.

Хайшан гээд зальбархаб?

11 ¹ Нэгэтэ хаанашьеб Иисусай зальбаржа дүүргэһэнэй һүүлээр: «Эзэн аа, Иоаннай шабинараа хургаһан шэнгээр Бурханда яажа зальбархые манда заажа хайрлыт», – гэжэ шабинарайнь нэгэн гуйба. ² Иисус шабинартаа хэлэбэ: «Бурхандаа иигэжэ мүргэгты:

- Эсэгэмнай! Нангин нэрэшни алдаршахань болтогой.*
Хаан түрэшни мандахань болтогой,
 3 *Ажамидаралаймнай хоол*
Үдэр бүхэндэ мандаа үгэжэ байгаарайт.
 4 *Манда мууе хэнэн алибаа хүниие*
Манай хүлисэдэгтэл адляар
Бидэнэйшье нүгэл хилэнсье хүлисыт даа.
Горидолго хорхойтуулгада маниие бү оруулыт даа!»

⁵ Иисус тэдэндээ хэлэбэ: «Танай нэгэн хани нүхэртэй байгаа лэн гэлэй. Һүниин тэндэ та нүхэртөө ошожо: „Ханимни, намдаа гурбан монсогор хилээмэ зээлеэр үгыш, ⁶ харгыдаа ябаһан нэгэ нүхэрэйнгөө орожо ерэхэдэ, табиха юумэгүй байбаб“, – гэбэт гэлэй. ⁷ Тиихэдэтнай нүхэртнай үүдэнэйнгээ саанаһаа: „Хүндэ хашаргаан бү гарга: үүдэмни бүхөөр шэбхэдээтэй, үхибүүдни намтаяа унтаридаа оронхой; бодожо шамда хилээмэ үгэхэ аргамгүй“, – гэжэ танда харюусаба гэлэй. ⁸ Тиигээд тэрэ нүхэртнай нэшхэлээрээ боложо, хилээмэ үгөөгүйшье хаа, эрээд халахагүйдэтнай бодожо, эрешыетнай дууһан үгэхэ баатай болохо гэжэ таанадта хэлэхэ байнаб. ⁹ Тиимэһээ эригты, тиихэдэтнай танда үгэхэл; бэдэрэгты, тиихэдээ олохот; үүдэ тоншогты, тиихэдэтнай танда нээхэ. ¹⁰ Юундэб гэбэл, эриһэн алишье хүн абадаг, бэдэрһэн хүн олодог, тоншоһон хүндэ үүдэ нээжэ үгэдэг. ¹¹ Хүбүүнэйнгээ загаһа эрихэдэнь, могой барюулха эсэгэ таанарай дунда байха аал?*

¹² Үгышье хаа, хүбүүнэйнгээ үндэгэ эрихэдэ, тэрээндээ хорото абаахай үгэхэ эсэгэ байха аал? ¹³ Хэрбээ нүгэл шэбэлтэй таанадай үхибүүдтээ һайн юумэ үгэжэ шададаг байхадатнай, Огторгойн Эсэгэ гуйһан хүн бүхэндэ Нангин Һүлдэээ бүришье дуратайгаар үршөөхэл!»

Иисус ба Веельзевул

¹⁴ Иисус нэгэ хүндэ шэгэһэн хэлэгүй ада шүдхэрые бөөһөөн зайлуулба. Ада шүдхэрэй гарахада, нүгөө хүниинь дуугардаг болошобо. Тэндэ байһан зон ехэтэ гайхалсаба: ¹⁵ «Иисус Веельзевулай, ада шүдхэрнүүдэй ноёной хүсөөр лэ ада шүдхэрнүүдые дарана», – гэжэ тэдэнэй зариман хэлэбэ. ¹⁶ Нүгөөдэ зариманиинь Иисусые туршажа, Бурханай заяаһан хүн байһанаа тэнгэриһээ баталагдаһан гайхамшагта дүлгэ тэмдэг харуулыш даа гэбэ. ¹⁷ Тэдэнэй бодол тааһан

---

* Зарим эхэ бэшэгүүд соо энэ 11-дэхи зүйлэй эхиндэ: «хилээмэ эрихэдэ, тэрээндээ шулуу үгэхэ, үгышье хаа, загаһа...» гэжэ нэмээтэй байдаг.

Иисус хэлэбэ: «Хэдэн бүлэг боложо хубааралдаад, хоорондоо хөморлодон алишые хаан орон хоорон, бутаран халаха. Тиин нэгэ гэр бүлын гэшүүдын эбээ таһаран хэрэлдэбэл, тэрэ гэр бүлэ халаха, һарниха болоно. ¹⁸ Хэрбээ Сатана дотороо хоёр ханаатай болоо хаа, тэрэнэй хаан орониинь яагаад бүтэн байха бэлэй? Харин таанад шүдхэрнүүдэй Веельзевул ноёной хүсөөр ада шүдхэрнүүдые хүнэй бэеһээ зайлуулна гэжэ нам тухай хэлсэнэт. ¹⁹ Хэрбээ Веельзевул ноёной хүсөөр ада шүдхэрнүүдые хүнэй бэеһээ зайлуулдаг хаамни, танай шабинар хэнээр айлгажа, ада шүдхэрнүүдые зайлуулдаг бэ? Зүб, тэдэ шабинартнай буруу байдалыетнай баталнал! ²⁰ Хэрбээ Бурханай хүсөөр ада шүдхэрнүүдые дарадаг хаамни, тэрэ Бурханай хаан түрын эндэтнай тогтоод байһые баталха.

²¹ Хэрбээ нэгэ хүсэтэй хүнэй буу зэбсэг барижа, ордон гэрээ хамгаалаа хаань, зөөри зөөшөнь бүтэн байха. ²² Бүри хүсэтэй хүн тэрэндэ добтолжо ороод, тэрэниие диилээ хаа, бүхы найдалынь болохо буу зэбсэгыень буляаха, зөөрииень олзолхо байна.

²³ Минии тала баряагүй хүн намда эсэргүү гээшэ. Намтай хамта ургаса суглуулаагүй хүн тэрэ ургасые үрижэ халгаана гээшэ.

Ада шүдхэрэй бусалган тухай

²⁴ Хүнэй бэеһээ гараһан ада шүдхэр уһагүй сүл губьяр тэнэжэ, амар заяа бэдэрээд, олохогүйдөө: „Байһан гэртээ бусахам ха даа“, – гэдэг. ²⁵ Бусажа ерэхэдэнь, хуушан гэрэйнь бог хамагдаһан, сэбэрлэгдэһэн байдаг. ²⁶ Тиигээд тэрэ ада шүдхэр ябажа, өөрһөөн һураггүй хоротой долоон ада шүдхэр абаад, һөөргөө тэндэ шэгэн орожо байрладаг. Тиигэхэдэнь тэрэ хүниинь урдынхидаа ороходоо бүри ехээр тамаа үзэдэг», – гэжэ Иисус хэлэбэ.

Үнэн бодото жаргал тухай

²⁷ Иимэ юумэ хэлэжэ байхадань, зоной дундаһаа нэгэ эхэнэр: «Хэбэл соогоо таниие абажа ябаһан, хүхөөрөө гэжээһэн эхэ жаргалтай!» – гэжэ хоолойгоо шангадхан дуугарба. ²⁸ «Бурханай үгэ шагнаад, тэрэниие наринаар сахидаг хүнүүд үлүү ехэ жаргалтай!» – гэжэ Иисус харюудань хэлэбэ.

Бурханай харуулһан дүлгэ тэмдэг

²⁹ Тиигээд зоной улам олоор сугларжа эхилхэдэ, Иисус иигэжэ айлдаха: «Оршон үеын зон муу мэхэтэйшүүл байна. Тэдэнэр Бурханһаа

дүлгэ тэмдэг харуула гэнэ. Теэд Иона лүндэншэтэй ушархан гайхамшагта дүлгэ тэмдэгхээ ондоо дүлгэ тэмдэг тэдэндэ үгтэхэгүй. ³⁰ Иона лүндэншын Ниневит хотынхидтэ дүлгэ тэмдэг болоһондол адляар Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн энэ үсынхидтэ дүлгэ тэмдэг болохо юм. ³¹ Зарга шүүбэрийн болохо Үдэр Урда зүгэй хатан энэ үсын хүнүүдтэй хамта бодожо, тэдэниие буруушааха. Тэрэ хатан Соломон хаанай сэсэн үгые шагнахаая газарай мухарһаа ерэнэн байгаа бшуу. Теэд мүнөө эндэ Соломонһоо бүри шухала нэгэн байна. ³² Зарга Шүүбэри болохо Үдэр Ниневит хотынхид тус үсынхидтэй бодожо, тэдэниие буруушааха. Ионын номнол шагнаад, тэдэнэр нүгэлһөөн зайлажа, Бурханда хандаһан байгаа бшуу. Теэд эндэ байгаашань Ионһоо агуухэ юм!

Бэын гэрэл туяа тухай

³³ Зула аһаагаад, хэншые тэрэнээ далда газар табидаггүй, али амһартаар хабхалдаггүй, харин ороһон хүнэй гэрэлыень харахын тула үндэр табюур дээрэ табидаг ха юм! ³⁴ Нюдэн болбол бэын гэрэл дэн юм. Нюдэнэйшни арюун гэрэлтэй байгаа һаа, бүхы бэешни гэрэлтэй гэгээн байха; харин нюдэнэйшни бүрхэг һаа, бүхы бэешни хабхартан байха. ³⁵ Тиимэхээ досоохи гэрэл туяагаа балартуулхагүй гэжэ оролдо! ³⁶ Хэрбээ бүхы бэешни һаруултаад, тэрээн соошни нэгэшые харлаһан газарай үгы һаань, хамаг бэешни зулын ялагар гэрэлээр гэрэлтүүлэгдэһэн шэнги, зосоо газаагүй гэрэлтэн толорхол».

Иисус фарисейнүүдые ба Хуули заадаг багшанарые

гэмнэнэ

³⁷ Иисусай хэлэжэ дүүргэхэдэ нэгэ фарисей хоол барихые тэрэниие уриба. Иисус гэртэнь орожо һууба. ³⁸ Хоол барихынгаа урда тээ гараа угаахагүйдэнь фарисей ехээр гайхаба. ³⁹ Тиихэдэнь Иисус тэрээндэ иигэжэ хэлээ: «Фарисейнүүд, таанар аяга, табагай газарһиень аршажа арилгадагта, харин досоогоо таанад эд хүрэнгэдэ шуналтай, нүгэлтэй байнат. ⁴⁰ Тэнэг мунхаг амитад! Юумэнэй газар тала бүтээһэн Бурхан дотор талыеньшые бүтээгээ бэшэ гү? ⁴¹ Зүгөөр аяга табар соогоо байһан юумэнһээ үгытэйшүүлтэй хубаалсажа үгэлсэжэ байбал, таанадые газар досоогүй арюун сэбэр болоо гэжэ Бурхан тоолохо хэн! ⁴² Фарисейнүүд, таанад гашуудал үзэхэт! Ургуулһан хангалта ургамалай, мүн огородойнгоо эдээнэй арбанайнь нэгэл хубиие Бурханда үргэдэгта, харин тэрээнтэй зэргэ хүнүүдые

хууранат, Бурханда дурагүй байнат. Тиихэдэ таанад бусад зондо үнэн зүбөөр хандаха, мүн арбанайнгаа нэгэ хубиие Бурхандаа үгэжэл байха ёһотойт. ⁴³ Фарисейнүүд, таанад гашуудал үзэхэт! Мүргэлэй гэртэ урдуур нууха дуратайт, олон зоной дунда мэндэшлүүлхэ дуратайт. ⁴⁴ Таанад гашуудал үзэхэт! Таанад ямаршые тэмдэггүй хүүр мэтэт, хүнүүд гэшхэнэнээш мэдэнгүй дээгүүртнай ябадаг!»

⁴⁵ «Багша аа, иигэжэ хэлэхэдээ, та маниешье доромжоллот!» – гэжэ Хуули заадаг багшанарай нэгэн Иисуста хэлэбэ. ⁴⁶ Харин Иисус: «Хуули заадаг багшанар, таанадшые гашуудал үзэхэт. Хүнүүдтэ даашагүй ашаа үргэлүүлээд, тэрэ ашаагаа зөөхэдэнь хүндэ туһалха гэжэ хургаараашье хүдэлгэдэггүйт! ⁴⁷ Таанад гашуудал үзэхэт! Таанад үбгэ эсэгэнэрэйнгээ алаһан лүндэншэдтэ үзэсхэлэнтэ гоё субаргануудые баринат. ⁴⁸ Тиигэхэдээ таанад үбгэ эсэгэнэрэйнгээ харата хэрэг зүбшөөһэнөө харуулнат, үгы һаа, тэдэнэйнгээ алаһан лүндэншэдтэ субаргануудые барихагүй байгаат. ⁴⁹ Бүхы юумые уридшалан мэдэдэг Бурхан танай нүгэлтэ хэрэгүүд тухай: „Лүндэншэдые болон мэдээсэгшэдые тэдэндэ эльгээхэб, зүгөөр тэдэнэймни заримыень алаха, заримыень намнаха“, – гэжэ хэлэһэн байгаа. ⁵⁰ Тиин дэлхэйн анха бии болохоһоо хойшо бүхы лүндэншэдэй адхарһан шуһан энэ оршон үеын угсаатанһаа нэхэгдэхэ: ⁵¹ Авелиин шуһанһаа эхилээд, үргэлэй шэрээ ба Нангин Газарай хоорондо хүнөөгдэһэн Захариягай шуһан хүрэтэр нэхэгдэхэ. Тиимэ даа, бүхы тэрэ адхарһан шуһанай түлөө энэ үеын зон хэһээлтэдэ орохо! ⁵² Хуули заадаг багшанар, таанад гашуудал үзэхэт! Таанад эрдэм ухаанай ордондо орохо үүдэнэй түлхюур абаһан аад, тэндэ өөһэдөөшые ороогүйт, орохо гэхэн хүнүүдтэшые һаалта хээт», – гэжэ зэмэлбэ.

⁵³ Иисусай тэрэ гэрһээ гаража ошоходонь, Хуули заадаг багшанар болон фарисейнүүд Иисусые ехэ шэрүүнээр шүүмжэлжэ оробо, тэрэ саһаа хойшо олон табан юумэ һуража, ⁵⁴ буруу юумэ хэлүүлжэ бариха арга мэхэ бэдэрдэг болобо.

Гэргылэмжэ

12 ¹Тоолошогүй олон зоной сугларжа, бэе бэе дарахаһаа нааша шахасалдаха үедэнь Иисус түрүүн шабинартаа хэлэжэ эхилбэ: «Нюур сахидаг фарисейнүүдэй эһээбэриһэнь болгоомжолжо ябагты. Тэдэ нургаалаараа зоной толгой эрьюулдэг юм. ² Эли болохогүй ямаршые далда юумэн байдаггүй, мэдээжэ болохогүй нюуса юумэн

байдаггүй. ³Тиимэхэ танай харанхыда хэлэһэн юумэнтнай гэрэлтэй гэгээтэйдэ дулдахал, хаалгатай таһалгада шэбэнэн хэлэһэн үгэнтэй гэрэй оройһоо ханхинахал.

Хэнхээ айха хэрэгтэйб

⁴Хани нүхэд аа, хүнэй бэе хүнөөгөөд, ондоо юумэ хэжэ шадахагүй хүнүүдхээ бү айгты. ⁵Зүгөөр хэнхээ айжа байхыетнай таанадтаа заажа үгэхүү: хүнэй ами хүнөөгөөд, хүнэһыень гал тамада хаяха эрхэ засагтай Бурханһаал айгты. Үнэхөөрөө, гансал Бурханһаа айжа байха ёһотойт!

⁶Табан борбилооо хоёрхон лэ зоосоор худалдадаг бэшэ аал? Тиихэдэ тэдэнэй нэгыеньшые Бурхан анхаралгүй орхидоггүй. ⁷Зүгөөр танай толгойнтнай үһэншые хүрэтэрөө тоолоотой бшуу. Тиимэхээ бү айгты: таанад олон борбилоонуудһаа үнэтэйт.

Христосые шүтэхэ ба буруушааха тухай

⁸Улад зоной урда минии мэдэлдэ байнаб гэжэ айладхаһан хүнүүдые Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн Бурханай Эльгээмэлнүүдэй урда баһал намайе дахагша гэжэ нэрлэхэл. ⁹Харин зоной дунда намайе буруушааһан хүнүүдые Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн Бурханай Эльгээмэлнүүдэй дунда баһа буруушаахал. ¹⁰Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн тухай муугаар хэлэһэн хүн бүхэн хүлисэгдэхэ. Харин Нангин Һүлдые муудхаһан хүнэй нүгэл хүлисэгдэхэгүй. ¹¹Таанадые мүргэлэй гэртэ гү, али засаг баригшадай гү, али ноёдой урда мүшхэхөөр асарбалынь, яажа бээе үмөөрхэ, юун гэжэ хэлэхэ тухайгаа һанаагаа огто бү зобогты. ¹²Тэрэ сагтаа Нангин Һүлдэ юу хэлэхыетнай танда заажа үгэхэ».

Тэнэг баян хүн тухай

¹³«Багша аа, эсэгынгээ орхиһон зөөри дүүтээ хубаалда гэжэ ахадам хэлэжэ үгыт», – гэжэ зоной дундаһаа нэгэн гуйба. ¹⁴«Нүхэр аа, та хоёрой зарга шийдхэхэ, зөөри зөөшыетнай хубааха эрхэ намда хэн үгөө юм бэ?» – гэжэ Иисус тэрээндэ харюусаад, бултанда хандан: ¹⁵«Алибаа юумэндэ шунахаһаа өөһэдыгөө һэргылжэ, болгоомжолжо ябагты. Хүнэй жэнхэни ами наһан эд зөөриһөө дулдыдадаг бэшэ, тиихэдэ хэды шэнээн баян бардам байһантнай ямаршые хамаагүй юм».

¹⁶Иисус иимэ ушар хөөрэбэ: «Нэгэ баянай газар дээрэ аргагүй һайн ургаса ургаба. ¹⁷„Яаха болоо гээшэбиб, ургасаяа хадагалха газар

үгылби“, – гэжэ тэрэ досоогоо бодобо. ¹⁸ „Ай, юу хэхэээ мэдэнэб: хуушан амбаарнуудаа задалжа хаяад, орондонь шэнэ томонуудые барижа, бүхы таряагаа хуряжа, тэндээ адхахаб, мүн бусадшые эд зөөриее хадагалхаб. ¹⁹ Зай, тиигээд өөртөө: ‘Азатай хүн байнаб! Олон жэл соо өөрыгөө хангаха эд зөөритэйб. Мүнөө юундэш ханаагаа зобонгүй, эдижэ, уужа, хүхижэ, сэнгэжэ байхаб’, – гэжэ хэлэхэб“. ²⁰ Харин Бурхан тэрээндэ: „Тэнэг амитан! Энэ хүниндөөл амииешни хороохоёо байна, тиихэдэнь суглуулхан зөөришни хэндэ хүртэхэб?“ – гэжэ хэлэбэ».

²¹ Хөөрөөнэйнгөө түгэсхэлдэ Иисус: «Эрдэни баялиг Бурханай урда бэшэ, харин өөрынгөө үбэртэ суглуулдаг хүн болгон иимэ хойшолонтой», – гэжэ хэлэбэ.

Бурханда найдагты

²² Иисус шабинараа иигэжэ хургаба: «Амиды ябахын тула юу эдихэ, бээдээ юу үмдэхэ тухай ханаагаа огто бү зобоогты. ²³ Амимнай эдээ хоолһоо шухала юм. Бээмнай хубсаһа хунарһаа шухала юм. ²⁴ Хирээнүүдые хараад үзэгты: тэдэ таряа таридаггүй, хададаггүй, хадагалха газаршыегүй, амбааршыегүй, гэбэшье тэдэниие Бурхан тэжээдэг. Таанад шубуудта ороходоо үнэтэй сэнтэйлта! ²⁵ Таанадай хэнтнай шадалаараа оролдоод, тохоногойшые шэнээн ургажа шадахаб? ²⁶ Теэд иимэ эгэл юумэ бүтээхэ аргагүй аад, ондоо юумэнүүдтэ яагаад ханаагаа табихатнайб? ²⁷ Хээрэдэ сээсэгүүдэй ургахые хараад үзэгты: тэдэ ажал хэдэггүй, утаһа ээрэжэ өөртөө хубсаһа оёдоггүй. Алдар суутай Соломоншые аргагүй ехэ эд баялигтай байһаншые хаа, эдэ сээсэгүүд шэнги тиимэ гоёор хубсалдаггүй хэн гэжэ би танда хэлэнэб. ²⁸ Мүнөөдэр эндэ ургажа байгаад, үглөөдэрынь, магад, галда шатаагдажашье болохо хээрэ ургаһан алишые ногоо Бурхан үзэсхэлэнтэ гоёор шэмэглэдэг юм. Харин таанадые Бурхан тэрэ ногоонһоо хураггүй ехээр анхараа бэээ, этигэл багатаан! ²⁹ Тиимэхээ таанад эдихэ, уха юумэндээ ханалаа бүрин бү табигты. ³⁰ Энэ дэлхэйн зон лэ иимэ юумэнүүдээр ханал бодолоо бүрин эзэлүүлдэг юм. Таанад тиимэ зоние бү нажаагты. Эдэ бүгэдэ юумэнэй таанадта хэрэгтэй байһые Эсэгэтнай хайн мэдэдэг юм. ³¹ Тиимэхээ таанад анха түрүүн Бурханай хаан түрэ тухай бодожо байгты, тиихэдэтнай хэрэгтэй бусад юумэнүүдые Бурхан таанадта үгэхэл.

Тэнгэри дээрэхи эрдэни баялиг тухай

³² Шабинарни, багахан хүрэг таанар, бү айгты! Эсэгэтнай танда Бурханай хаан ороние дуратайгаар үршөөхэ бшуу. ³³ Байһан юумээ худалдажа, мүнгынь бадар болгон үгытэйшүүлдэ хубаагты! Үмхирхэгүй дараанаа, барагдашагүй баялигаа тэнгэридэ хадагалагты, тэндэ хулгайшаншые ойронь хүрэхэгүй, хибэн хорхойшые химэлхэгүй. ³⁴ Тиигэхэдэ баялигайтнай байһан газарта зүрхэ сэдхэлтнайшые оршохо бшуу.

Этигэлтэй ба этигэлгүй зарасанар тухай

³⁵ Хубсалаад, зулаа бадараагаад, хододоо бэлэн байхатнай болтогой. ³⁶ Тиигэбэл таанад түрэ хуримһаа бусажа ерэхэ эзэнээ хүлеэжэ байһан зарасанар мэтэ бэлэн байхат. Тэдэнэр эзэнэйнгээ ерээд, үүдэ тоншохотойнь адли дороо нээгээдхидэг. ³⁷ Эзэнэйнгээ ерэхэдэ, һэргэлэн байһан зарасанар жаргалтай! Үнэн зүрхэнһөө таанадтаа хэлэнэб: эзэниинь дэглээ тайлаад, зарасанараа шэрээдэ һуулгажа, өөрөө тэдэнээ хүндэлхэ. ³⁸ Эзэнэйнгээ хахад хүнишые, үүр сайхашые багаар ерэхэдэнь, хүл дээрээ бэлэн байһан зарасанар жаргалтай! ³⁹ Хэрбээ гэрэй эзэн хулгайшанай хэдыдэ орожо ерэхые мэдэжэ байбал, һэргэлэн байжа, хулгайшаниие гэртээ шургуулан оруулхагүй һэн бээ гэжэ таанар һайн мэдэнэт. ⁴⁰ Таанадшые бэлэн байха ёһотойт, юундэб гэхэдэ, Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн хүлеэгээгүй сагатнай хүрэхэ ерэхэ юм».

⁴¹ «Эзэн аа, энэ һургаалта үгэнүүдээ гансал манда хөөрэнэ гүт, али бүгэдэндэ гү?» – гэжэ Пётр һураба. ⁴² «Тиигэхэдээ этигэл найдабаритай, ухаантай зарасань хэн бэ? Гэрэйнгээ эрхилэгшээр табяад, бусад зарасанараа даалгажа, эдеэ хоол сагтань үгэжэ байхаар гэрэй эзэн хэниие томилхо гээшэб? ⁴³ Эзэнэйнгээ бусажа ерэхэдэ, үүргээ һайнаар дүүргэжэ байһан зараса аза жаргалтай даа! ⁴⁴ Тиимэ зарасаа эзэн гэр буусынгаа эрхилэгшээр табиха гэжэ танда баталан хэлэхэ байнаб. ⁴⁵ Хэрбээ тэрэ зараса: „Эзэмни һаяар ерэхэгүй“, – гэжэ бодоод, зараса хүбүүд, басагадаа сохижо наншажа, эдижэ, уужа, архидажа байгаа һаа, ⁴⁶ тэрэ зарасын хүлеэгээгүй үдэртэ, һанаагүй сагта эзэниинь орожо ерээд, тэрэнээ зада сохёод, этигэлгүй зонтой хамта хэнэхэ байна. ⁴⁷ Эзэнэйнгээ юу хүсэжэ байһые мэдэжэ байгаад, тэрэниинь дүүргээгүй, бэлэн бэшэ байһан зараса ехээр сохюулжа хэнээгдэхэ. ⁴⁸ Харин үүргэ уялгаа мэдээгүй дээрэхээ буруу

юумэ хэһэн барлаг багаар сохюулха. Бурхан хэндэ ехэ үршөөл хайратай байнаб, тэрэ хүнһөө хайн алба хэхые хүлээжэ байна, харин хэндэ үлүү ехээр үршөөлөө хайрланаб, тэрээнһээ бүришые үлүү хайн алба хэхые хүлээжэ байна.

Энхэ тайбан бэшэ, харин эб таһаралга асараа

⁴⁹ Би газар дэлхэйдэ гал асарааб, тэрэмни бадархай гэжэ ехэ хүсэнэб! ⁵⁰ Үхэлдэ шунгуулаад гараха ёһотой хүм, тэрэнэйнгээ бээлүүлгдэхые би хүлээжэ ядан, ехэтэ зобоноб! ⁵¹ Намайе газар дэлхэйдэ энхэ тайбан асараа гэжэ таанад һанана гүт? Үгы даа! Би зоной эбынь таһалхаяа ерээб! ⁵² Энээнһээ хойшо нэгэ гэртэ байдаг табан хүн хоёр бүлэг боложо таһараад, гурбаниинь хоёройнгоо урдаһаа, хоёрынь гурбанайнгаа урдаһаа орохо. ⁵³ Эсэгэнь хүбүүнэйнгээ урдаһаа, хүбүүниинь эсэгынгээ урдаһаа; эхэнь басаганайнгаа урдаһаа, басаганиинь эхынгээ урдаһаа; хадам эхэнь бэриингээ урдаһаа, бэринь хадам эхынгээ урдаһаа эсэргүүсэхэ».

Саг мэдэхэ тухай

⁵⁴ Иисус арад зондо хэлэбэ: «Баруун тээһээ үүлэнэй гарахада: „Бороо орохонь“, – гэжэ таанад хэлэдэгта. Теэд, нээрээшые, бороо ородог. ⁵⁵ Урдаһаа халхинай үлээхэдэ: „Ааяма халуун болохонь“, – гэдэгта. Нээрээшые, ехэ халуун болодог. ⁵⁶ Хоёр нюуртан аа! Таанад газар тэнгэри хоёрой шарай танижа, саг агаарыень уридшалан хэлэдэг аад, яахадаа энэ оршон сагай дүлгэ тэмдэгүүдые мэдэнэгүйбта? ⁵⁷ Ямар үнэн зүб юумэ хэхэ ёһотой байһанаа яахадаа өөһэдөө ойлгоногүйбта? ⁵⁸ Хүнэй шамайе ямаршыеб юумэнэй түлөө гэмнээд, зарга шүүгшэдэ абаашажа байбал, тэрэ асуудалаа харгыдаа шийдхэжэ хаахые оролдо. Тиигээгүй һааш, тэрэшни шамайе зарга шүүгшэдэ шэрэжэ абаашаха; харин зарга шүүгшэ шамайе түрмын харуулшанда тушааха, харин харуулшан шамайе түрмэдэ һуулгаха. ⁵⁹ Һүүлшынгээ хашарһа мүнгэ хүрэтэр үгөөгүй һаа, ши тэндэһээ гарахагүйш гэжэ мэдэжэ бай».

Нүгэлөө орхижо, Бурхандаа дахин хандагты

13 ¹ Эгээл тэрэ үедэ хүнүүд Иисуста мэдээсэл асарба. Галилейн хэдэн хүнэй Бурхан Һүмэ соо үргэл хэжэ байхадань, Пилат тэдэ хүнүүдэй ами хорообо гэжэ ерэнэн зон Иисуста дуулгаба. ² Тиихэдэнь Иисус тэдээндэ хэлэбэ: «Тэдэ галилейнхид бүхы можынгоо

зонгоо эгээл ехэ нүгэлтэй байһан дээрэнээ хохидоо гэжэ һанана гүт? ³Тиимэ бэшэ даа! Харин таанад Бурханда хандан, эрид хувилаагүй һаа, бултадаа тэдээн шэнгээр хосорхот гэжэ мэдэгты! ⁴Үгышые һаа, унаһан Силоамай аранга самхагта даруулжа үхэн арбан найман хүниие Иерусалимай бүхы зонгоо үлүү ехэ нүгэлтэй байгаа гэжэ һанана аалта? ⁵Тиимэ бэшэ даа! Теэд хэрбээ таанад Бурханда хандан, эрид хувилаагүй һаа, булта эгээл тиигэжэ хосорхот!»

Жэмэсгүй боди модон тухай хургаалта үгэ

⁶Тиигээд Иисус иимэ хургаалта үгэнүүдые хөөрөбэ: «Нэгэ хүн үзэмэй сэсэрлиг соогоо боди модо тариһан байгаа. Жэмэс түүхээ ерэхэдэнь, тэрэ модониинь хоһон байба ха. ⁷„Гурбан жэл соо энэ модонһоо жэмэс хүлээгээб, теэд жэмэс урганагүйл. Энэ модо тайража хая, юунэйхиие газар муудхажа байха юм“, – гэжэ үзэмшэндөө хэлэбэ. ⁸Тэрэнь: „Эзэмни, энээнээ үшөө нэгэ жэл байлгагты, би һайса эдлүүрилхэб, үтэгжүүлхэб. ⁹Магад, ерэхэ жэл үрэ жэмэс үгэхэ аалам? Үгөөгүй һаань, тайража хаяна бэээт!“ – гэжэ хэлэбэ».

Иисус субботын үдэр үбшэн эхэнэрые эдэгээбэ

¹⁰Иисус субботодо мүргэлэй гэр соо арад зониие хургажа байба. ¹¹Тэндэ арбан найман жэл соо ада шүдхэртэ барюулагдһан, үбшэлжэ, тэнхээ тамиргүй болонхой, бөө сэхэлжэ шадахаяа болитороо һоришоһон нэгэ эхэнэр байба. ¹²Иисус тэрэниие хараһаар дуудажа: «Ши, эхэнэр, эдэгэжэ элүүр болобош!» – гэбэ, ¹³тиигээд гараараа бээдэнь хүрөөдхибэ. Тиихэтэйн сасуу тэрэ эхэнэр бөө сэхэлжэ, Бурханда магтаал соло дуудаба.

¹⁴Тиихэдэнь мүргэлэй гэрэй ахалагша субботодо үбшэнтэниие аргалба гэжэ Иисуста дураа гутан: «Ажал хэрэг хэхэ зургаан үдэр бии ха юм. Аргалуулхаяа тэрэл үдэрнүүдтэ ерэжэ байгты, субботодо бэшэ», – гэжэ зондо хэлэбэ. ¹⁵Харин Дээдын Эзэн тэрээндэ иигэжэ харюусаба: «Хоёр нюуртан! Хүн бүхэнтнай субботодо сараа гү, али элжэгээ уяһаань тайлажа, уһалхаяа абаашадаг бэшэ гү? ¹⁶Сатанада баригдажа, арбан найман жэлдэ иитэрээ зобоһон Абраһамай удам энэ басагые субботодо үбшэнэй һабарһаа сүлөөлхэ ёһотой бэшэ гү?» ¹⁷Иисусай иигэжэ хэлэхэдэ, тэрэниие буруушаагшад эшэн аягүйрхэбэ, харин бусад зон барандаа баярлан, Иисусай һайн һайхан хэрэгүүдые магтан алдаршуулба.

Горчицын үрэн, мүн эхэбэри тухай хургаалта үгэ

¹⁸ Тиигээд Иисус иигэбэ: «Бурханай хаан түрэ юунтэй адлиб, тэрээниие ямар юумэнтэй сасуулхаар бэ? ¹⁹ Тэрэ хаан түрэ хадаа нэгэ хүнэй горчицын үрэнэ абажа, сэсэрлиг соогоо нуулгаһанда адли юм. Тэрэ үрэнэниинь ургажа, үндэр томо модон болоод, мүшэр бүхэндэнь тэнгэрийн шубууд уургайгаа түхээрээ.

²⁰ Бурханай хаан түрые үшөө юунтэй сасуулалтайб? ²¹ Бурханай хаан түрые эхэбэритэй сасуулжа болохо: нэгэ эхэнэр багахан эхэбэри абажа, гурбан хэмжүүрэй гурилтай худхажа эхэтэрынь эдхэбэ».

Уйтахан үүдэн тухай

²² Иисус Иерусалим ошохо замдаа хото хүдөөгөөр ябажа, хүн зонной дунда хургаалаа номнобо. ²³ Нэгэ хүн Иисуста хандажа:

«Эзэн аа, абарагдаха хүнүүд үсөөн гэдэг үнэн гү?» – гэжэ асууба. Иисус тэрээндэ иигэжэ харюусаба: ²⁴ «Бурханай хаан түрэдэ орохо хаалга уйтахан юм. Тэрээгээр орохоор зүдхэгты. Олохон хүн орохо гэжэ оролдоошье наа, орожо шадахагүй бшуу. ²⁵ Гэрэй эзэнэй бодожо үүдээе хаахадань, таанад газар тээнэ зогсон, үүдыень тоншожо: „Эзэн! Эзэн! Манда үүдээ нээгыш“, – гэжэ хэлэхэт. „Хаанахи зомта, би таанадые танинагүйб“, – гэжэ тэрэ танда харюусаха. ²⁶ Тиихэдэнь таанад: „Тантай хамта бидэ эдеэлжэ, ундалжа байгаалди, та манай гудамжануудта хургаалаа номнодог бэлэйлта“, – гэжэ хэлэжэ эхилхэт. ²⁷ „Таанадые мэдэнэгүйб, хаанаһаа ерээ зомта. Намһаа холо бологты, таанад булта харата юумэ үйлэдэдэг уладта!“ – гэжэ тэрэ таанадта харюусаха. ²⁸ Абраһам, Исаак, Яков болон бусад бүхы лүндэншэдэй Бурханай хаан орондо байхыень харахадаа, мүн өөһэдыетнай тиишэнь оруулангүй намнахада, таанад уйлаха бархиралдаха, шүдөө хабиралдахат. ²⁹ Тиин дэлхэйн дүрбэн зүг, найман хизаарһаа хүнүүд ерэжэ, Бурханай хаан орондохы найрай шэрээдэ һууха. ³⁰ Тиигэхэдэ мүнөө адагай захата байһан хүнүүд түрүү зэргэдэ гараха, мүнөө түрүү байһан хүнүүд адаг һүүлшын болохо», – гэжэ Иисус хэлэбэ.

Иисус Иерусалим хотынхидые хайрлана

³¹ Энэ үедэ хэдэн фарисейнүүд Иисуста дүтэлжэ: «Энэ дороо эндэһээ гаража ошогты, таниие Ирод алахаяа түлэблэжэ байна бшуу», – гэжэ дуулгаба. ³² Тиихэдэнь Иисус иигэбэ: «Таанад ошожо:

„Мүнөөдэр үглөөдэр хоёр би ада шүдхэрнүүдые үбшэнтэнэй бөөһээ зайлуулжа, эдэгээхэ ёһотойб, тиигээд нүгөөдэрынь ажалаа дүүргэхэб гэнэ“, – гэжэ тэрэ мэхэшэ үнэгэндэ хэлэгты. ³³ Зүгөөр би мүнөөдэршые, үглөөдэршые, нүгөөдэршые харгы замдаа ябахаб. Лүндэншэниие Иерусалимнаа ондоо тээ алаха ёһогүй юм даа.

³⁴ Ай Иерусалим, Иерусалим, шинии хүнүүд лүндэншэдые аладаг, шамда эльгээһэн Бурханай мэдээсэгшэдые шулуудадат! Даража дэгжээһэн дальбараануудаа дали дороо суглуулдаг шубуундал адляар шинии үри хүүгэдые суглуулха гэжэ би хэды тэгүүлээ зүдхөө гээшэбиб. Тээд ши намайе зүбшөөгөөгүйш. ³⁵ Тиймэхээ хоһон хүмэшни мүнөө шамдаа үлөө. „Дээдын Эзэнэй нэрээр заларан Ерэгшэ үршөөл буянтай!“ – гэжэ хэлэтэрээ намайе дахин харахагүйш гэжэ шамда хэлэнэб».

Иисус үбшэнтэниие эдэгээбэ

14 ¹ Субботодо фарисейнүүдэй хүндэтэй нэгэ даргын да хоол барихаяа Иисусай ерэхэдэ, фарисейнүүд хойноһоонь ажаглан хаража хуубад. ² Нэгэ хабангашаһан хүл гартай хүн орожо, урдань зогсобо. ³ Хуули заадаг багшанарта болон фарисейнүүдтэ Иисус хандажа: «Манай Хуулийн ёһоор субботодо хүниие аргалжа болохо бэлэй гү, али үгы гү?» – гэжэ хураба. ⁴ Тэдэнэр абяа гарабагүй. Иисус үбшэнтэниие гараараа хүрөөд, эдэгээжэрхибэ. ⁵ «Субботодо таанадай хэн нэгэнэйтнай хүбүүнэй гү, алишые сарай худаг руу унашоо һаань, субботошые һаань, тэрэ дороо татажа гаргаха бэшэ аалта?» – гэжэ Иисус тэдээндэ хэлэбэ. ⁶ Тэдэнь тороод, юуншые гэжэ хэлэжэ шадабагүй.

Даруу номгон байха, айлашадые угтажса абаха тухай

⁷ Уряалаар ерэхэн хүнүүдэй дээгүүр хуурида хуухыень хараад, Иисус иимэ хургаалта үгэ хөөрөбэ: ⁸ «Шамайе хэн нэгэнэй түрэн найрта урихада, дан дээгүүр гаража бү хуу, юундэб гэхэдэ, уряалаар ерэхэн хүнүүдэй дунда шамнаа хүндэтэй хүн байжа болохо. ⁹ Тийгээд шамайе болон тэрэ хүниие уриһан гэрэй эзэн ерээд: „Энэ хуурида тэрэниие хуулгыш даа“, – гэхэдэ болохо. Тийхэдэнь ши аягүйрхэхөөр адагай захын хуурида ошожо хуушаш. ¹⁰ Уряалаар ошоходоо, эгээн хүүлшын хуурида хуудаг байгаарай. Тийхэдэшни шамайе уриһан эзэн хараад: „Хани нүхэрни, дээшээ гаража хуу“, – гэжэ урихадань, найрай зоной дунда ехэ хүндэтэй хүн гэжэ мэдэгдэхэш.

¹¹ Ушарынъ юуб гэхэдэ, өөрыгөө дээгүүр абхуулһан хүн доошоо халиха, харин даруу доогуур хүн өөдөө үргэгдэхэ бшуу».

¹² Гэртээ уриһан фарисейдэ Иисус иигэжэ хэлэбэ: «Үдын гү, али үдэшын хоол бэлдээд, хани нүхэдөө, аха дүүнэрээ, түрэл санданараа, баян хүршэнэрөө бү ури. Юуб гэхэдэ, тэдэшни хожомынъ шамайгаа урижа, харюу үгэхэ болоно. ¹³ Зүгөөр найрай шэрээ татахадаа, үгытэйшүүлые, үбшэн үлбэр, хохор дохолон хүнүүдые ури. ¹⁴ Тэдэ ядуу зон ашыеш харюулжа шадахагүй. Гэбэшье Бурхан шамда буян хэшэгээ хайрлаха, тиигээд захяа заабариениен дүүргэжэ ябадаг хүнүүдээ амидыруулхадаа, шамайе шагналда хүртөөхэл».

Найрай шэрээ тухай хургаалта үгэ

¹⁵ Сугтаа хоол барижа байһан нэгэ хүн Иисусай хөөрөжэ байһые дуулаад:

«Бурханай хаан орондо хоол бариха хүнүүд амар жаргалтай!» – гэжэ хэлэбэ. ¹⁶ Иисус тэрээндэ хэлэбэ: «Нэгэ хүн аргагүй томо найрай шэрээ заһаад, олон айлшадые уриба ха. ¹⁷ Шэрээдэ һууха сагай ерэхэдэ, уриһан айлшадтаа барлагаа эльгээжэ, „Хоол бэлэн болоо, морилжо хайрлагты“, – гэжэ захюулба гэхэ. ¹⁸ Урилгатай хүнүүдынъ булта хоорондоо хэлсэһэн юумэндэл, ерэхэ аргагүй байһандаа хүлисэл гуйжа: „Би газар худалдажа абаад, тэрэнээ ошожо хараагүйдэм аргагүй. Намайе хүлисэхыетнай гуйнаб“, – гэжэ нэгэниинь захюулба. ¹⁹ „Би табан паара сар худалдажа абаад, тэдэнээ ажаллуулжа туршахам, намайе хүлисэжэ хайрла“, – гэжэ нүгөөдэхинь захюулба. ²⁰ „Би һаял һамга абааб, тиимэһээ ошожо шадахагүй байнаб“, – гэжэ гурбадахинь захюулба. ²¹ Барлагынъ ерэхэдээ, айлшадай ерэхэ аргагүй байһан тухай эзэндээ дуулгаба. Тиихэдэнь сүхалаа хүрэхэн эзэн: „Түргэхэн хотын гудамжада гараад, үгытэйшүүлые, эрэмдэг үбшэнтэниие, хохор дохолон зониие дуудажа асара“, – гэжэ барлагтаа хэлэбэ. ²² „Эзэмни, хэлэхэн ёһоортнай хамаг юумэ хэбэб, теэд үшөөшье олон һуури сүлөө байна“, – гэжэ барлагынъ хэлэбэ. ²³ „Ши хотоһоо гараад, харгыгаар ябаһан, хото хорёондоо байһан хүнүүдые аргадажа, гэрэймни дүүрэтэр зониие абажа ерэ. ²⁴ Уряалтай байһан хүнүүдэй хэнииньшье манайда хоол барихагүй!“ – гэжэ эзэниинь барлагтаа хэлэбэ».

Иисусай шаби болохын үнэ түлөөнэ

²⁵ Иисустай хамта олон хүн ябаа һэн. Иисус тэдэ зондо хандажа, иигэжэ хэлэбэ: ²⁶ «Намда ерэнэн хүнүүд эхэ эсэгэнэ, намга үхибүүднээ, аха дүүнэрнээ, ами наһанһаа үлүү ехээр лэ намда дуратай һаа, шабинарни болохо аргатай. ²⁷ Хэрээнэ үргэлөөд*, намтай ябалсаагүй хүн минии шаби боложо шадахагүй. ²⁸ Жэшээнэ, таанадай хэн нэгэн үндэр гэр бариха ханаатай байбал, түрүүн һуугаад, хэды шэнээн гаргаша гаргахаб гэжэ тооложо үзөөд, барилгаяа дүүргэжэ шадаха үгы байһанаа бодогты. ²⁹ Тиигээгүй һаа, һууриень табяад, башниа саашань барижа дүүргэхэ шадалгүй байхыетнай хүн зон хараад: ³⁰ „Шимнай барилга эхилээд, дүүргэжэ шадахагүй хүн байбалши“, – гэжэ энеэдэ наадан болгохо бшуу. ³¹ Үгышые һаа, нэгэ хаан нүгөөдэ хаанда дайгаар орохынгоо урда тээ арбан мянган сэрэгтэйгээ добтолоо һаа, хори мянган сэрэгтэй дайсание диилэхэ гүб гэжэ уридшалан һуужа һайн бодохо бэшэ гү? ³² Хэрбээ диилэжэ шадахагүйгөө ойлгоо һаа, нүгөөдэдөө өөрынгөө элшэн һайдуудые эльгээжэ, эб найрамдал тухай гуйха болоно бшуу. ³³ Энэ мэтээр таанадай хэнтнайш бии байһан хамаг юумэнһээ арсаагүй һаа, минии шаби боложо шадахагүй.

Хэрэггүй дабһан тухай

³⁴ Дабһан болбол һайн юумэн гээшэ, зүгөөр дабһанай амтаяа гээгээ һаань, яжа дахин амтыень оруулха болоноб? ³⁵ Тиимэ дабһан хэндэшые хэрэггүйл, угайдхадаа тэрээгээр газараашые үтэгжүүлхэгүйлши. Тэрэниие миил хаяжархихал! Шэхэтэй юм һаа, анхаран шагныта!»

Үгы болоһон хонин тухай

15 ¹ Нэгэтэ Иисусай һургаалыень шагнаһаа алба татаашад болон нүгэлтэн олоороо ерэбэ. ² «Иисус нүгэлтэнтэй нүхэрлэжэ, тэдэнээр хамта эдеэлжэ байнал», – гэжэ фарисейнүүд болон Хуули заадаг багшанар шоо үзэбэд. ³ Тиимэһээ Иисус тэдэндэ нэгэ иимэ һургаалта үгэ хөөрөжэ үгэбэ: ⁴ «Зуун хонитой аад, нэгэнэйнэ үгы болошоходо, таанадай хэнтнай ерэн юһэн хониео хээрэ орхёод, үгы

---

* Зоболон туйлахадашые, үхэлэй саазада хүртэхэдэшые бэлэн байха гэнэн удхатай.

болоһон ганса хониёо бэдэржэ ошохогүйб? ⁵ Тэрээнээ олоходоо, тон ехээр баярлажа, ара нюргандаа үргэлөөд гэртээ асархалта. ⁶ Тиин хани нүхэдөө, хүршэнэрөө суглуулаад: „Намтай хамта баярлагты. Би үгы болоһон хониёо оложо асарбаб!“ – гэжэ хэлэхэлта. ⁷ Тэрээн шэнги нүгэл хээгүй ерэ юһэн сэхэ сэбэр ябадалтан тушаа бэшэ, харин нүгэл хэгшэ нэгэ хүнэй Бурханда хандан, эрид хубилхые харахадаа, тэнгэридэ баяр баясхалан болохол гэжэ таанарта үнэниие хэлэнэб.

Үгы болоһон мүнгэн тухай

⁸ Үгышые хаа, арбан сагаан мүнгэтэй нэгэ эхэнэр ганса сагаан мүнгээ үгы болгожорхёо хаа, дэнгээ носоожо, гэрээ хамажа, ехэл нарибшалан бэдэржэ олодог бэшэ аал? ⁹ Мүнгээ олоһон эхэнэр хани басагадаа, хүршэ эхэнэрнүүдээ суглуулжа: „Намтай баярлалсагты, би үгы болоһон мүнгээ олооб“, – гэжэ хэлэхэл. ¹⁰ Эгээл энээн шэнги нэгэшые хүнэй Бурханда хандабал, Бурханай Эльгээмэлнүүд баярлаха юм».

Төөриһэн хүбүүн тухай

¹¹ Иисус саашань хэлэбэ: «Хоёр хүбүүтэй нэгэ хүн байгаа һэн ха. ¹² „Аба, минии хубита зөөри намда үгыш“, – гэжэ бага хүбүүниинь эсэгэдээ хэлэбэ гэлэй. Эсэгэнь гэр буусаяа хүбүүдтээ хубааба. ¹³ Нэгэ хэды хоноод, бага хүбүүниинь хубита зөөриее абаад, холын газарта ошожо, ехээр һэбхиржэ, зөөриее үрижэрхибэ. ¹⁴ Зөөригүй болоод байхадань, тэрэ хари газартань ехэ үлэхэлэн зуд боложо, үнөөхи хүбүүн ядарба. ¹⁵ Тиигээд тэрэ ороной нэгэ хүнэйдэ ажалда ороходонь, гэрэй эзэн тэрэниие гахайгаа адуулуулхаар хээрэ тала руу эльгээгээ бэлэй. ¹⁶ Гахайн эдеэ эдилсэжэ, гэдэһээ дүүргэхэ дуратай байхадань, тиимэшые эдеэ тэрээндэ хүн үгэдэггүй бэлэй. ¹⁷ Хүбүүн ухаа орожо, досоогоо бодобо: „Түрэхэн эсэгымни хэды олон зарасанарай элбэг дэлбэг эдеэ хоолтой байхадань, би эндэ туража үхэхээ байнаб. ¹⁸ Эсэгэдээ ошоод: ‘Абамни, би Бурханай, мүн танайнгаа урда нүгэл үргэлбэб. ¹⁹ Танай хүбүүн гэжэ нэрлэгдэхээр бэшэ муу амитанби. Зарасаяа зараһандаал намайе зарагты’, – гээд хэлэхэб“. ²⁰ Тиигэхээр тэрэ хүбүүн удангүй эсэгэдээ бусажа ерэбэ. Эсэгэнь хүбүүгээ холоһоо хараад хайрлажа, урдаһаань гүйжэ ошоод, тэбэрин таалаба. ²¹ „Абамни, би Бурханай, мүн танайгаа урда нүгэл үргэлбэб. Хүбүүнтнай гэжэ тоологдохо эрхэгүйб“, – гэжэ хүбүүниинь

хэлэбэ. ²² Эсэгэнь барлагуудтаа: «Түргэхэн эгээ найн хубсаһа асараад, хүбүүндэм үмдэхүүлэгты, хургандань үнэтэ шулуутай бэһэлиг зүүлгэгты, хүлдэнь гутал үмдэхүүлэгты. ²³ Тиигээд шахамал буруу асаржа гаргагты, найрлаха хүхихэбди. ²⁴ Энэ хүбүүмни үхэшэһэн аад, амидыраа ха юм, үгы болошоһон аад, олдоо ха юм», – гэбэ. Тиигээд лэ хүбүүнэйнгээ бусажа ерэһые тэмдэглэн, хүхихэ сэнгэжэ эхилбэ. ²⁵ Тэрэ үедэ ехэ хүбүүниинь хээрэ ажал хэжэ байгаа. Гэртээ бусажа ерэхэдээ, хүгжэм хатарай хүнхинэжэ байхые дуулаба. ²⁶ Тиигээд нэгэ зарасаяа дуудажэ: „Энэмнай юун боложо байнаб?“ – гэжэ һураба. ²⁷ „Дүү хүбүүншни бусажа ерээ, тиимэһээ эсэгэшни хүбүүнэйнгээ амиды мэндэ ерэхэндэ баярлан, шахамал буруугаа гаргаа“, – гэжэ зарасань харюусаба. ²⁸ Ахань сухалаа хүрэжэ, гэртээ оробогүй. Эсэгэнь гаража, тэрэнээ аргадаба. ²⁹ Ехэ хүбүүниинь эсэгэдээ иигэбэ: „Би хэды олон жэл шамда барлаг шэнги ажал хээ гэшэбиб, захяа заабариһааш нэгэтэш гаража үзөөгүйб. Ши адагай захын эшгэшье гаргажа, хани нүхэдөөрни найрлуулаагүйш. ³⁰ Харин энэ хүбүүнэйнгээ янхан һамгадаар орёолдожо, үгэһэн зөөриеш үрээд ерэхэдэнь, ши шахамал буруугаа гаргажа угтааш“.

³¹ Тиихэдэнь эсэгэнь ехэ хүбүүндээ: „Хүбүүмни, ши ходо намтаяа эндээ байна ха юмши, минии бүхы зөөри шинии ха юм. ³² Харин дүү хүбүүншни үхэхэн аад лэ, амидыржа, үгы болоһон аад лэ, олдожо ерээ бшуу. Тиимэһээ бидэ баярлаха, сэнгэхэ ёһотой ха юмбди“, – гэжэ хэлэбэ».

Һэһилэгүй эрхилэгшэ тухай

16 ¹ Өөрынгөө шабинарта Иисус иимэ юумэ хөөрөбэ: «Нэгэ баян хүн гэрэй хэрэг эрхилэгшэтэй байгаа һэн ха. Зөөриешни ехээр үрижэ байна гэжэ тэрэ эзэндэ эрхилэгшэ тухайнь хүнүүд дуулгаба гэхэ. ² Гэрэй эзэн эрхилэгшээ дуудаад: „Шам тухай юун гэнэб? Эрхилжэ байһан ажал хэрэг тухайгаа бүрин тоосоо хэ, саашадаа шамайе эрхилэгшын тушаалһаашни халаахаб“, – гэбэ. ³ Тэрэ эрхилэгшэ өөртөө: „Яахамни гээшэб? Эзэмни ажалһаамни халааха гэжэ байнал. Хүрзөөр газар малтаха аргамгүй, гуйраншалхам эшхэбтэр. ⁴ Зай, юу хэхээ би мэдэнэб! Ажалһаа халагдаһан хойноо гэртээ дуудажэ ажаллуулха нүхэдтэй яжа болохоёо мэдэнэб“, – гэбэ. ⁵ Тиигээд эзэндэнь үритэй хүнүүдые ганса гансаарнь дуудаад: „Минии эзэндэ ши хэды үритэйбши?“ – гэжэ түрүүшынхиһэнь һураба. ⁶ „Зуун торхо ургамалай тоһо“, – гэжэ тэрэнь харюусаба.

„Энэ үри тухай саарһаяа абаад, табиие үритэйб гэжэ шэнээр бэшэ“, – гэжэ эрхилэгшэ хэлэбэ.

⁷ Нүгөө үритэй хүндэ хандажа: „Ши хэдые үритэйбши?“ – гэбэ. „Мянган мэшээг шэниисэ“, – гэжэ тэрэнь харюусаба. „Тэрэ саарһаяа абаад, найман зууе үритэйб гэжэ шэнээр бэшэ“, – гэжэ эрхилэгшэ хэлэбэ. ⁸ Һүүлэй һүүлдэ эзэниинь һэшхэлгүй эрхилэгшээе арга мэхэтэй ябадал гаргабаш гэжэ магтаба. Юундэб гэхэдэ, энэ оршолонгой зон гэрэл туяагай зондо ороходоо арга хурга ехэтэй байдаг бшуу. ⁹ Харин таанадта, шабинарни, би хэлэхэ байнаб: энэ дэлхэйдэхи зөөри баялигаараа өөһэдтөө нүхэдые оложо байгты. Тиигэбэл хоорон наһа барахадатнай, таанадые диваажанай орондо угтажа абаха. ¹⁰ Багахан юумэндэ үнэн сэхэ хүн, ехэшье юумэндэ үнэн сэхэ байдаг, харин багахан юумэндэ мэхэ гаргаһан хүн ехэшье юумэндэ мэхэшэн зандаа байдаг. ¹¹ Тиимэһээ хэрбээ таанадай энэ дэлхэйн эд зөөриие эрхилхэдэе үнэн сэхэ бэшэ байбалтнай, хэн танда бодото баялигы даалгахаб даа? ¹² Тиин хэрбээ хүнэй юумэндэ үнэн сэхэ хандажа шадгагүй хаатнай, хэн танда өөрынхиетнай даалгажа үгэхэб даа?

¹³ Ямаршье зараса хоёр эзэндэ зарагдажа шадахагүй: нэгэн гэбэл, таанад нэгэ эзэндэе дурагүй, нүгөөдэдөө дуратай байхалта; али үгышье хаа, нэгэ эзэндэе дуратайгаар, нүгөөдэдөө дурагүйгөөр ажаллаха бшуут. Таанад Бурханда болон эд зөөридэ нэгэ зэргэ алба хэжэ шадахагүйлта!»

Баян байнхаар Бурханай захяа заабари дүүргэжэ байхань бүри шухала юм

¹⁴ Энэ хэлээшыень фарисейнүүд дуулаба. Тэдэ алта мүнгэндэ ехэл дуратай хадаа Иисусые наада бариба. ¹⁵ Иисус тэдэндэ хэлэбэ: «Таанад зоной урда Бурханай захяа заабари дүүргэдэг хэбэр үзүүлдэгта, харин Бурхан танай досоохиие нэбтэ хаража байна. Хүнүүдэй ехэ шухала гэжэ тоолодог юумэнүүд Бурханай урда юуншье бэшэ ха юм. ¹⁶ Уһаар арюудхагша Иоаннай ерэтэр Моисейн Хуули болон лүндэншэдэй номууд хүсэн түгэлдэр байгаа, гэбэшье мүнөө Бурханай хаан түрэ тухай мэдээсэлэй айладхагдаһанһаа хойшо, хүн бүхэн тишэ орохо гэжэ нилээд хүсэ шармай гаргана. ¹⁷ Газар тэнгэри хоёр амархан хүнэхэ, харин Хуулиин гансаханшье зүйл хосорхогүй.

¹⁸ Һамганһаа халаад, ондоо эхэнэртэй һууһан хүн түрүүшынгээ һамганда урбаба гээшэ. Мүн үбгэнһөө халаһан эхэнэрээр һамга хэһэн хүн баһал түрүүшынгээ нүхэртэ урбаба гээшэ.

Лазарь болон баян хүн тухай

¹⁹ Нэгэ баян хүн байгаа гэхэ. Магнал торгон хубсаһа үмдэдэг, мүн үдэр бүхэндэ ялагар тологор найр зугаа хэдэг байгаа. ²⁰ Яра түүхэйдэ барюулшанхай Лазарь гэжэ нэгэ ядуу гуйраншые баянай хаалгынь хажууда асардаг бэлэй. ²¹ Тэрэ гуйранша баянай эдеэнэй үлөөдэхөөр хоолойгоо тэжээхэ дуратай байгаа. Нохойнуудшые ерэжэ, тэрэнэй яра шархые долёодог хэн. ²² Тиһээр байтар тэрэ үгытэй баархан үхэбэ гэхэ. Бурханай Эльгээмэлнүүд тэрэниие тэнгэридэ абаашажа, Абраһамай хажууда һуулгаба ха. Мүнөөхи баяншые наһанһаа нүгшэжэ, тэрэниие хүдөөлүүлэ хэн. ²³ Тэрэ баян тамын оёрто хаягдаад зобожо байхадаа, дээшээ хаража, Абраһамые, мүн хажуудань Лазариие холоһоо анхарба. ²⁴ „Ай, Абраһам, үбгэ эсэгэмни, намайе үршөөн хайрлажа, Лазариие намда эльгээгьт; хурганайнгаа үзүүртэ уһа дүрэжэ, халуун галда хайруулан тулижа байһан минии хэлые норгог лэ. Би энэ гал соо аргагүй ехээр тулижа байнаб“, – гэжэ тамада һууһан баяниинь бии шадалаараа хашхарба. ²⁵ „Хүүгэмни, наһан соогоо хамаг баяр жаргал эдлэхэнээ, харин Лазариин хара муу байдал үзэхыень һаныш. Мүнөө тэрэшни эндэ амаруулагдаба, харин ши зоболон эдлэжэ байнаш. ²⁶ Гэбэ яабашые эндэхээ шамда ошохо гэгшэдэй хүрэхын аргагүй, тэндэхээ манда ерэхэ гэгшэдэй ерэхын аргагүй оёоргүй гүнзэги ганга жалга хоорондомнай байна“, – гэжэ Абраһам хэлэбэ. ²⁷ Тиихэдэнь тамын амитан: „Тиигэбэл Абраһам, үбгэ эсэгэмни, та Лазариие абындамни эльгээжэ хайрлыг даа. ²⁸ Тэндэмни табан дүүмни үлэхэн юм: тэдэнииемни нам шэнги тамын газарта орохогүйень һэргылэг лэ“, – гэбэ. ²⁹ Тиихэдэнь: „Дүүнэртэшни Моисейн болон лүндэншэдэй һэргылэмжэ бии ха юм: тэдэнэйнгээ хэлэхые дүүнэршни дуулажа байг лэ“, – гэжэ Абраһам хэлэбэ. ³⁰ „Үгы даа, Абраһам, үбгэ эсэгэмни, наһанһаа нүгшэхэн хүнэй дүүнэртэм ошоо һаань, тэдэнэр Бурхандаа хандан, хубилха байгаа“, – гэжэ тамада байгша баяниинь хэлэбэ. ³¹ „Моисейн болон лүндэншэдэй заабариие анхардаггүй юм һаа, нүгшэхэн хүнэй амидыржа ошоошые һаань, тэдэшни үнэншэхэ этигэхгүй байна даа“, – гэжэ Абраһам тэрээндэ хэлэбэ».

Нүгэл хилэнсэг тухай

17 ¹ Иисус шабинартаа хэлэбэ: «Хүнэй хорхойтожо, нүгэл хэхэ юумэн олон байдаг. Зүгөөр нүгэл хүүлэгшэ уй гашуудал үзэхэ! ² Эдэ багашуулай нэгыеньшые нүгэл хилэнсэдэ түлхихэн хүндэ

хүзүүндээ тээрмын шулуу уюулаад, далайн оёорто хаюулбалнь, өөртэнь дээрэ байха нэн. ³Тиимэхээ өөрыгөө анхаржа байгты! Хэрбээ аха дүүнэрэйшни нэгэн шамда муу юумэ хээ хаань, тэрээнээ буруушаа; хэрбээ зэмээ мэдэрээ хаань, хүлисэ. ⁴Үдэртөө долоо дахин шамда муу юумэ хээд, долоо дахин ерэжэ: „Зэмэтэйб, хүлисэ“, – гээ хаань, тэрэнээ хүлисэ».

Этигэл хүзэг тухай

⁵«Эээн аа, манай этигэл хүзэгыг ехэ болгожо үгыт даа!» – гэжэ Иисусай элшэнэр хэлэбэ. ⁶Иисус харюусаба: «Хэрбээ таанад горчицын жэжэхэн үрэнэнэй шэнээхэншые этигэлтэй байгаад, боди модондо хандажа: „Үндэхөөрөө газарһаа хугаржа, далай соо хуурижан урга!“ – гээ хаатнай, тэрэ модон үгыетнай дуулаха.

Зарасын дүүргэхэ үүргэ тухай

⁷Жэшээн, газар хахалдаг гү, али мал адуулдаг барлагтай байгаад, тэрэнэйнгээ хээрэнээ ерэхэдэ: „Наашаа хуужа үтэр хоол бари!“ – гэжэ таанарай хэн нэгэнтнай хэлэхэ аал? ⁸Үгыл даа! Тиихынгээ орондо: „Намда эдээ хоол бэлдэ. Эдээлжэ байхадамни, захиралтануудыемни дүүргэхэдэ бэлэн бай. Намае эдээлүүлэнэй удаа өөрөө эдихэ уухаш!“ – гэжэ барлагтаа хэлэхэ бэшэ гүт? ⁹Тиигээд бүхы заабаринуудыг дүүргэнэйнгөө түлөө тэрэ барлаг баяр баясхалангай үгэнүүдыг дуулаха аал? ¹⁰Тэрээн шэнги таанадшые Бурханай заабари дүүргээд: „Бидэ миил барлагууд гээшэбди, хэхэл ёһотой юумээ хээбди“, – гэжэ хэлэхэ ёһотойт!»

Иисус арбан хүниие эдэгээбэ

¹¹Иерусалим хото ошохо ябахандаа, Иисус Самари Галилей хоёрой хилэ зубшан ябаба. ¹²Нэгэ тосхондо ороходонь, хэлхэ бузар үбшэндэ дайруулһан арбан хүн Иисустай уулзаба. Тээ холохон байгаад: ¹³«Иисус багша аа! Маниие абаржа хайрлыт даа!» – гэжэ шангаар хашхаралдаба. ¹⁴Тэдэниие хараад: «Таанад ошохо, санаартанда элүүр мэндээ үзүүлэгты!» – гэжэ Иисус хэлэбэ.

Тэдэнь замдаа ябатараа эдэгэшэбэ. ¹⁵Нэгэниинь эдэгэнэнээ гэнтэ мэдээд, шанга гэгшээр Бурханай нэрэ алдаршуулан, һөөргөө бусаба. ¹⁶Тиигээд Иисусай хүлдэ мүргэн унажа, баяр баясхалан хүргэбэ. Тэрэ самаряан хүн байгаа. ¹⁷«Арбан хүн эдэгээ бэшэ гүт? Бэшэ юһэншни хаанаб? ¹⁸Бурханда магтаал соло дуудахаяа энэ

самаряанһаа ондоо нэгэшье хүн бусажа ерээгүй гээшэ гү?» – гэжэ Иисус һураба. ¹⁹ Тиигээд нүгөө эдэгэһэн хүндөө: «Хүл дээрээ бодожо, гэртээ хари! Этигэлшни шамайе абараа!» – гэжэ Иисус хэлэбэ.

Бурханай хаан түрэ ойро байна

²⁰ «Бурханай хаан орон хээээ манда морилхоб?» – гэжэ фарисейнүүдэй асуухада, Иисус иигэжэ харюусаба: «Бурханай хаан орон эли харагдаһаар ерэхгүй. ²¹ „Эндэ байна, тэндэ байна“, – гэжэ хүнүүд хэлэхгүй. Юундэб гэхэдэ, Бурханай хаан түрэ зосоотнай оршоно бшуу».

²² Иисус шабинартаа хэлэбэ: «Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнэй нэгэшье үдэрые хараһайб гэжэ хүсэхэ саг мэнэ гэхээр ерэхэ, теэд харахагүйт. ²³ „Тэндэ байна, эндэ байна“, – гэжэ зарим зоной хэлэхэдэнь, таанад бү ошооройгы, бү бэдэрээрэйгы. ²⁴ Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн ерэхэдээ, тэнгэрийн нэгэ хизаарһаа нүгөө хизаар хүрэтэр ялагас гэхэн сахилгаан шэнгээр гэрэлтэн үзэгдэхэ бшуу. ²⁵ Теэд түрүүн тэрэ ехэл зоболон амсаха, оршон үеын зон тэрээнһээ арсаха. ²⁶ Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнэй заларан ерэхэ тэрэ үдэрнүүдтэ Ной гэгшын үедэ болоһонтой адли гай гасалан ушарха: ²⁷ Нойн томо корабльда орожо һууха үдэр хүрэтэр хүнүүд эдеэлжэ, уужа, һамга абажа, хадамда гаража байгаа. Харин тиигэжэ байтар галаб эрьежэ, уһан аюул болоод, амитай юумэн хуу хосороо һэн. ²⁸ Эгээл тиимэ юумэн баһа Лот гэгшын үедэ болоо агша һэн: хүнүүд эдеэлжэ, ундалжа, юумэ худалдан абажа, наймаа хэжэ, таряа, жэмэс тарижа, гэр бараагаа барижа байгаа, ²⁹ тиихэдэ Лот гэгшын Содом хотоһоо гараһан үдэр тэнгэриһээ хүхэр бороо орожо, гал дүлэн боложо, хамаг амитай юумые шатаагаа бэлэй. ³⁰ Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнэй газарта бууха үдэр эгээл тиимэ юумэн болохо! ³¹ Тэрэ үдэр гэрэй орой дээрэ байһан хүн хогшол зөөриэе абарха гэжэ гэртээ орохо ёһогүй; мүн хээрэ талада ябаһан хүн һөөргөө гэртээ бусаха ёһогүй. ³² Лотой һамгые һанагты! ³³ Ами һаһаяа абарха гэжэ оролдоһон хүн ами һаһаяа алдаха, ами һаһаяа үргэһэн хүн тэрэнээ тэхэрюүлэн абарха. ³⁴ Тэрэ үдэр нэгэ орон дээрэ унтаһан хоёр хүнэй нэгыень абарха, нүгөөдыень орхихо. ³⁵ Таряа татажа байһан хоёр эхэнэрэй нэгыень абарха, нүгөөдыень орхихо»*. ³⁷ «Багша аа! Иимэ юумэн

* Зарим эхэ бэшэгүүдтэ 36-дахи зүйл нэмээтэй байдаг: «Хээрэ ябаһан хоёр хүнэй нэгыень абажа, нүгөөдыень үлөөхэ».

хаана болохоб?» – гэжэ шабинарын Иисусаа хураба. «Үхээн бэсын хэбтэһэн газарта бүргэд шубууд сугларха», – гэжэ Иисус харюусаба.

Бэлбэһэн эхэнэр болон зарга шийдхэгшэ тухай хургаалта үгэ

18 ¹ Һанаа үнөөндөө дарагдаһанай хэрэггүй, саг үргэлжэ Бурхандаа зальбаржа ябаха ёһотой гэжэ ойлгуулхын тула Иисус иимэ хургаалта үгэ шабинартаа хөөрэбэ: ² «Нэгэ хотодо зарга шийдхэгшэ ажаһуугаа һэн ха. Тэрэ Бурханһаашье айдаггүй, хүнүүдһээшье эшэдэг гайхадаггүй бэлэй. ³ Тус хотын нэгэ бэлбэһэн эхэнэр тэрэ заргашада ерэжэ: „Намда туһалыт, заргыемни зүбөөр шийдхэжэ үгыт!“ – гэдэг гэлэй. ⁴ Заргаша туһалха дурагүй байжа, нилээд удаан саг үнгэргэбэ. „Би Бурханһааш айдаггүйб, хүнһөөшье эшэдэг гайхадаггүйб. ⁵ Зүгөөр намайе энэ эхэнэрэй ходел хашараажа байхагүйнь тула туһалха болоо хаб. Тиигээгүй хаамни, энэшни бүри голдомни орохол!“ – гэжэ һүүлэй һүүлдэ бодобо.

⁶ Хуурмаг заргашын хэлээшье хаража бодожо үзыт. ⁷ Тэрэнэй тиигэжэ байхадань, Бурхан шэлэжэ абаһан зонойгоо үдэр хүнигүй туһаламжа гуйхадань, бүришье найнаар харгалзаха хамгаалха бэшэ гү? Тэдэндээ анхаралаа табиha бэшэ гү? ⁸ Бурхан тэдэнэй хэрэгүүдые үнэн зүб руунь түргөөр шийдхэн туһалха гэжэ танда хэлэнэб. Теэд Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнэй ерэхэдэ, газар дээрэ тиимэ хүзэгтэй хүн байха гү?»

Фарисей ба алба татааша тухай хургаалта үгэ

⁹ Өөһэд тухайгаа Бурханай эрхэ мэдэлые дүүргэнэбди гэжэ тоолоод, бусадые доромжолдог зарим хүнүүдтэ Иисус иимэ хургаалта үгэ хөөрэбэ: ¹⁰ «Хоёр хүн мүргэхээ Бурхан Һүмэдэ оробо ха. Нэгэниинь фарисей, нүгөөдэхинь алба татааша байгаа. ¹¹ Фарисейнь аман соогоо иигэжэ зальбарба: „Бурхан, шамда ехэ баяр баясхалан хүргэнэб! Би болбол эд зөөридэ шуналтай, хуурмаг, забхай зальхай бусад зондо адли бэшэб, мүн тээ тэндэ зогсоһон алба татаашадашье адли бэшэб. ¹² Долоон хоногтоо хоёр дахин масагладагби, олзынгоо арбанай нэгэ хубиие шамдаа үргэдэгби“. ¹³ Харин тээ холохоно зогсоһон алба татаашань нюдээ тэнгэри өөдэ шэглүүлхээшье зүрхэлбэггүй, харин үбсүүгээ шаажа байгаад: „Бурхан, нүгэлтэ намайе үршөөн хайрлыт!“ – гэжэ зальбарба. ¹⁴ Алба татааша фарисей хоёрой гэртээ харихадань, Бурхан тэдэ хоёрһоо алба татаашыень үнэн

сэдьхэлтэнэй тоодо оруулаа гэжэ танда хэлэхэ байнаб. Өөрыгөө дээгүүр абхуулдаг хүн доошолуулагдаха, харин өөрыгөө доошонь дарадаг зантай хүн үргэгдэхэ бшуу».

Иисус үхибүүдые адистаа хүртөөнэ

¹⁵ Хүнүүд үхибүүдээ адиста хүртүүлхээ Иисуста асарба. Шабинарын тэдэниие хараад, багшадаа ойртуулбагүй. ¹⁶ Харин Иисус үхибүүдые өөртөө дууджа, шабинартаа хэлэбэ: «Үхибүүдые наашань табигты, намда ерэхэдэнь наалта бү хэгты. Иимэшүүл Бурханай хаан ороной амитад гээшэ. ¹⁷ Эдэ үхибүүд мэтээр Бурханай хаан орониие тогтоон абаагүй хүн тэндэ хэзээшье орожо шадахагүй юм гэжэ баталан хэлэнэб».

Баян, мүн үнэтэй сэнтэй хүн

¹⁸ «Эрхим багша! Мүнхын амидаралда хүртэхын тула би юу хэхэ ёһотойбиб?» – гэжэ нэгэ дарга Иисусаа хураба. ¹⁹ Иисус тэрээндэ хэлэбэ: «Юундэ намайе эрхим гэбэш? Имагтал Бурхан эрхим гээшэ. ²⁰ „Ханидаа бү урба, бү ала, хулгай бү хэ, бусад тухай худал юумэ бү хэлэ, эхэ эсэгээ хүндэлэ“ гэхэн Бурханай захяа заабаринуудые мэдэхэ ха юмши», – гэбэ. ²¹ «Эдэ захяа заабаринуудые бултыень би эдир наһанһаа сахижа ябадаг хүнби», – гэжэ нүгөөдэхинь харюусаба. ²² Энэ харюуень дуулаад, Иисус тэрээндэ хэлэбэ: «Үшөөл нэгэ юумэн шамда дутана: зөөри зөөшээ бултыень худалдаад, мүнгыень үгытэйшүүлдэ хубаажа үгэ, тиигээ наа, тэнгэри дээрэ баялиг зөөритэй болохош. Тиигээд намда ерэжэ, хажуудамни ябаарай». ²³ Иисусай хэлэһые дуулаад, нүгөөдэхинь ехэ ханаата болобо, юундэб гэхэдэ, ехэ баян хүн байгаа бшуу.

²⁴ Тэрэнэй гашуудал ойлгоод, Иисус хэлэбэ: «Баян хүнүүдэй Бурханай хаан орондо орохонь бэрхэтэйл байха даа. ²⁵ Баян хүнэй Бурханай хаан орондо орохоһоонь бэлээр зүүнэй хүбөөр тэмээн ороод гарахал». ²⁶ «Тиигэхэдэ хэн абарагдаха аргатайб?» – гэжэ шагнажа байгшад Иисусаа асууба. ²⁷ «Хүнэй хэжэ шадахагүй юумэ Бурхан хэжэ шададаг», – гэжэ Иисус харюусаба. ²⁸ «Харин бидэ яахабибди? Бидэ хамаг юумээс орхёод, шамайе дахаабди», – гэжэ Пётр хэлэбэ. ²⁹ «Тиимэ даа, Бурханай хаан орондо орохын тула гэр бараагаа, аба эжыгээ, аха дүүнэрээ гү, эгэшэ дүүнэрээ гү, намга үхибүүдээ гү орхиһон хүн бүхэн ³⁰ энэ наһандаа хэдэ дахин ехэ юумэндэ хүртэхэ, ерээдүйн үедэ мүнхэ наһа наһалха гэжэ үнэниие хэлэнэб», – гэжэ Иисус харюусаба.

Иисус үхэхэ тухайгаа гурбадахия хэлэнэ

³¹ Арбан хоёр ойрын шабинараа хажуу тээшэн абаашаад, Иисус иигэжэ хэлэбэ: «Мүнөө бидэ Иерусалим орохоннай. Эндэ Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн тухай лүндэншэдэй бэшэһэн бүхы хэрэгүүд бэлхэ. ³² Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүниие хариин зоной гарта тушааха, тэдэн тэрэниие баһаха, доромжолхо, нёлбохо, ³³ үшөө сохихо, хожомын алаха байна. Зүгөөр Хүбүүн гурбадахи үдэртөө амидырха».

³⁴ Шабинарын хэлээшыень оройдоо ойлгобогүй. Угын удха ороо далда байжа, юуншы тухай багшынгаа хэлэһыень ойлгожо шадабагүй.

Иисус хохор гуйранишые эдэгээбэ

³⁵ Иисусай Иерихондо дүтэлхэдэн, харгын хажууда нэгэ хохор хүн гуйраншалжа хууба. ³⁶ Хажуугаарнь хүнүүдэй ябахые дуулаад: «Энэ юун зон бэ?» – гэжэ хураба. ³⁷ «Назаредэй Иисус ябана», – гэжэ тэрэндэ дуулгаба. ³⁸ Тиихэдэн хохор хүн: «Давидай үри надаһан Иисус, намайе үршөөжэ хайрлыш!» – гэжэ хашхарба. ³⁹ Иисусай урда ябаһан хүнүүд абяагүй боло гэжэ тэрэ хохорые зандарба, теэд тэрэн: «Давидай үри надаһан Иисус, намайе үршөөжэ хайрлыш!» – гэжэ бүри шангаар хашхарба. ⁴⁰ Тиихэдэн Иисус тогтожо: «Тэрэниие намда асарагты!» – гэбэ. Тэрэ хохорой Иисусай ойро ерэхэдэн: ⁴¹ «Шамда юу хэжэ туһалхабиб?» – гэжэ Иисус асууба. «Ай, эзэн! Намайе харадаг болгыш даа!» – гэжэ тэрэ гуйгаа хаш. ⁴² «Хара даа! Этигэлшни шамайе элүүр мэндэ болгобо», – гэжэ Иисус тэрэндэ хэлэбэ. ⁴³ Хохор хүниин тэрэ дороо харадаг боложо, Бурханиие алдаршуулан, Иисусай хойноһоо ябалсаба. Хохор хүнэй хараатай болохые хараһан бүхы хүн зон Бурханиие магтан алдаршуулба.

Иисус Закхей хоёр

19 ¹ Иисус Иерихон хото ороод, гудамжаар ябаа. ² Тэрэ хотодо алба татагшадай дарга Закхей гэжэ ехэ баян хүн байгаа һэн ха. ³ Тэрэ Иисусые хэн юм ааб гэжэ харахаяа ехэтэ хүсэжэ, набтар бээтэй байһан дээрэһээ хүн зоной араһаа яашые хаража ядаба. ⁴ Закхей баян гүйдэлөөр зоной урда ороод, халаархуу модондо абиржа гараба. Иисус энэ харгыгаар лэ хажуугаарнь гараха байгаа. ⁵ Иисус хажуугаарнь үнгэрхэдөө, өөдөө хаража: «Закхей, модонһоо түргөөр

буу! Би мүнөө танайда орохо ёһотойб», – гэбэ. ⁶ Закхей тэрэ дороо модонһоо буужа, ехэл баяртайгаар Иисусые гэртээ оруулжа хүндэлбэ. ⁷ Тиихэдэнь хүн зон булта: «Иисус нүгэлтэй хүнэйдэ орожо айлшалхань гээшэ гү?» – гэжэ дураа гутаба.

⁸ «Эзэн аа! Би хахад зөөриее үгытэйшүүлдэ хубаажа үгэхэм. Хэрбээ зарим хүнүүдһээ татари буруу нэхэжэ абahan байгаа наа, тэрэнээ дүрбэ нугалан бусаахаб», – гэжэ Закхей Иисусай урда зогсон хэлэбэ. ⁹ «Шишье Абраһамай жэнхэни үри һадаһан байнаш. Мүнөөдэр шинии гэр бүлэ абарагдаба. ¹⁰ Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн хосорһон хүнүүдые бэдэржэ абархын тула ерээ юм», – гэжэ Иисус тэрээндэ хэлэбэ.

Арбан зараса тухай хургаалта үгэ

¹¹ Хүн зоной хэлэһыень шагнажа байхада Иисус үшөө нэгэ хургаалта үгэ хөөрөбэ. Тэрэ Иерусалимда дүтэ ерэшэнхэй байгаа, тиймэһээ хүнүүд Бурханай хаан түрэ һаядаа оршохо гэжэ һанажа байгаа һэн. ¹² Иисус хөөрөбэ: «Нэгэ дээгүүр уг изагууртан хаан шэрээ эзэлхэ эрхэдэ хүртэжэ ерэхын тулада холын орон худар мордобо ха. ¹³ Ябаха дээрээ арбан барлагуудаа дуудаад, хүн бүхэндэнь мүнгэ үгэжэ: „Минии бусажа ерэтэр энээниие мүнгэнэй эрьесэдэ оруулжа байгаарайгы“, – гээ һэн. ¹⁴ Харин албата зониинь тэрээниие үзэн ядадаг ушарһаа: „Энэ хүниие дээрээ хаан болгожо табиха дурагуйбди“, – гэжэ хэлэһыень элшэн сайдые хойноһоонь эльгээбэ гэхэ. ¹⁵ Хаан шэрээ эзэлхэ эрхэтэй болоһон хаан бусажа ерэхээр мүнгэ үгэһэн барлагуудаа дуудажа, хэн хэды шэнээн олзо олооб гэжэ һонирхобо. ¹⁶ Түрүүшынь барлаг ерэжэ: „Эзэмни, үгэһэн мүнгыешни арба дахин ехэ болгооб“, – гэжэ хэлэбэ. ¹⁷ „Һайнаар ашаглабаш, бэрхэ барлаг байнаш. Багахан юумэндэ үнэн сэхэ байһанайш түлөө шамайе арбан хотын захирагшаар табинаб“, – гэжэ эзэн хаан хэлэбэ. ¹⁸ Хоёрдохи барлагынь ерэжэ: „Эзэмни, үгэһэн мүнгыешни таба дахин ехэ болгооб“, – гэбэ. ¹⁹ „Ши табан хото зонхилжо байхаш“, – гэжэ эзэниинь хэлэбэ. ²⁰ Удаадахи барлагынь ерэжэ: „Эзэмни, шинии үгэһэн энэ мүнгэ бүдгэ орёогоод, наринаар хадагалжа байгааб. ²¹ Шэрүүн хүн хадашни шамһаа айгааб. Ши өөрын бэшэ юумэ абадаг, өөрөө таряагүй ургаса хададаг ха юмши“, – гэжэ хэлэбэ. ²² Эзэниинь тэрээндэ хэлэбэ: „Хара мэхэтэй барлаг, хэлэһэн үгыншни ёһоор шамайе хэһээхэб! Өөрын бэшэ юумэ абадаг, өөрөө таряагүй ургаса хададаг шэрүүн хүн гэжэ намайе мэдэжэ

байгааш. ²³ Үгэһэн мүнгыем юундэ эрьесэдэ оруулаагүйбши? Тиигэбэл би бусажа ерэхэдэ мүнгээ түрсэтэйгөөр абаха бэлэйб“. ²⁴ Тиигээд хажуудань байһан зондо хандажа: „Энээнһээ мүнгыень абаад, арба дахин ехэ болгоһон хүндэ үгэгты“, – гэбэ. ²⁵ „Эзэмнай, теэд тэрэтнай ехэ мүнгэтэйл“, – гэжэ тэдэнь хэлэбэ. ²⁶ „Юумэтэй хүндэ үшөө ехэ юумэн үгтэхэ. Юумэгүй байһан хүнһөө һүүлшын юумэниинь абтаха гэжэ танда хэлэнэб. ²⁷ Намайе хаан болгохо дургүй байһан дайсадыемни асаржа, хараһаар байтарни хюдажа алагты“, – гэжэ эзэн хэлэбэ».

Иисус Иерусалим хото ороно

²⁸ Һургаалта үгэнүүдээ хөөрөөд, Иисус саашаа, Иерусалим тээшэ ябаба. ²⁹ Элеон хадын хаяада оршодог Беттагэ ба Бетани тосхонуудта дүтэлөөд, тэрэ хоёр шабияа түрүүлэн эльгээжэ: ³⁰ «Урдамнай байгааша тосхон ошоод, тэрэнэй захата хүн амитанай оройдоо унаагүй нэгэ элжэгэнэй уяатай байхые харахат. Тэрэниие уяаһаань тайлаад, наашань хүтэлжэ асарагты. ³¹ Хэрбээ хэн нэгэнэй: „Юундэ уяаһаань тайланабта?“ – гэжэ һураа һаань: „Энэ элжэгэн Эзэндэ хэрэгтэй болоо“, – гэжэ хэлээрэйгты», – гэжэ Иисус захиба.

³² Шабинарынь ошоод, багшынгаа хэлэһэнэй ёһоор тэрэ элжэгэ олобо. ³³ Тэрэниие сэргэһэнь тайлажа байхадань: «Таанад юундэ энэ элжэгэ сэргэһэнь тайланабта?» – гэжэ эзэниинь һураба ха. ³⁴ «Манай эзэндэ хэрэгтэй болоо», – гэжэ шабинарынь харюусаба. ³⁵ Тиигээд тэрэ элжэгэ Иисуста асаржа, нюрган дээрэнь хубсаһаяа дэбдээд, багшаяа унуулба. ³⁶ Иисусай элжэгэ унаад ябахата, хүн зон ябах харгы дээрэнь хубсаһаяа дэбдибэ.

³⁷ Иисусай Элеон хатаһаа бууха замдаа ябахадань, олон тоото шабинарынь булта харуулһан, үзэһэн гайхалтай хэрэгүүдэй түлөө Бурхан багшадаа магтаал соло дуудаба:

³⁸ *«Дээдын Эзэнэй нэрээр заларан ерэнэн Хаан
үршөөл хайратай байһай!
Тэнгэридэ амгалан байдал оршоһой,
Бурханай алдаршахань болтогой!» – гэжэ
шанга шангаар хашхаралдаба.*

³⁹ «Багша аа, эдэ шабинартаа абяагүй болохыень захирыт!» – гэжэ зоной дундаһаа фарисейнүүдэй зариман Иисуста хандаба. ⁴⁰ «Шабинараймни абяагүй болоо һаа, харгы дээрэхи шулуунууд хашхаралдаха», – гэжэ Иисус тэдээндэ харюусаба.

Иисус Иерусалим хотын зон тухай шанална

⁴¹ Иисус Иерусалим хотодо ойртожо, хотын харагдахада, хүн зо-
нииень хайрлаһандаа бархиржа: ⁴² «Хотын зон, амгалан байдалда
юун хүргэхэб гэжэ энэ үдэр ойлгодог хайт! Теэд тэрэтнай мүнөө
танай нюдэнһөө далда байна даа. ⁴³ Хожом нэгэтэ дайсадтнай доб-
толжо, хотыетнай тала талаһаань бүһэлэн, газар хүрээгээр хүрээлхэ,
⁴⁴ тиигээд өөһэдыетнай, үри хүүгэдыетнай хюдажа, хотыетнай хан-
даргажа, үнэнэн тоборог болгохо. Юундэб гэхэдэ, Бурханай шамайе
абарха гэжэ ерэнэн саг мэдээгүй бшууш», – гэжэ хэлэбэ.

Иисус Һүмэ соо

⁴⁵ Һүмэдэ орожо, Иисус тэндэ хонжоо наймаа хэгшэдые, юумэ
худалдажа абагшэдые намнажа гаргахадаа: ⁴⁶ «Нангин Бэшэг соо
Бурхан: „Минии гэр мүргэл зальбаралай газар байха ёһотой“, –
гэжэ хэлэнэ. Харин таанад энэ гэрые дээрмэшэдэй шэбээлдэг үүр
болгожорхёот!» – гэжэ зэмэлбэ.

⁴⁷ Иисус үдэр бүри Бурхан Һүмэдэ ерэжэ, хургаалаа номнодог бай-
гаа. Түрүү санаартан, Хуули заадаг багшанар, ахаматууд хамтаржа,
Иисусые алаха гэлсээ. ⁴⁸ Теэд бүхы арад зоной нэгэшые үгыень ал-
дангүй Иисусай хургаалые шагнадаг байхада, тэдэнэр яажаш ядаба.

Иисусай эрхэ засаг тухай асуудал

20 ¹ Нэгэтэ Бурхан Һүмэ соо арад зондо хургаалаа номножо,
Һайн Мэдээсэл айладхажэ байхадань, түрүү санаартан, Хуули
заадаг багшанар, ахаматууд ерэжэ: ² «Хэлэлши даа, ши иимэ юумэ
хэхэ ямар эрхэтэйбши? Иимэ эрхэ засаг шамда хэн үгөөб?» – гэжэ
Иисусаа һураба ха. ³ «Бишые таанадһаа нэгэ юумэ һурахамни. Хэлэ-
жэ үгэгты даа, ⁴ Уһаар арюудхэха эрхэ Иоаннда Бурхан үгөө юм гү,
али хүнүүд гү?» – гэжэ Иисус урдаһаань асууба. ⁵ Тэдэнэр хоорон-
доо зүбшэжэ оробо: «Зай, юун гэжэ хэлэхэбибди? Хэрбээ Бурханһаа
тиимэ эрхэ үгтөө гэбэлнай, тиигэбэл яахадаа Иоаннда этигэдэггүй
байгаафта гэхэл. ⁶ Хүнүүд үгөө гээ һаамнай, Иоанны лүндэншэ гэ-
жэ этигэдэг бүхы энэ арад зон маниие шулуугаар шэдэжэ алаха».
⁷ Тиигээд лэ тэдэнэр: «Уһаар арюудхэха эрхэ Иоаннда хэнэй үгэһые
бидэ мэдэнэгүйбди», – гэжэ харюусаба. ⁸ Тиихэдэнь Иисус: «Эдэ
юумэнүүдые хэхэ эрхэ намда хэнэй үгэһые би баһа хэлэхэгүйб!» –
гэжэ тэдэндэ хэлэбэ.

Үзэмэй сэсэрлиг хүлээлхэн үзэмшэд тухай хургаалта үгэ

⁹ Тиигээд Иисус иимэ хургаалта үгэ арад зондо хөөрөбэ: «Нэгэ хүн үзэмэй сэсэрлиг таряад, үзэмшэдтэ хүлһөөр орхижо, ондоо орон нютаг руу удаанаар ябаа һэн ха. ¹⁰ Жэмэсэй эдешэхэ багта үзэмэй ургасаһаа өөрын хуби абажа ерэхээр тэрэ хүн үзэмшэдтэ барлагаа эльгээбэ. Теэд үзэмшэд барлагыень зада сохёод, һөөргэнь хооһоор бусааба. ¹¹ Сэсэрлигэй эзэн хоёрдохи барлагаа үзэмшэдтэ эльгээбэ. Теэд тэдэнь барлагыень баһа сохижо, баһажа доромжолжо байгаад, юушые үгэнгүй табяа һэн. ¹² Эзэн гурбадахи барлагаа үзэмшэдтэ эльгээбэ, үзэмшэд тэрэниенй шулга нюлга сохёод, һөөргэнь намнажархиба. ¹³ Үзэмэй сэсэрлигэй эзэн бодолгото болоод: „Яаха болоо гээшэбиб? Хайрата хүбүүгээ эльгээхэ юм байна. Хүбүүемни тэдэ хүндэлхэ бээ“, – гэжэ шийдэбэ. ¹⁴ Теэд үзэмшэд хүбүүень хараад, өөһэд хоорондоо зүбшэжэ оробо. „Энэ хүбүүн эсэгынгээ эд зөөри залгамжалха. Энэение алая, тиигэбэл бүхы зөөринь манай болохо“, – гэлсэбэ. ¹⁵ Тиигээд тэдэнэр хүбүүень үзэмэй сэсэрлигһээ гаргажа алажархиба. Тиихэдэнь үзэмэй сэсэрлигэй эзэн тэдэ үзэмшэдые яаха болоноб? ¹⁶ Эзэн ерээд, тэдэ үзэмшэдые алаха, тиигээд ондоо үзэмшэдтэ сэсэрлигээ даалгаха».

Хэлэхыень шагнаһан хүнүүд: «Үгы даа, тиимэ юумэн болохогүй!» – гэлдэбэ. ¹⁷ Иисус тэндэ байгшадые хараад, иигэбэ: «Нангин Бэшэг соо: „Хэрэггүй гэжэ барилгашадай голожо хаяһан шулууниинь гэрэй гол шухала тулга шулууниинь болоо“ гэһэн үгэнүүд ямар удхатайб? ¹⁸ Тэрэ шулууе мүргэжэ унаһан хүн хаха бута унаха, тэрэ шулуун хүнэй дээрэ унаа һаа, тэрэниие низа дараха».

Алба татабари түлэхэ тухай асуудал

¹⁹ Хуули заадаг багшанар ба ахамад санаартан Иисус маниие хадхажа, энэ хургаалта үгэ хөөрөбэ гэжэ ойлгоод, тэрэ дороо тэрэниие барижа абаха гэһэн аад, улад зонһоо айба. ²⁰ Иисусай хойноһоо тагнуул табижа, үнэн сэдхэлтэд мэтээр бээ харуулжа, Иисусые үгэ алдуулан гэнэдхээжэ баряад, Римэй захирагшын эрхэ засагта тэрэниие тушааха зорилготойгоор өөһэдынгөө хэдэн хүнүүдые тэдэ эльгээбэ. ²¹ Тэдэнь билдагуушалан: «Багша аа! Ши бодото үнэниие хэлэдэгши, нюур харадаггүйш, Бурханай бодото замаар ябахые хургадагши гэжэ бидэ мэдэнэбди. ²² Бидэ Римэй хаанда алба татабари түлэхэ ёһотой гүбди, али үгы гү?» – гэжэ асуубад.

²³ Иисус тэдэнэй муу мэхые мэдээд: ²⁴ «Намда динари мүнгэ харуулагты, тэрээн дээрэ хэнэй дүрэ зураатай, хэнэй нэрэ бэшээтэй байнаб?» – гэжэ нураба. «Римэй хаанай», – гэжэ тэдэнь харюусаба. ²⁵ «Тиигээ хаа, хаанай юумые хаандань, Бурханай юумые Бурханда үгэгты», – гэжэ Иисус хэлэбэ. ²⁶ Арад зоной урда буруу юумэ хэлүүлэн барижа ядан тэдэ тагнуулшад аниргүй болобо, үшөө өөһэдынь асуудалда тиимэ сэсэн хурса харюу үгэхэдэнь ехээр гайхалдаба.

Үхөөд амидырха тухай асуудал

²⁷ Хүнүүд үхөөд амидырдаггүй гэжэ тоолодог саддукейнүүдэй зариманиинь Иисуста ерэжэ, иигэжэ хэлэбэ: ²⁸ «Багша аа, үхибүүгүй ахынгаа наһанһаа нүгшэхэдэ, тэрэнэй дүүнь бэлбэһэн эхэнэртэйнь нууха ёһотой, тиигээд тэдэнһээ гараһан үхибүүн нүгшэһэн ахынь үхибүүн гэжэ тоологдохо зэргэтэй гэжэ Моисей манда бэшэһэн байдаг. ²⁹ Зай, долоон аха дүүнэр байгаа гэе. Тэдэнэй ахань һамга абаад, үхибүүтэй болонгүй үхэшэбэ ха. ³⁰ Хоёрдохинь ахынгаа һамгатай нуугаад, үхибүүтэй болонгүй морилбо. ³¹ Гурбадахи дүүнь, мүн бэшэ дүүнэрынь һубарин тэрэ һамгыень абаад, баһа үхибүүтэй болонгүй үхэшэбэд. ³² Һүүлэй һүүлдэ тэдэнэй һамганииньшые наһа бараа. ³³ Теэд Бурханай үхэһэн хүнүүдые амидыруулхада тэрэ эхэнэр хэнэйнь һамган байхаб? Тэрэ эхэнэр долоон аха дүүнэрэй һамган байгаа бшуу».

³⁴ Иисус тэдээндэ хэлэбэ: «Энэ оршон үеын зон һамга абана, хаддамда гарана. ³⁵ Харин Бурханай амидыруулгада хүртэхэ заяатайшуул һамгашые абахагүй, хаддамдашые гарахагүй юм. ³⁶ Тэдэнэр Бурханай Эльгээмэлнүүдтэл адли болоод, хэзээшые үхэхгүй мүнхэ байха, юундэб гэбэл, тэдэнэр үхөөд амидырха бшуу. ³⁷ Тиин Моисейшые шатажа байһан һөөг модон тухай туужа соогоо үхэһэн хүнүүдэй амидырха тухай батална. Ушарынь юуб гэбэл, Моисей Дээдын Эзэниие Абраһамай Бурхан, Исаагай Бурхан, мүн Яковай Бурхан гэжэ нэрлэнэ ха юм. ³⁸ Бурхан болбол үхэһэн хүнүүдэй бэшэ, харин амиды хүнүүдэй Бурхан мүн, юундэб гэхэдэ, тэрээндэ бүгэдөөрөө амиды юм».

³⁹ Иисусай иигэжэ хэлэхэдэ, Хуули заадаг зарим багшанар: «Багша аа, ши ехэ һайнаар хэлэжэ үгэбэш!» – гэбэ. ⁴⁰ Тиин саашань тэрээнһээ юумэ нурахаяа хэншые зүрхэлбэгүй.

Бурханай табисуурта тухай асуудал

⁴¹ Иисус тэдэндэ хэлэбэ: «Бурханай табисууртые Давид хаанай үри надаһан гэжэ юундэ хэлсэдэг гээшэб? ⁴²⁻⁴³ Давид хаан өөрөө Магтаал дуунуудайнгаа ном соо:

„Дээдын Эзэн минии Эзэндэ хандажа:

Бузар дайсадыешни асаржа,

Хүлдэши мүргүүлтэрни,

Баруун таладамни нуугаарай!“ – гэжэ бэшэнэ.

⁴⁴ Зай, Давид хаан Бурханай табисууртые Эзэмни гэжэ нэрлэнэ. Тиихэдэнь тэрэ яагаад Давидай үри болохоб?» – гэжэ Иисус асууба.

Иисус Хуули заадаг багшанарһаа хэргылжэ байна

⁴⁵ Бүхы арад зоной шагнажа байхадань, Иисус шабинартаа захиба: ⁴⁶ «Хуули заадаг багшанарһаа бэеэ хэргылжэ ябаарайгты! Тэдэнэр ута суба үмдөөд ябаха, олон зоной дунда мэндэшэлүүлхэ дуратай, мүргэлэй гэртэ урдуур нууха, түрэ найрташые эгээн хүндэтэй нуури эзэлхэ дуратай байдаг. ⁴⁷ Тэдэнэр бэлбэһэн эхэнэрнүүдэй гэр хооһолдог, хүнэй харахада ехэ удаан мүргөөшэ болодог. Бурхан тэдэ Хуули заадаг багшанарые бүри аймшагтайгаар хэһээхэ юм».

Бэлбэһэн эхэнэрэй үргэл

21 ¹ Иисус тойрожо харахадаа, зарим баяшуулай үргэлнүүдээ Бурхан Һумын үргэлэй санда табижа байхые хараба. ² Нэгэ бэлбэһэн ядуу эхэнэрэй хоёр жэжэ мүнгэ тэндэ табихые хараад, ³ Иисус хэлэбэ: «Энэ үгытэй ядуу бэлбэһэн эхэнэр хэнһээш ехэ үргэл үргэбэ. ⁴ Бусад зоной үлүү гараһан юумээ асаржа санда табихадань, энэ эхэнэр үгытэй ядуу байбашые, хоолойгоо тэжээхэ бии үгы юумээ дууһан үргэбэ».

Һумын хандаргагдаха тухай

⁵ Гоё найхан үнэтэ шулуугаар, үргэлэй юумээр шэмэглэгдэһэн Бурхан Һүмэ тухай зарим хүнүүдэй хөөрэлдэхэдэ: ⁶ «Эндэ үзэжэ байһан юумэнһээтнай хожом нэгэтэ ганса шулууншые үлэхэгүй, хуу баран хандаргагдаха», – гэжэ Иисус хэлэбэ.

Зоболон гашуудал, хашан мурдэлгэ тухай

⁷ «Багша аа, тиймэ юумэн хэзээ болохо юм? Тэрэнэй болохын урда ямар дүлгэ тэмдэгүүд харуулагдахаб?» – гэжэ Иисусаа асуубад. ⁸ Иисус хэлэбэ: «Һэргэлэн байгты, хүнэй мэхэдэ бү орогты. Юуб гэхэдэ, олон хүнүүд минии нэрые зүүжэ ерэхэ: „Би Бурханай табисууртаб“, – гэжэ өһөд тухайгаа гэршэлхэ, „Зарга шүүбэрийн саг ойртобо“, – гэжэ минии нэрэһээ хэлэхэ. Тэдэнэй үгэдэ бү этигэгты! ⁹ Дайн тухай гү, али буһалгаан тухай дуулахадаа бү айгаарайгты: тиймэрхүү юумэнүүд эхиндэнь болохо ёһотой, зүгөөр тэрэ дары юумэнэй эсэс болохогүй». ¹⁰ Иисус саашань үргэлжэлүүлбэ: «Нэгэ арад нүгөө арадтаа добтолон орохо, хаан оронууд хоорондоо хёморолдон тэмсэхэ. ¹¹ Аймшагтайгаар газар хүдэлхэ, зарим газарта үхэл тахал, үлэхэлэн зоболон дэлгэрхэ. Һүртэй үзэгдэлнүүд, муу ёрото тэмдэгүүд тэнгэридэ үзэгдэхэ. ¹² Зүгөөр, эдэ бүхы юумэнүүдэй болохын урда тээ таанадые намтай холбоотой байһанайтнай түлөө барижа хааха, хашан мурдэхэ. Таанадые мургалэй гэртэ гэмнэхэ, түрмэ шорондо хааха. Таанадые хаашуулда болон зонхилогшодто абаашажа мүшхүүлхэ. ¹³ Харин энэтнай таанадай Һайн Мэдээсэл айлрадхынтнай тушаан болохо. ¹⁴ Тиигээд өһөдыгөө хамгаалжа юу хэлэхэ тухай эртэнһээ ханаагаа бү зобогты. ¹⁵ Юу хэлэхые мэдэхэ ухаа би таанадта үршөөхэб. Танай хэлэһэн юумые нэгэшье дайсантнай буруушаажа гү, али һөөргэдэжэ шадахагүй. ¹⁶ Тэрэ үедэ аба эжытнай, аха дүүнэртнай, түрэл һаданартнай, хани нүхэдтнай таанадта урбаха. Заримантнай алуулха. ¹⁷ Минии түлөө таанадые булта үзэн ядаха. ¹⁸ Гэбэшье тархиинтнай нэгэшье үһэн унахагүй. ¹⁹ Намда үнэн сэхэ байһанайнгаа ашаар таанад абарагдахат.

Иерусалим һандаргагдаха

²⁰ Иерусалимай хариин сэрэгүүдээр хүрээлээтэй байхые харахадаа, һандаржа халаха сагынь ерээ гэжэ мэдээрэйгты. ²¹ Тиихэдэ Иудейдэ байһан хүнүүд хада гүбээ рүү тэрьедээрэйгты. Хотодо байгшад бултадаа тэндэнһээ зугадажа гараарайгты. Хүдөө тосхонуудта байһан хүнүүд тэрэ хотодо бү орооройгты. ²² Юундэб гэхэдэ, Нангин Бэшэг соо хэлэгдэһэн ёһоор тэрэ „Хэһээлтын үдэрнүүд“ байха юм. ²³ Тэдэ үдэрнүүдтэ хээлитэй, хүхөөр үхибүүдтэй эхэнэрнүүдтэ ехэл гай зоболон тудаха. Газар дэлхэй дээрэ хаа-хаанагүй хүнүүд гайтайгаар зобохо, аймшагтай хэһээлтэдэ орохо бшуу. ²⁴ Зарим зон

hэлмээр таha сабшуулха, нүгөө зариманиинь хариин гүрэнүүдтэ бо-гоол болон абаашагдаха. Бусад арадуудай захирха үе сагай дүүрэтэр хариин зон Иерусалим хотые гэшхэжэ дэбhэжэ байха.

Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнэй заларан ерэхэ тухай

²⁵ Тиихэдэ нара харатай, одо мүшэдтэй ойлгогдохогүй юумэнүүд болохо, газар дэлхэй дээрэхи хүн зон эжэ эхиеэ алдаха, уһан далай оёороороо долгилжо, аймшагтай үер халиха. ²⁶ Тиигээд галаб эрьехэнь гэжэ айһан зон ухаа мэдээгээ алдаха, юундэб гэхэдэ, тэнгэрийн хүсэнүүдшые тэнсүүриее алдаха бшуу. ²⁷ Эгээл тэрэ үедэ үүлэ дамжан Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнэй агуу хүсэтэйгөөр, алдар солотойгоор газарта буужа ябахань харагдаха. ²⁸ Эдэ бүгэдэ юумэнүүдэй бээлжэ эхилхэдэ таанад хүл дээрээ бодожо, толгойгоо үргөөрэйгты, юундэб гэхэдэ, абарагдаха сагтнай ерэбэ гээшэ».

Боди модонһоо абтаһан үльгэр жэшээ

²⁹ Удаань Иисус тэдэндэ иимэ хургаалта үгэ хөөрэбэ: «Таанад боди модон болон ондоо олон мододые абаад үзэгты. ³⁰ Модоной набша намаагайнь һалбархада, зунай саг дүтэлбэ гэжэ мэдэдэгта. ³¹ Тон тиигэжэл минии түрүүн хэлэһэн юумэнүүдэй болохые үзэхэдөө, Бурханай хаан түрын мандахань бүри ойртоо гэжэ мэдэхэт. ³² Мүнөө ажамидаржа байһан хүнүүдэй бултанайнь үхэжэ үрдегүй байхада минии таанадта хэлэһэн бүхэн тохёолдохо гэжэ таанадта баталан хэлэнэб. ³³ Огторгой тэнгэри, газар дэлхэйшые хүнэн халаха, харин минии хэлэһэн үгэнүүд мүнхэ оршохо.

Һэргэлэн байгты

³⁴ Хүлээгээгүй байгартнай занга мэтээр тэрэ сагай гэнтэ дээрэтнай буужа таанадые барихагүйн тула архи далгада шунангүй, хубиингаа хэрэгтэ дашуурангүй, бээ эртэнһээ бэлдэжэ байгаарайгты. ³⁵ Ушарынь юуб гэбэл, газар дэлхэй дээрэ ажамидарһан хүн амитанда бултандань тэрэ саг гэтэн гэнтэ ерэхэ бшуу. ³⁶ Тэрэ сагта тохёолдохо хамаг аюул дабажа гарахын тула, Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүнэй урда таатай зохистой байхын тула үргэлжэ зальбаржа, һэргэг хёрхо байгты!»

³⁷ Иисус үдэртөө Бурхан Һүмэ соо хургаалаа номнодог, һүүлээрнь Элеон хадада гаража, һүни үнгэргэдэг байгаа. ³⁸ Тиигээд эртэ үглөөнһөө хамаг зон хургаалыень шагнахаяа Бурхан Һүмэ соо суглардаг байгаа.

Иисусые алаха гэхэн нюуса хэлсээн

22 ¹Энээбэригүй Хилээмэнэй Һайндэр, ондоогоор хэлэбэл Паасхын Һайндэр дүтэлжэ байгаа. ²Түрүү санаартан, Хуули заадаг багшанар арад зонһоо айжа байһан дээрэһээ Иисусые нюусаар алаха арга бэдэржэ байба.

Иуда Иисусые барижа үгэхөөр болоно

³Арбан хоёр шабинарайнь нэгэн Искариот гэгдэдэг Иудын доосоо Сатана ороһон байгаа. ⁴Тиимэхээ тэрэ Иисусые хайшан гэжэ барижа үгэхэ тухайгаа түрүү санаартан болон харуулай дарганартай зүбшэхээ ошобо ха. ⁵Тэдэнь ерэнхэндэнь ехээр баярлажа, Иудада мүнгэ үгэхэ болобо. ⁶Тиигээд тэрэ Иисусые хүнэй үгэдэ барижа үгэхэб гэжэ үгээ үгөөд, аятай саг дайралдуулхые оролдоно.

Шабинар Һайндэрэй шэрээ заһана

⁷Энээгдээгүй хилээмэнэй Һайндэр боложо, Бурхан Һүмэдэ Паасхын хурьга гаргаба. ⁸«Ошожо, хамта эдихэ Паасхын хоол бэлдэгты», – гэхэн даабаритайгаар Иисус Пётр Иоанн хоёр шабияа эльгээбэ. ⁹«Хоол хаана бэлдэхэбибди?» – гэжэ тэдэнь һураба. ¹⁰Иисус иигэбэ: «Иерусалим хото ороходотнай, домбо соо уһа абажа ябаһан хүн дайралдаха, тэрэниие дахаад ябаарайт. Тэрэ хүнэй ороһон гэртэ ороод: ¹¹„Багшамнай шамда эльгээгээ. Шабинартаяа хамта Паасхын хоол ямар таһалгада барихабибди?“ – гэжэ гэрэй эзэнһээ асуугаарайгты. ¹²Тэрэтнай танда ехэ уужам, зохидоор түхээрэгдэһэн таһалга дээдэ дабхарта харуулжа үгэхэ. Тэндэл шэрээгээ заһагты».

¹³Хоёр шабинь ошожо, Иисусай хэлэһэн бүхы юумые оложо, Паасхын хоол бэлдэбэ.

Дээдын Эзэнэй Үдэшин хоол

¹⁴Һайндэрлэхэ саг ерэжэ, Иисус арбан хоёр элшэнэртэйгээ хоол барихаяа һууба. ¹⁵Иисус шабинартаа хэлэбэ: «Ехэ зоболондо орохынгоо урда тээ Паасхын энэ хоол таанартаяа барихые би тон ехээр хүсэһэн байнаб. ¹⁶Юуб гэхэдэ, Бурханай хаан ороной оршотор би Паасхын хоол дахин барихагүйб гэжэ хэлэхэ байнаб».

¹⁷Иисус аяга абажа, Бурханда баяр баясхалан хүргөөд: «Таанад энэниие хубаагаад уужархигты. ¹⁸Энээнһээ хойшо Бурханай хаан ороной оршотор архи дарһа уухагүйб гэжэ таанадтаа хэлэхэ байнаб».

¹⁹ Иисус зүгэм хилээмэ абаад, Бурханда баяр баясхалан хүргөөд, хилээмээ хухалжа, шабинартаа хубаагаад: «Энэтнай танай тулада үргэл болохо бэе махабадни гээшэ. Намайе дурсан энээние эдижэ байгаарайгты», – гэжэ хэлэбэ. ²⁰ Хоол баринанайнгаа хүүлдэ Иисус дархатай аяга абаад хэлэбэ: «Энэ болбол танай түлөө адхарха минии шуһаар баталагдаһан Шэнэ Хэлсээнэй аяга гээшэ. ²¹ Намайе барижа үгэхэ хүн энэ шэрээдэ намтай хамта һууна. ²² Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн уридшалан заяагдаһан ёһоор ами наһаа үгэхэнь, зүгөөр тэрэниие барижа үгэһэн хүн аймшагтай гай зоболон амсаха». ²³ Шабинарынь: «Хэмнай багшадаа урбахань гээшэб?» – гэжэ бэе бээһээ һуража эхилбэ.

Хэмнай агууехэб гэхэн зүрилдөөн

²⁴ Тэдэнэр эгээн агууехэмнай хэн бэ гэжэ хоорондоо арсалдажа оробо. ²⁵ Иисус хэлэбэ: «Бусад арадуудай хаашуул албатанаа зонхилжо байдаг, хүр хүсэтэй засаглагшад өөһэдыгөө улад зоной нүхэр гэжэ нэрлэдэг. ²⁶ Харин таанад тэдэниие бү нажаагты: таанадай агууехэтнай эгэл юрын хүн байха ёһотой; хүтэлэгшэтнай зарасада адли байха ёһотой. ²⁷ Хүнүүд хэниие дээгүүр гэжэ тоолодог бэ, хоол барижа байһан хүниие гү, али тэрээндэ заруулжа байһан хүниие гү? Хоол барижа байһан хүниие шухала гэжэ бододог бээ даа! Харин би танай дунда зарасада мэтэ байнаб. ²⁸ Таанад булта минии зоболон амсахада намтай байһан хүнүүд болонот. ²⁹ Хаандал адли захирха эрхэ Эсэгымни намда үгэһэндэл адли бишье таанадта хаандал адли захиржа байха эрхэ үгэнэб. ³⁰ Таанад хаан орондомни шэрээдэмни һуугаад, намтай эдижэ, уужа байхат. Таанад хаан шэрээдэ һуугаад, Израилиин арбан хоёр угсаатаниие шүүбэрилхэт».

Иисус Симон-Пётрой арсаха тухай уридшалан хэлэнэ

³¹ Тиигээд Иисус хэлэбэ: «Симон аа, Симон, шагна даа намайе! Таряашанай орооһо нагшан мэхинэнэһэ илгадагтал адляар шолмос хүн бүхэниетнай туршажа шалгаха эрхэ өөртөө шаардаба. ³² Гэбэшье, Симон, этигэл хүзэгэйншни буурахагүйн тула би зальбарааб. Тиигээд ши намдаа бусажа ерэхэдээ, аха дүүнэрээ зоригжуулан батадхаарай!» ³³ «Эзэмни, би тантай хамта түрмэдэшье орохоор, ами бээшье үгэхөөр бэлэнби!» – гэжэ Пётр Иисуста харюусаба. ³⁴ «Пётр, шамда хэлэнэб, энэ үдэр эрэ тахяагай дуугархаһаань урда ши намһаа гурба дахин арсахалши даа», – гэжэ Иисус хэлэбэ.

Туулмаг, сумаа, хэлмэ тухай

³⁵ «Таанадые туулмаг сумаагүйгөөр, гуталгүйгөөр хүн зондо номнохыетнай эльгээхэдэмни, юумээр дуталдаа хэн гүт?» – гэжэ Иисус шабинарһаа һураба. «Юугээршые дуталдаагүй хэмди!» – гэжэ тэдэнь харюусаба. ³⁶ «Харин мүнөө туулмагтай хүн туулмагаа, сумаатай хүн сумаагаа абагты. Хубсаһа хунараа худалдаад, хэлмэ худалдажа абагты. ³⁷ Юундэб гэхэдэ, Нангин Бэшэг соо: „Хүнүүд тэрэниие зэмэтэн гэжэ тоолобо“, – гэжэ нам тухай бэшэгдэһэн үгэ бээлхэнь гэжэ танда хэлэнэб», – гээд Иисус хэлэбэ. ³⁸ «Эзэн, эндээ хоёр хэлмэтэй байнабди», – гэжэ шабинарын хэлэбэ. «Тэрэтнай болохо», – гэжэ Иисус харюусаба.

Иисус Элеон хада дээрэ зальбарна

³⁹ Иисус хотоһоо гаража, заншалта ёһоороо Элеон хада гараба. Шабинарыншые хамта ябалсаа. ⁴⁰ Хада дээрэ гараад: «Хорхойтуулгада абтахагүйн тула зальбарагты!» – гэжэ Иисус шабинартаа хэлэбэ.

⁴¹ Тиигээд Иисус шэдэһэн шулуунай хүрэхэ зайда тэдэнһээ холодожо, үбдэглэн һуугаад, Бурхандаа мүргэбэ: ⁴² «Эсэгэ Бурхамни, хэрбээ хүсэбэл, энэ аягаһаа амсуулангүй, иимэ ехэ зоболон намһаа зайлуулыш даа! Гэбэшые энэ минии мэдэхэ хэрэг бэшэ, өөрыншни эрхэ хүсэлөөр болог лэ». ⁴³ Тэнгэриһээ Бурханай Эльгээмэл ерэжэ, зоригын үргэбэ. ⁴⁴ Иисус дабашагүй гашуудалда абтажа, улам ехээр зальбарба; хүлһэниинь шуһанай дуһал мэтээр газарта унан байба.

⁴⁵ Мүргэлөө дүүргээд, хүл дээрээ бодожо, шабинартаа бусажа ерэхэдэнь, тэдэнь ехээр уйдаһандаа унташанхай байгаа. ⁴⁶ «Юундэ унтанабта? Бодогты! Хорхойтуулгада абтахагүйн тула зальбарагты!» – гэбэ.

Иисусые бариба

⁴⁷ Иисусай иигэжэ хэлэжэ байтарнь, арбан хоёр шабинарайнь нэгэн болохо Иудын хүтэлбэри доро хүн зон ерэбэ. Иудын Иисусые таалаха гэжэ дүтэлхэдэнь, ⁴⁸ Иисус тэрээнһээ: «Иуда аа! Ши Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүниие таалан барижа үгэнэ аалши?» – гэжэ һураба.

⁴⁹ Хажуудань байһан шабинарын юунэй болохоо байһые ойлгоод: «Эзэн аа! Эдээниие хэлмээрээ сабшахамнай гү?» – гэжэ асууба.

⁵⁰ Нэгэ шабинь добтолон, ахамад санаартын зарасын баруун шэхые хэлмээрээ таһа сабшажархиба. ⁵¹ «Болигты, хүрөө!» – гэжэ Иисус хэлээд, зарасын шэхые гараараа хүрөөд эдэгээбэ.

⁵² Ойронь ерэхэн түрүү санаартанда, Бурхан Һүмын харуулай дарганарта, ахаматуудта хандажа, Иисус иигэжэ хэлэбэ: «Таанар дээрмэшэниие барихаяа гарһандал хэлмэ, шиидам хаднагтайгаар намайе барихаяа ерэбэ гүт? ⁵³ Теэд үдэр бүхэн таанадтай хамта Бурхан Һүмэ соо байхадамни намайе бариха гэжэ забдаагүй хэнта. Харин мүнөө харанхы хара хүсэнэй эээрхэхэдэ, танай саг ерээ гээшэ».

Пётр Иисусаа арсаба

⁵⁴ Иисусые барижа, ахамад санаартын гэртэ абаашаба. Пётр зай баряад хойноһоонь гэтэн ябаа. ⁵⁵ Гэрэй хашаа соо ехэ түүдэг аһаажа, зарасанарай тойроод хуухадань, Пётр тэдэнэй дунда хуулсаба. ⁵⁶ Нэгэ зараса эхэнэр галай хажууда хууһан Пётрые анхаралтайгаар хараад, хайнаар шэртэһэнэйнгээ удаа: «Энэ хүн баһа Иисустай суг ябадаг хэмнай», – гэжэ хэлэбэ. ⁵⁷ Пётр буруушаажа: «Эхэнэр аа, би тэрэниие мэдэхэшьегүйб!» – гэжэ хэлэбэ. ⁵⁸ Удангүй ондоо нэгэ хүн Пётрые хараад: «Ши тэдэнэй нэгэн ха юмши», – гэжэ хэлэбэ. Тиихэдэнь: «Эрэ хүн аа, би тэдэнэй нэгэн бэшэб!» – гэжэ Пётр мэлзэбэ. ⁵⁹ Нэгэ сагай үнгэрһэн хойно ондоо нэгэ хүн: «Нээрээшье, энэ хүн тэрээнтэй ябаа хэн. Тиигээдшье Галилейн хүн байна», – гэжэ һалан хандангүй хэлэжэ оробо. ⁶⁰ «Эрэ хүн аа, юун тухай хэлэнэш? Би шамайе ойлгоногүйб!» – гэжэ Пётр хэлэбэ. Иигэжэ хэлэхэтэйнь адли эрэ тахья донгодобо.

⁶¹ Дээдын Эзэн эрьежэ, Пётр тээшэ хараад абаба. Тиихэдэнь: «Эрэ тахьягай дуугархаһаань урда ши намһаа гурба дахин арсахалши даа», – гэжэ хэлэһыень Пётр ханаандаа оруулаадхиба. ⁶² Тиигээд тэндэһээ гараад, гунигтайгаар уйлаба.

Иисусые наада бариба, сохибо

⁶³ Иисусые харууһалжа байһан хүнүүд тэрэниие наада бариба, тиигээд сохибо. ⁶⁴ Тэрэнэй нюдыень боогоод, нюурыень альгадан: «Шамайе хэн сохёоб, хэлэл даа!» – гэлдэбэ. ⁶⁵ Гэхэ мэтээр Иисусые тэдэнэр нилээд удаан наадалба, шоолобо, доромжолбо.

Иисусые Зүблэлэй гэшүүд мүшхэнэ

⁶⁶ Тиигээд үдэр болоходо ахамдууд, түрүү санаартан, Хуули заадаг багшанар сугларжа, зүблөө хэбэ. Тэрэ Зүблэлэй гэшүүдтэ Иисусые асарба. ⁶⁷ «Манда хэлэ даа, ши Бурханай табисуурта гүш?» – гэжэ тэдэ һурабад. «Танда хэлээшье наам, таанад этигэхэгүйт. ⁶⁸ Юумэ һураашье наам, таанад харюусахагүйт. ⁶⁹ Зүгөөр энэ сагнаа хойшо Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн Һүр жабхаланта Бурханай баруун талын хүндэтэ һурида һууха», – гэжэ Иисус харюусаба. ⁷⁰ «Тиихэдээ ши Бурханай Хүбүүн болоно гүш?» – гэжэ булта асууба. «Хэн байһыемни таанад өөһэдөө хэлэнэт», – гэжэ Иисус тэдээндэ харюусаба. ⁷¹ «Манда үшөө ямар гэршэлгэ хэрэгтэй юм? Бидэ өөһэдөө хэлэһыень булта дуулаабди», – гэжэ тэдэнэр хэлэбэ.

Иисус Пиладай урда

23 ¹ Зүблэлэй гэшүүд булта бодожо, Иисусые Пиладта абаашаад: ² «Энэ хүн арад зонииемнай үймүүлнэ, худхуулна: Римэй хаанда алба татабари түлэхые хорино, өөрыгөө Бурханай табисууртаб гэжэ нэрлэнэ», – гэжэ тэрэниие зэмэлжэ эхилбэ. ³ «Ши еврейнүүдэй хаан гүш?» – гэжэ Пилат Иисусаа һураба. «Ши тиигэжэ хэлэнэш», – гэжэ Иисус тэрээндэ харюусаба. ⁴ «Энэ хүниие зэмэлхээр ямаршы баримта олоногүйб», – гэжэ Пилат түрүү санаартанда ба арад зондо хэлэбэ. ⁵ «Энэтнай хүн зониие үймүүлхэ, хүлгөөхэ үгэ Галилейһээ эхилээд, эндэ хүрэтэр бүхы Иудей соогуур тараажа ябана бшуу», – гэжэ тэдэнь үсэдөөр хэлэбэ.

Иисус Иродэй урда

⁶ Иигэжэ хэлэхыень шагнаад: «Энэ хүнтнай Галилейн юм гү?» – гэжэ Пилат һураба. ⁷ Иисусые Иродэй захирдаг можоһоо ерэнэн хүн байна гэжэ мэдэхэдээ, Ирод хаандань эльгээбэ. Эгээл тэрэ үедэ Ирод өөрөө Иерусалим ерээд байгаа. ⁸ Иисусые харахадаа, Ирод ехэтэ баярлаба, юундэб гэхэдэ, урдань тэрээн тухай дуулаһан, тэрэниие хараһайб гэжэ үнинэй хүсэдэг һэн. Ямар нэгэн гайхамшагша хэрэг бүтээхыень үзэхэ гэжэ найдадаг байгаа. ⁹ Ирод тэрээнһээ олон юумэ асууба, теэд Иисус тэрээндэ харюу үгэбэгүй. ¹⁰ Хажуудань байһан түрүү санаартан ба Хуули заадаг багшанар Иисусые хатуугаар зэмэлжэл байба. ¹¹ Ирод сэрэгшэдтээ хамта Иисусые баһан доромжолоод, хаанай хубсаһа үмдэхүүлжэ,

Пиладта һөөргэнь эльгээбэ. ¹² Энээнэй урда тээ хоорондоо дайсан харша байһан Ирод Пилат хоёр тэрэ үдэрһөө ехэ хани нүхэд болоо бэлэй.

Иисусые үхэлэй саазада хүртөөбэ

¹³ Пилат түрүү санаартаниие, ноёдые, арад зониие дууджа хэлэбэ: ¹⁴ «Израилиин зониие үймүүлжэ ябана гэжэ зэмэлэн, таанад энэ хүниие намда асарбат. Харин би танай хараһаар байтар мүрдэлгэ хэхэдээ, танай тохohon тиимэ зэмэтэй байһыень тодоруулбагүйб. ¹⁵ Тиихэдэ Ирод хааншые зэмыень олонгүй, энээниие намда эльгээгээ. Энэ хүн саазада хүртэхөөр ямаршые муу юумэ хээгүй. ¹⁶ Тиимэ хадань, энэ хүниие хэхээгээд, табихаб», – гэжэ Пилат хэлэбэ. ¹⁷ Пилат Паасхын һайндэрэй хүндэлэлдэ түрмэдэ байһан нэгэ хүниие арад зоной эрилтээр сүлөөлхэ ёһотой байгаа. ¹⁸ Теэд бүхы зон: «Энээниие саазалагты, харин Бараббые манда табигты!» – гэжэ хашхаралдаба. ¹⁹ Иерусалим хотодо буһалгаан үүсхээд, хүнүүдые алаһанайнь түлөө Бараббые шорондо хаһан байгаа. ²⁰ Иисусые табиха хүсэлэнтэй Пилат дахяад зондо хандажа, үгэ хэлэбэ. ²¹ «Тэрээниие хэрээһэндэ хада, хэрээһэндэ хада!» – гэжэ тэдэнь хашхаралдаба. ²² «Ямар гэмтэй юумэ тэрэ хээб? Саазада хүртэхөөр гэмтэй байһыень би тодоруулаагүйлби. Тиимэхээ энээниие хэхээгээд лэ табихаб», – гэжэ Пилат гурбадахия тэдээндэ хэлэбэ. ²³ Гэбэшые тэндэ байһан зон Иисусые хэрээһэндэ хадажа алаха ёһотой гэхэн эрилтэ табижа, шангаар хашхаралдаба. Саашадаа тэдэнэй хашхаралдаан улам шангадажа байгаа. ²⁴ Тиимэхээ Пилат тэдэнэй эрилтые дүүргэхэ гэжэ шийдэбэ. ²⁵ Буһалгаа татажа, хүнүүдые алаһанай түлөө түрмэдэ хуужа байһан Барабба гэгшые Пилат зоной шаардаһан ёһоор табиба, харин Иисусые тэдэ зоной хүсэхэн ёһоор саазада хүртөөхэ болобо.

Иисусые хэрээһэндэ хадаба

²⁶ Иисусые сэрэгшэдэй абаад ябахадань, замдань Кириной нютагай Симон гэжэ хүн хээрэ ажаллаад бусажа ябаа. Тэрээндэ хэрээһэн эргэлүүлээд, Иисусай хойноһоо ябуулба.

²⁷ Иисусай хойноһоо тоолошогүй олон хүн зон дахажа, эхэнэрнүүдын тэрээниие хайрлаһандаа үбсүүгээ шаан уйлалдаба. ²⁸ Иисус тэдээн тээшэ эрьен, иигэжэ хэлэбэ: «Иерусалим хотын эхэнэрнүүд, намайе хайрлажа бү уйлалдагты; өөһэдыгөө хайрлажа, үхибүүдээ хайрлажа бархиралдагты. ²⁹ „Хэбэлдээ үри бүрилдүүлээгүй, үхибүү

түрөөгүй, хүхөө хүхүүлжэ үзөөгүй эхэнэрнүүд амар жаргалтай!“ – гэхэ саг ойртожо байна. ³⁰Тиимэ сагай ерэхэдэ: „Дээрэһээмнай уныт“ гэжэ хада уулануудта, „Маниие хоргодуулыт“ гэжэ толгой гүбээнүүдтэ хүнүүд хандаха. ³¹Зэмэгүй хүнтэй тиимэ юумэнэй боложо байхада зэмэтэй хүнтэй юун болохоб гэжэ һананат?»

³²Иисустай хамта үшөө хоёр хүниие – хоёр гэмтэниие саазалхаяа абаашаа. ³³«Хохимой» гэдэг газарта ерээд, тэрэниие хэрээһэндэ хадаба, харин нүгөө гэмтэдэй нэгыень баруун таладань, нүгөөдыень зүүн таладань хэрээһэндэ хадажархиба. ³⁴«Эсэгэ Бурхамни, эдэниие хүлисэ, юундэб гэхэдэ, эдэ юуш хэжэ байһанаа өөһэдөө мэдэнэгүй», – гэжэ Иисус зальбарба.

Харин саазалагшад жээрэб татажа, хубсаһыень дундаа хубаажа абаба. ³⁵Арад зоной хаража байтар еврейнүүдэй ноёд: «Бурханай табисуурта юм наа, бусадые абарһандаал адли өөрыгөө абарыш!» – гэжэ доромжолон хэлэбэ. ³⁶Сэрэгшэдшые элдэбээр баһажа, хямдахан гашуун архи үгэхэ зуураа: ³⁷«Хэрбээ ши еврейнүүдэй хаан юм наа, өөрыгөө абарыш!» – гэлдэбэ.

³⁸Иисусай дээрэнь «Энэ еврейнүүдэй хаан» гэжэ грек, рим, еврей хэлэнүүдээр бэшэгдэһэн хабтагай үлгөөтэй байгаа хэн. ³⁹«Ши Бурханай табисуурта бэшэ аалши? Өөрыгөөшые, маниешые абарыш!» – гэжэ хэрээһэндэ хадуулһан гэмтэнэй нэгэн Иисусые шоглон баһаба. ⁴⁰Харин нүгөөдэхинь тэрэ нүхэрөө зэмэлэн: «Өөрөө саазалуулжа байһан аад, иигэжэ дуугархаяа Бурханһаа айнагүй аалши? ⁴¹Ехэ гэм хэһэн маниие зүб иигэжэ хэһээжэ байна, харин энэ Иисус ямаршые муу юумэ хээгүй», – гэбэ. ⁴²Тиигээд Иисуста хандажа: «Иисус аа, ши Хаан шэрээдээ һуухадаа намайе һанажа байгаарай», – гэжэ тэрэ хэлэбэ. ⁴³«Мүнөөдэр ши намтай диваажан орондо ошолсохош гэжэ шамда үнэниие хэлэнэб!» – гэжэ Иисус тэрээндэ харюусаба.

Иисус ами табиба

⁴⁴Хахад үдэр боложо байгаа. Гэнтэ бүхы газар дэлхэй дээрэ үдын гурбан саг болотор шэб харанхы болошобо: ⁴⁵наран хиртэшэбэ. Тиигээд Бурхан Һүмэдэ хоёр хүшэрын нэгэниинь тэг дундуураа шуу хахарба. ⁴⁶«Эсэгэмни, шинии мэдэлдэ хүнэһөө ябуулнаб!» – гэжэ Иисус шанга гэгшээр үгэлбэ. Тиигээд тэрэ ами табиба.

⁴⁷Эдэ бүгэдые хараһан зуунай дарга Бурханиие алдаршуулан магтаад: «Энэ хүн үнэхөөрөө үнэн сэдхэлтэн байгаал даа», – гэбэ.

⁴⁸ Аймшагтай үзэхэлэн һонирхон харахаяа эндэ сугларһан бүхы хүн зон болоһон бүгэдые хаража сошолдон, үбсүүгээ шаажа уйлалдаһаар гэр гэртээ тарабад. ⁴⁹ Иисусые таниха мэдэхэ зон, Галилейһээ тэрэниие дахажа ерэнэн эхэнэрнүүд тээ холохоно зогсоод, хуу хаража байгаа һэн.

Иисусые хүдөөлүүлбэ

⁵⁰⁻⁵¹ Тэндэ баһа Иудей можын Аримафей хотын Иосиф гэдэг хүн байба. Тэрэ үнэн сэхэ, сагаан сэдьхэлтэй хүн Бурханай хаан оронной мандахые ехэл хүлээжэ байгаа. Тэрэ баһа Зүблэлэй гэшүүн аад, Зүблэлэй гаргаһан шийдхэбэриие, үйлэдэһэн хара хэрэгые яашье зүбшөөжэ шадахагүй байба. ⁵² Тэрэ Пиладта орожо, Иисусай бэе үгэхыень гуйба. ⁵³ Тиигээд хэрээһэнһээ Иисусай шарилые буулгажа, бүдөөр орёогоод, хабсагайда түнхигдэһэн, урдань хэнэйшые хэбтээгүй агы нүхэндэ абаашажа хадаглаа һэн. ⁵⁴ Тэрэ үдэр болбол субботын бэлэдхэл үдэр, пятница байгаа.

⁵⁵ Галилейһээ Иисустай ерэлсэһэн эхэнэрнүүд Иосифой мүрөөр ошожо, түнхинэгдэһэн агы нүхэ, Иисусай шарилай тэндэ хадаглагдахые хараба. ⁵⁶ Тиигээд тэдэнэр гэртээ харижа, элдэб янзын хангалтай ургамалай тоһо бэлдэбэ.

Тээд субботодо тэдэнэр Хуулиин зааһан ёһоор амарба.

Иисусай амидыралга тухай

24 ¹ Гарагай нэгэнэй, воскресениин эртэ үглөөгүүр тэдэ эхэнэрнүүд бэлдэһэн хангалтай тоһоёо абаад, агы нүхэн хуурсагта ошобо. ² Агы нүхэнэй амһарые бүтүүлһэн үхэр шулуун хажуу тээшээ болгогдоһон байба. ³ Ороходонь, Эзэн Иисусай шарил байбагүй. ⁴ Эхэнэрнүүдэй гайхалдажа, юуш гэжэ бодохо ойлгохоёо болёод байтар, ялалзама сагаан хубсаһатай хоёр хүн бии болобо. ⁵ Эхэнэрнүүдэй айн хүрдэжэ, уруугаа харан зогсоходо, тэдэ хоёр хэлэбэ: «Амиды хүниие юундэ үхэнэрнүүдэй дунда бэдэрээбта? ⁶ Тэрэтнай эндэ үгы, тэрэтнай амидыраа. Бүри Галилейдэ байхадаа таанадта юун гэжэ хэлэһыень ханагты. ⁷ „Хүн түрэлхитэнэй Хүбүүн нүгэлтэ хүнүүдэй гарта тушаагдаад, хэрээһэндэ хадуулха, тиигээд гурбадахи үдэртөө амидырха“, – гэжэ тэрэ хэлээ һэмнай». ⁸ Тиигэхэдэнь эхэнэрнүүд Иисусай хэлэһэн үгы ханаандаа оруулба.

⁹⁻¹⁰ Магдалай Мария, Иоаннай, мүн Яковай эхэ Мария болон бусад хэдэн эхэнэрнүүд агы нүхэн хуурсагта ошоһон хүнүүд байгаа.

Тэдэнэр агыһаа бусаһаар үзэһэн хараһан юумээ Иисусай арбан нэгэн дүтын шабинартань, мүн бусад олон хүн зондо дуулгаба. ¹¹ Һамгад дэмы юумэ шашана гээд, элшэнэр этигэбэгүй. ¹² Зүгөөр Пётр һууриһаа бодоод, агы нүхэн тээшэ гүйжэ ошобо. Тонгойжо харахадань, орёһон бүдынь лэ байба. Ямар һонин юумэн болооб гэжэ гайхаһаар тэрэ гэртээ бусаба.

Иисус хоёр шабинартаа харагдаба

¹³ Тэрэл үдэр Иисусай хоёр шабинарынь Иерусалим хотоһоо арбан хоёр модоной зайтай Эммаус тосхон ошобо. ¹⁴ Тэдэ хоёр болоһон ушарнууд тухай бодожо, хоорондоо хөөрэлдэжэ ябаа. ¹⁵ Иигэжэ дуугаралсажа, зүбшэжэ ябахадань, Иисус өөрөө хажуудань ерэжэ, тэдэнтэй хамта ябалсаба. ¹⁶ Зүгөөр тэдэ шабинарай нюдэниинь бүрэглөөд, тэдэ тэрэниие танибагүй.

¹⁷ «Энэ юун тухай замдаа хөөрэлдэжэ ябанабта?» – гэжэ Иисус тэдээнһээ һураба. Уй гашуудалда дарагдаад ябаһан тэдэ хоёрынь зогсобо. ¹⁸ «Эдэ үдэрнүүдтэ Иерусалим хотодо болоһон ушарнууд тухай шил гансаараа дуулаагүй ябана гүш?» – гэжэ тэдэ хоёрой Клеопа гэдэгынь Иисусаа һураба. ¹⁹ «Ямар ушарнууд юм?» – гэжэ харгынь хани урдаһаань асууба. Тиихэдэнь тэдэнэр иигэжэ хөөрөбэ: «Эдэ бүхы ушарнууд Назарет хотын Иисустай тохёолдоо. Бүтээнһэн үйлэ хэрэгүүдээрээ, айладхаһан юумэнүүдээрээ тэрэ Бурханда болон хүн зондо таатай, хүр хүсэтэй лүндэншэ байһанаа харуулаа. ²⁰ Тиигээд манай түрүү санаартан, ноёд дарганар тэрэниие барижа, үхэлэй саазада хүртөөжэ, хэрээһэндэ хадаа юм. ²¹ Харин тэрэ хүн Израилиин арад түмэниие Римэй хаанай дарлалтаһаа сүлөөлхэ гэжэ бидэ найдадаг байгаабди. Тиин тэрэ бүгэдын болоһоор гурбадахи үдэр ябажа байна. ²² Манай хэдэн эхэнэрнүүд бидэниие ехэтэ гайхуулба: үглөөгүүр эртэ хүдөөлүүлһэн агыдань ошожо харахадань, ²³ Иисусай шарил агы нүхэн хуурсагтаа байбагүй. Тэндэ Бурханай хоёр Эльгээмэлынь эхэнэрнүүдтэ үзэгдэжэ, „Иисус амиды!“ – гэжэ хэлэһэн байгаа. ²⁴ Бидэнэй зариманай шулуун хуурсагтань ошожо харахада, эхэнэрнүүдэй хэлээшэ үнэн байба. Харин өөрыень хараагүйбди».

²⁵ «Лүндэншэдэй уридшалан айладхаһан бүхы юумэндэ этигэхэ талаар мохоо модохир, тэнэг амитад аа! ²⁶ Алдаршахынгаа урда тээ Бурханай табисуурта иимэ зоболон үзэхэ ёһотой гэжэ мэдээгүй аалта?» – гэжэ Иисус тэдээндэ хэлэбэ. ²⁷ Тиигээд Моисейһээ эхилээд,

бүхы лүндэншэдэй өөр тухайнь Нангин Бэшэг соо хэлэһэн зүйл-нүүдые тэдэ хоёрто тайлбарилжа үгэбэ.

²⁸Тэдэнэр зорихон тосхондоо хүрэжэ ерэбэ. Иисусай саашаа ябаха гэхэн хэбэр үзүүлхэдэнь, ²⁹нүгөө хоёрын: «Орой боложо, нара орохоёо байна ха юм, бидэнтэй үлэ», – гэжэ Иисусые аргадаба. Тиин Иисус тэдэнээр үлэжэ, айлда оролсобо. ³⁰Тэдэнтэй хамта эдеэлхээе нуухадаа, Иисус хилээмэ гартаа абажа зальбараад, хухалжа нүгөө хоёртоо үгэбэ. ³¹Бүрэглэһэн нюдэниинь наял нээгдэжэ, тэдэ хоёр багшайа таниба. Тэрэ дороо Иисус харагдахаяа болишоо хэн. ³²«Харгыдамнай багшын дуугаржа ябахата, Нангин Бэшэг соо хэлэгдэһые нээн тайлбарилхадань, зүрхэ сэдхэлнай хүлгөө бэшэ хэн гү?» – гэжэ тэдэнэр бэе бээдээ хэлэбэ. ³³Тэрэ бэээрээ тэдэнэр бодожо, Иерусалим хотоёо бусаба.

Тиигээд арбан нэгэн элшэнэрэй, мүн бусадшые хамта ябалсагшатай суглараад байхадань тэдэнэр орожо ерэбэ. ³⁴«Дээдын Эзэн үнэхөөрөө амидыраад, Симондэ үзэгдээ», – гэжэ бүлэг зон орожо ерэхэн хоёрто хөөрэбэ. ³⁵Ээлжээндээ тэдэ хоёр харгыда ябахадань юунэй болоһон тухай, хилээмэ хухалжа үгэхэдэнь лэ Иисусые таниһан тухайгаа хөөрэбэ.

Иисус шабинартаа ерэбэ

³⁶Иигэжэ хөөрэжэ байхадань, Иисус өөрөө хажуудань бии боложо: «Амгалан тайбаниие таанадта айладханаб!» – гэжэ хэлэбэ. ³⁷Хии үзэгдэл харанабди гэжэ бодоһон шабинарын ехээр сошожо, айн хүрдэбэ. ³⁸«Юундэ маргаба сошобот? Сэдхэл зүрхэндэтнай юундэ хэжэг уурхайлбаб? ³⁹Энэ гарым, хүлым харыг. Би өөрөөлби. Намае баряад үзэгты, бодото бэээрээ байхыем харыг: хии үзэгдэл хаа, бэе махабадгүй, яһагүй байха хэм», – гэжэ хэлэбэ. ⁴⁰Тиигээд Иисус тэдээндээ гар хүлөө харуулба. ⁴¹Шабинарайнгаа ехээр баярлажа, үшөөл этигэжэ ядан, гайхалсажа байхата: «Эндэтнай ямар нэгэ эдихэ юумэн байна гү?» – гэжэ Иисус нураа. ⁴²Шабинарын тэрээндээ нэгэ хэршэмэг сонгоһон загаһа үгөө. ⁴³Тэрээниен абаад, Иисус хараһаар байтарнь эдижэрхибэ.

⁴⁴Һүүлээрнь Иисус тэдэндэ хэлэбэ: «Нам тухай Моисейн Хуули соо, лүндэншэдэй номууд соо, Бурханай магтаалнууд соо бэшэгдэһэн бүхы юумэн бэлхэ гэжэ би таанадтаяа байхатаа хэлээ хэнби. Тиимэл юумэн болоо». ⁴⁵Тиигээд Иисус Нангин Бэшэгэй удха ойлгожо абаха ухаа тэдэндээ үршөөгөө бэлэй. ⁴⁶«Бурханай табисуурта

алуулха, тиигээд гурбадахи үдэртөө дахин амидырха. ⁴⁷ Тиигээд нүгэлөө хүлисүүлхынь тула бүхы арадуудта Бурханда хандагты гэнэн мэдээсэл тэрэнэй нэрээр номногдохо ёһотой. Таанад Иерусалимнаа эхилээд, ⁴⁸ тэрэ болоһон бүхы хэрэгүүд тухай айладхаха ёһотойт. ⁴⁹ Эсэгынгээ таанадта үгэхэб гэжэ найдуулһые би мүнөө дамжуулан таанадта үгэнэб. Харин таанад Иерусалим хотодоол байгаад, дээрэһээ үршөөгдэхэ ехэ хүсэ шадалда хүртэтэрөө хүлээгты», – гэжэ Иисус тэдээндэ айладхаба.

Иисус тэнгэридээ дэгдэн бусаба

⁵⁰ Тиигээд Иисус шабинараа хотоһоо гаргажа, Бетани хүрэтэр абаашаад, гараа үргэжэ, тэдэнээ адислаба. ⁵¹ Тиигэжэ буян хэшэгтээ хүртөөһэнэйнь һүүлдэ Иисусые тэнгэри өөдэ дэгдүүлэн абаа. ⁵² Тэрэнэй һүүлдэ шабинарынь Иисуста дохижо мүргөөд, хизааргүй ехэ баяргайнууд Иерусалим хотоёо бусаба. ⁵³ Тиигээд тэдэ саг үргэлжэ Бурхандаа баяр баясхалан хүргэн хүмэ соо байдаг бэлэй.